

Vilniaus universitetas
Komunikacijos fakultetas
Knygotyros ir dokumentotyros institutas

Lina Žilytė,

Paveldo informacijos ir komunikacijos magistro studijų programos studentė

LIETUVOS NACIONALINIŲ MUZIEJŲ REPREZENTAVIMAS INTERNETE

Magistro darbas

Vadovė: doc. dr. Nastazija Keršytė

2011, Vilnius

Magistro darbo lydraštis

Pildo bakalauro / magistro baigiamojo darbo autorius

LINA ŽILYTĖ

(bakalauro / magistro baigiamojo darbo autoriaus vardas, pavardė)

LIETUVOS NACIONALINIŲ MUZIEJŲ REPREZENTAVIMAS INTERNETE

(bakalauro / magistro baigiamojo darbo pavadinimas lietuvių kalba)

THE REPRESENTATION OF LITHUANIAN NATIONAL MUSEUMS ON THE INTERNET

(bakalauro / magistro baigiamojo darbo pavadinimas anglų kalba)

Patvirtinu, kad bakalauro / magistro baigiamasis darbas parašytas savarankiškai, nepažeidžiant kitiems asmenims priklausančių autorių teisių, visas baigiamasis bakalauro/ magistro darbas ar jo dalis nebuvo panaudotas kitose aukštosiose mokyklose.

(bakalauro / magistro baigiamojo darbo autoriaus parašas)

Sutinku, kad bakalauro/ magistro baigiamasis darbas būtų naudojamas neatlygintinai 5 metus Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto studijų procese.

(bakalauro / magistro baigiamojo darbo autoriaus parašas)

Pildo bakalauro / magistro baigiamojo darbo vadovas

Bakalauro / magistro baigiamąjį darbą ginti

(įrašyti – leidžiu arba neleidžiu)

(data)

(bakalauro / magistro baigiamojo darbo vadovo parašas)

Pildo instituto/ katedros, kuriojančios studijų programą, reikalų tvarkytoja

Bakalauro / magistro baigiamasis darbas įregistruotas

(instituto/ katedros, kuriojančios studijų programą, pavadinimas)

(data)

(instituto/ katedros reikalų tvarkytojos parašas)

Pildo instituto/ katedros, kuriojančios studijų programą, vadovas

Recenzentu skiriu

(recenzento vardas, pavardė)

(data)

(instituto/ katedros vadovo parašas)

Pildo recenzentas

Darbą recenzuoti gavau.

(data)

(recenzento parašas)

Žilytė, Lina

Ži 01 Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimas internete: magistro darbas / Lina Žilytė; mokslinis vadovas doc. dr. Nastazija Keršytė; Vilniaus universitetas. Komunikacijos fakultetas. Knygotyros ir dokumentotyros institutas. – Vilnius, 2011. – 114, [1] lap. : lent. – Mašinr. – Santr. angl. – Bibliogr.: p. 67–72 (70 pavad.).

UDK indeksas 069(1-4)

Reikšminiai žodžiai: Lietuvos nacionaliniai muziejai, muziejaus reprezentavimas, interneto svetainė, informacinė duomenų sistema, vebometrinis tyrimas.

Magistro darbo objektas – Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimas internete. Darbo tikslas – surinkti empirinius duomenis apie Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimą didžiausiuose Lietuvos, Europos ir pasaulio paveldo informacijos išteklių interneto svetainėse, informacinėse duomenų sistemose ir socialiniuose interneto tinkluose, atlikti analizę ir išvadose patvirtinti arba paneigti iškeltą hipotezę. Nacionalinių muziejų reprezentavimo internete tyrimas atliktas vertinant muziejų reprezentavimą kultūros, paveldo ir turizmo interneto svetainėse bei informacinėse sistemose Lietuvoje, taip pat didžiausiuose Europos ir pasaulio paveldo duomenų sistemose. Darbo uždaviniai: analizuoti ir vertinti Lietuvos nacionalinių muziejų statusą, veiklos tikslus ir reprezentavimąsi internete. Taikant vebometrijos įrankius surinkti duomenis apie Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimą Lietuvos, Europos ir pasaulio didžiausiuose informacinėse sistemose ir interneto svetainėse. Taikant interneto svetainių analizės įrankius atlikti muziejų svetainių technologinių parametrų ir sąsajų su kitomis paveldo institucijų interneto svetainėmis vebometrinį tyrimą ir pateikti rezultatus. Atlikti tyrimo metu surinktų empirinių duomenų lyginamąją analizę ir pateikti išvadas. Darbo išvadose pristatyti tyrimo rezultatus ir patvirtinti arba paneigti iškeltą hipotezę. Tyrimo trukmė: Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimo tyrimo trukmė – penki mėnesiai. Temos iširtumas: Nacionalinių muziejų reprezentavimo internete teoriniai aspektai ir naujausios tendencijos plačiau nagrinėjami užsienio šalyse. Lietuvoje anksčiau atlikti keli nacionalinio paveldo pristatymo internete tyrimai. Sparčiai vystantis technologijoms kuriami nauji modernaus muziejų reprezentavimo ir paveldo pristatymo būdai, todėl atliktas tyrimas aktualus esamos situacijos įvertinimui. Šaltiniai: Tyrimas atliktas remiantis mokslinių tyrimų metodologija ir vebometrijos tyrimo metodo taikymo rekomendacijomis. Teorinėje darbo dalyje nagrinėta organizacinę kultūrą ir reprezentavimą analizuojanti literatūra, paveldo pristatymo interneto erdvėje tendencijos užsienio šalyse. Išnagrinėti Lietuvos Respublikos įstatymai, Europos

Sjungos direktyvos, pasaulio konvencijos paveldo reprezentavimo klausimais. Taikant vebometrijos metodą tyrime analizuotos Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainės, Lietuvos atminties institucijų informacinės sistemos ir turizmo interneto svetainės, tarptautinės didžiausios paveldo informacinės duomenų sistemos, socialinis tinklas *Facebook*.

Išvados: Atlikus Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimo internete tyrimą pastebėta, kad visi Lietuvos nacionaliniai muziejai konceptualiai ir informatyviai reprezentuoja savo veiklą interneto svetainėse. Nacionalinių muziejų interneto svetainės turi sąsajas su Lietuvos kultūros, paveldo ir turizmo institucijų interneto svetainėmis. Nacionalinio paveldo pristatymas informacinėse duomenų sistemose yra kuriamas. Tarptautinėse didžiausiose paveldo informacinės duomenų sistemose Lietuvos nacionalinių muziejų veikla ir paveldas reprezentuojami fragmentiškai.

Magistro darbas – Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimo internete tyrimas – gali būti naudingas paveldo ir komunikacijos srities specialistams, kuriantiems naujus nacionalinio kultūros ir istorijos paveldo vertybių pristatymo internetinėje erdvėje būdus. Nacionalinių muziejų reprezentavimo internete tyrimui pritaikytas metodas gali būti naudojamas ateityje ieškant naujų būdų nacionalinės svarbos paveldui reprezentuoti internete.

TURINYS

ĮVADAS.....	8
I. MUZIEJŲ REPREZENTAVIMAS. SAMPRATOS.....	13
1.1. Teoriniai aspektai.....	13
1.2. Teisiniai/norminiai dokumentai.....	14
1.3. Lietuvos kultūros paveldo valdymo strategijos.....	17
II. LIETUVOS NACIONALINIŲ MUZIEJŲ REPREZENTAVIMO INTERNETE POBŪDIS.	21
2.1. Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainės.....	21
2.1.1. Lietuvos nacionalinis muziejus.....	22
2.1.2. Lietuvos dailės muziejus.....	25
2.1.3. Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus.....	27
2.1.4. Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai.....	28
2.2. Nacionaliniai muziejai Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos interneto svetainėje.....	30
2.3. Nacionaliniai muziejai Lietuvos muziejų asociacijos interneto svetainėje ir portale „Lietuvos muziejai“.....	31
2.4. Lietuvos integrali muziejų informacinė sistema (LIMIS).....	34
2.5. Lietuvos nacionaliniai muziejai Lietuvos paveldo informacinėse sistemose.....	35
2.5.1. Lituanistikos paveldo informacinė sistema aruodai.lt.....	35
2.5.2. Bibliotekų, archyvų ir muziejų skaitmeninto kultūros paveldo duomenų bankas e-paveldas.....	35
2.6. Lietuvos nacionaliniai muziejai Lietuvos turizmo informacijos svetainėse.....	36
2.6.1. Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos svetainė.....	36
2.6.2. Vilniaus turizmo informacijos centro interneto svetainė.....	37
2.6.3. Kauno regiono turizmo informacijos centro interneto svetainė.....	38
2.6.4. Lietuvos interneto vartai.....	38
2.6.5. Lietuvos panoramų portalas.....	39
2.7. Lietuvos nacionaliniai muziejai <i>Facebook</i> socialiniame tinkle.....	39
2.8. Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimas Europos ir pasaulio paveldo informacinėse sistemose.....	41
2.8.1. <i>Unesco Worldheritage</i>	41
2.8.2. Europos biblioteka <i>Europeana</i>	42

2.8.3. Tarptautinės muziejų tarybos ICOM svetainė.....	43
III. LIETUVOS NACIONALINIŲ MUZIEJŲ REPREZENTAVIMO INTERNETE PATEIKIMO IR PRIEINAMUMO TECHNINIAI (LOGINIAI) ASPEKTAI	44
3.1. Tyrimo metodologija ir įrankiai.....	44
3.2. Lietuvos nacionalinių muziejų pristatymas internete: tyrimo rezultatai.....	47
3.2.1. Lietuvos nacionalinių muziejų svetainių lyginamoji analizė.....	47
3.2.2. Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainių lankytojai.....	54
3.2.3 Lietuvos nacionalinių muziejų ir paveldo interneto svetainių, duomenų saugyklų sąsajos.....	59
IŠVADOS.....	65
Bibliografinių nuorodų sąrašas.....	67
The Representation of Lithuanian National Museums on the Internet (summary)	73
Priedai.....	75
1 priedas. Lietuvos nacionalinių muziejų tyrimo Web Page Analyzer įrankiu duomenys.....	75
2 priedas. Lietuvos nacionalinių muziejų tyrimo The Internet Archive Wayback Machine įrankiu duomenys.....	105
3 priedas. Lietuvos nacionalinių muziejų veiklos ataskaitos Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos interneto svetainėje.....	112
4 priedas. Lietuvos nacionalinių muziejų tyrimo Alexa Top Sites įrankiu duomenys....	114

SANTRUMPU SĄRAŠAS

LNМ – Lietuvos nacionalinis muziejus

LDM – Lietuvos dailės muziejus

NMLDKVR – Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Valdovų rūmai

NMKČDM – Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus

LMA – Lietuvos muziejų asociacija

ICOM – International Council of Museums

LIMIS – Lietuvos integrali muziejų informacinė sistema

IVADAS

Hipotezė. Lietuvos nacionaliniai muziejai konceptualiai sprendžia paveldo saugojimo institucijoms iškilusią naują užduotį – efektyvaus nacionalinio paveldo informacijos, komunikacijos ir valdymo proceso užtikrinimą taikant naujausias informacines technologijas.

Magistro darbe analizuojama Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimas internete: teoriniai ir teisiniai aspektai, būdai, atskiri proceso elementai, technologijos, etapai ir efektyvumas siekiant patvirtinti ar paneigti iškeltą hipotezę. Pirmoje darbo dalyje nagrinėjami organizacijos reprezentacijos teoriniai aspektai ir siekiama atsakyti, kas yra nacionalinių muziejų reprezentacija, koks šio proceso tikslas, misija, pobūdis, jo organizavimas. Šioje dalyje nagrinėjami reprezentacijos būdus elektroninėje erdvėje reglamentuojantys teisiniai / norminiai dokumentai ir strategijos.

Antroje dalyje, taikant vebometrinio tyrimo ir lyginamosios analizės metodus, atliktas Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainių, žinomiausių Lietuvos, Europos ir pasaulio paveldo interneto svetainių ir informacinių duomenų bazių tyrimas.

Trečioje darbo dalyje grafiškai pristatomi tyrimo rezultatai ir išvados, pateikiami konkretūs įvertinimai ir rekomendacijos. Darbe naudojami savarankiškai surinkti, apdoroti ir išanalizuoti nauji empiriniai duomenys, gauti taikant vebometrinio tyrimo ir lyginamosios analizės metodus.

Darbo tikslas. Surinkti empirinius duomenis apie Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimą didžiausiose Lietuvos, Europos ir pasaulio paveldo informacijos išteklių interneto svetainėse, informacinėse duomenų sistemose ir socialiniuose interneto tinkluose, atlikti analizę ir išvadose patvirtinti arba paneigti iškeltą hipotezę.

Tyrimo objektas. Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimas internete:

- nacionalinių muziejų interneto svetainės: turinys, reklamos ir informacijos reikšmės teigiamam muziejaus įvaizdžio kūrimui aspektai, apimantys muziejaus identiteto laukus, komunikacijos tikslus, paslaugas;
- nacionalinių muziejų reprezentavimas valstybės valdymo ir profesinių asociacijų svetainėse;
- nacionalinių muziejų reprezentavimas didžiausiose specializuotose paveldo ir turizmo informacijos duomenų sistemose;
- socialinis tinklas, kurio nariais yra nacionaliniai muziejai;
- reprezentavimo internete technologiniai aspektai.

Uždaviniai.

- Išanalizuoti organizacijos reprezentavimo proceso teorinius aspektus ir teisinius dokumentus.
- Atlikti Lietuvos nacionalinių muziejų statuso, veiklos tikslų ir reprezentavimo interneto svetainėse analizę.
- Taikant vebometrijos įrankius surinkti duomenis apie Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimą Lietuvos Respublikos valstybės valdymo institucijų, Lietuvos, Europos ir pasaulio didžiausiose informacinėse sistemose, interneto svetainėse ir socialiniuose tinkluose.
- Taikant interneto svetainių analizės įrankius atlikti muziejų svetainių technologinių parametrų ir sąsajų su kitomis paveldo institucijų interneto svetainėmis vebometrinį tyrimą ir pateikti rezultatus.
- Darbo išvadose pristatyti tyrimo rezultatus ir patvirtinti arba paneigti iškeltą hipotezę.

Tyrimo metodas. Empiriniai duomenys metodologiniam tyrimui surinkti taikant vebometrijos metodą, skirtą tinkle (internete) pateikiamos skaitmeninės emuliatyvios informacijos tyrimams (Thelwall, 2004). Tyrimui atlikti naudotos profesionalios paieškos sistemos: The Internet Archive Wayback Machine, TouchGraph GoogleBrowser V1.01, Web Page Analyzer, GoogleScraper, Alexa.

Temos aktualumas. Sparčiai besivystančioms ir tobulėjančioms informacinių technologijų priemonėms pakeitus humanitarinių mokslų šaltinių kaupimo, saugojimo, apskaitos, tyrimo bei mokslinės ir plačiajai visuomenei skirtos informacijos sklaidos procesus atminties saugojimo institucijoms iškilo nauja efektyvaus nacionalinio kultūros ir istorijos paveldo reprezentavimo internetinėje erdvėje užduotis. Tyrime nagrinėjami muzeologijos bei paveldo informacijos ir komunikacijos mokslų srities problematika, daugiau dėmesio skiriant informacijos ir komunikacijos valdymo, rinkodaros, įvaizdžio, reklamos, socialinės misijos klausimams. Šiuolaikinėmis technologinėmis priemonėmis sukuriamos naujos informacijos prieinamumo galimybės.

2004 metais Matematikos ir informatikos instituto vyr. mokslo darbuotoja daktarė Nerutė Kligienė atliko tyrimą, kaip žinių visuomenės idėja įgyvendinama vienoje srityje – atspindint Lietuvos kultūros paveldą skaitmeninėje terpėje, leidžiant kompiuterinius kompaktinius diskus, kuriant interneto svetaines, turinčias kultūros vertybių pavyzdžių. Situacija išnagrinėta iki 2004 m. ir nustatyta, kad Lietuvos kultūros paveldas, pateikiamas skaitmeninėje terpėje, yra tikri žingsniai žinių visuomenės link.

Vilniaus Universiteto Komunikacijos fakulteto docento dr. Rimvydo Laužiko moksliniuose straipsniuose, publikuojamuose „Informacijos moksluose“, analizuojama paveldo informacijos ir komunikacijos samprata ir politika, paveldo komunikacijos tinklaveikos visuomenėje problematika. Lietuvos dailės muziejaus filialas Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninimo ir LIMIS centras rengia informacinius, šviečiamuosius leidinius, skirtus Lietuvos muziejininkams, dirbantiems ar besirengiantiems dirbti kultūros paveldo objektų skaitmeninimo, skaitmeninio turinio kūrimo, saugojimo ir sklaidos srityse. LIMIS centro leidiniai galėtų būti priskirti metodinio pobūdžio literatūrai.

Šiame tyrime analizuojamos muziejų reprezentavimo internete strategijos, teisinis pagrindas ir nagrinėjami atklickiti darbai, siekiant įvertinti proceso efektyvumą. Tyrimu siekiama surinkti empirinius duomenis ir, atlikus analizę, įvertinti esamą situaciją. Nacionalinių muziejų reprezentavimo internete empirinė analizė yra aktuali – sparčiai kintant technologijoms ir tobulėjant paveldo reprezentavimo būdams esamos situacijos analizė svarbi tobulinant reprezentavimo būdus.

Tyrimo rezultatai gali būti naudingi paveldo ir komunikacijos srities specialistams, kuriantiems naujus nacionalinio kultūros ir istorijos paveldo vertybių pristatymo internetinėje erdvėje būdus. Nacionalinių muziejų tyrimui pritaikytas metodas gali būti naudojamas ateityje ieškant naujų nacionalinės svarbos paveldo reprezentavimo internete būdų.

Literatūra ir šaltiniai.

- Mokslinių tyrimų metodologija.
- Lietuvos Respublikos įstatymai, Europos Sąjungos direktyvos, pasaulio konvencijos paveldo reprezentavimo klausimais.
- Kultūros ir istorijos paveldo pristatymas Lietuvos atminties institucijų interneto svetainėse.
- Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainės.
- Tarptautinės didžiausios paveldo informacinės duomenų sistemos.
- Socialinis tinklas *Facebook*.
- Vebometrijos tyrimo metodo taikymo rekomendacijos.

Terminai.

Reprezentacija (pranc. représentation) – atstovavimas kam nors. Reprerentacinis – kam nors atstovaujantis, skirtas atstovauti siekiant parodyti gerąsias savybes. (*Tarptautinių žodžių žodynas*).

Muziejus – gr. μουσειον – mūzų šventovė. Kultūros ir švietimo įstaiga, renkanti, sauganti, tirianti ir eksponuojanti gamtos, istorijos, materialinės ir dvasinės kultūros vertybes.

Konceptualus – pranc. conceptuel ir lot. conceptus – suvoktas; susijęs su sąvokomis, sąvokinis. *Tarptautinių žodžių žodynas*.

Koncepcija – lot. conceptio – pažiūrų į kuriuos nors reiškinius sistema, daikto, reiškinių, proceso samprata, kūrinio, veiklos sumanymas, mintinis projektas, planas. *Tarptautinių žodžių žodynas*.

Komunikacija – lot. communicate – *dalintis, daryti bendru*. Komunikacija – tai nenutrūkstantis, nesibaigiantis ir integralus procesas siekiant bendro supratimo. Komunikacija yra bendravimas, keitimasis patirtimi, pasikeitimas prasme tarp individų, naudojant bendrą simbolių sistemą, procesas, kai vienas žmogus ar grupė perduoda informaciją kitam žmogui ar grupei, kurie ją suvokia ir perduoda atgal, užbaigtos žinios perdavimas iš siuntėjo gavėjui. Muziejaus kontekste komunikacija suvokiama kaip mokslinių tyrimų, muziejaus kolekcijų pristatymas ir pateikimas įvairiomis formomis, pvz. parodose, leidiniuose ir kt. *Dictionary of Museology Key Concepts of Museology*

Muziejų reprezentavimas – vienas iš svarbiausių komunikacijos proceso elementų įvairiomis formomis ir komunikacijos kanalais pristatančių muziejų visuomenės grupėms. *Dictionary of Museology Key Concepts of Museology*

Tiriamajame darbe vartojamų pagrindinių kompiuterijos terminų reikšmės aiškinamos Enciklopediniame kompiuterijos žodyne ir Lietuvos Respublikos terminų banke:

Interneto svetainė (angl. *web site, site*) — rinkinys tinklalapių, kuriuos sieja bendra tematika, priklausomybė vienai įstaigai arba kitokie bendri dalykai. Viename kompiuteryje gali būti kelios svetainės ir atvirkščiai – ta pati (didelė) svetainė gali būti keliuose kompiuteriuose. Svetainės adresu laikomas jos pradžios tinklalapio adresas. Todėl įprasta, kad į svetainę patenkama per šį tinklalapį.

Tinklalapis (angl. *web page, page*) – hipertekstas – tekstas, kurio atskiros dalys siejamos saitais, parašytas žiniatinklio dokumentas. Paveikslai laikomi atskiruose failuose. Tinklalapyje pateikiamos tik nuorodos į jas. Grafikos failai dažniausiai pateikiami GIF, PNG ir JPG formatu. PNG formatas skirtas specialiai tinklalapiams. Kai iš konteksto aišku, kad tai yra žiniatinklio dokumentas, dar vadinamas puslapiu. *V. Dagienė, G. Grigas, T. Jevsikova „Enciklopedinis kompiuterijos žodynas“ (Vilnius, 2008, p. 501)*.

Portalas – svetainė, teikianti lankytojui įvairią internetui būdingą informaciją ir paslaugas, kad jis galėtų laikyti savo lankymosi internete pradinį tašką, atveriančiu vartus į internetą. Portale paprastai publikuojamos naujienos, įvairi informacinė medžiaga, nuorodos į kitas svetaines, gali būti ir paieškos sistema.

Duomenų bazė – duomenų rinkinys, susistemintas ir sutvarkytas taip, kad juo būtų galima patogiai naudotis; informacinės sistemos dalis. Duomenys gali būti įvairūs: tekstai, paveikslai, garsai. Juos tvarko duomenų bazių valdymo sistema.

Informacinė sistema – tai struktūruotas procesų ir procedūrų rinkinys, kuriame yra kaupiami duomenys, organizuojami ir perduodami vartotojui.

Socialinis tinklas – interaktyvi interneto struktūra (internetu svetainė) vienijanti tam tikrą bendrų interesų turinčią narių grupę, kuri ir kuria konkrečios svetainės turinį ir virtualiai bendrauja tarpusavyje, automatizuotomis konkrečios svetainės priemonėmis. Socialiniai (internetu) tinklai – paskutiniu metu aktyviai besivystanti internetu dalis, kuriai galima priskirti tiek paprastus diskusijų forumus, tiek sudėtingus visuomeninius ir (ar) komercinius internetu projektus.

Vebometrija – mokslinio tyrimo metodų visuma internetu tyrimams pagal pagrindinį tyrimų įrenginį vadinama vebometrija.

Priedai

Vebometriniu profesionalios paieškos sistemos įrankiais atlikto tyrimo analizės rezultatai:

- Lietuvos nacionalinių muziejų internetu svetainės techninių duomenų analizės Web Page Analyzer įrankiu rezultatai.
- Lietuvos nacionalinių muziejų atsakaitos.
- Internet Archive Wayback Machine tyrimo rezultatai.
- Touch Graph Google Browser tyrimo rezultatai.

I. MUZIEJŲ REPREZENTAVIMAS. SAMPRATOS

1.1. Teoriniai aspektai

Šiuolaikinis muziejus su kitomis organizacijomis ar visuomenės grupėmis yra susietas ekonominiais, politiniais, teisiniais, socialiniais bei kitais ryšiais ir interesais. Muziejaus ryšiai su visuomene turi būti formuojami tikslingai, siekiant kurti pozityvų įvaizdį, visuomenei pristatyti muziejaus veiklą ir reprezentuoti saugomą tautos paveldą. Efektyvus organizacijos įvaizdis kuriamas dinamiškai reaguojant į visuomenės poreikius, tačiau turi būti glaudžiai susietas su organizacijos veiklos tikslais ir strateginiais siekiais.

Organizacijos įvaizdis – tai abstrakti, tikslingai kuriama, visos visuomenės ar tam tikrų visuomenės grupių nuomonė apie organizaciją. Vienas iš svarbių tikslų – sukurti, formuoti ir palaikyti teigiamą organizacijos, jos gaminamų prekių, teikiamų paslaugų įvaizdį ir jos reputaciją.¹

Organizacijos įvaizdis kuriamas visuomenei pristatant jos veiklą, vertybes, išteklius. Informaciniai pranešimai perduodami įvairiais komunikaciniais kanalais, priemonėmis ir būdais. Priemonių pasirinkimas ir efektyvumas pirmiausia priklauso nuo ryšių su visuomene priemonių, programos tikslų ir adresatų, organizacijos galimybių ir vartotojų poreikių. Labai svarbus vizualusis įvaizdis, nes daugiau nei 60 procentų informacijos žmogus priima akimis, t. y. vaizdiniais. Vizualusis įvaizdis susideda iš išorinio vaizdo (architektūros), interjero, reklamos ir stiliaus elementų (spalvų, ženklų, formų). Naujausias organizacijos reprezentavimo kanalas – virtuali erdvė – tampa vienu efektyviausių.

Reprezentavimas tiesiogiai susijęs su pozityvaus organizacijos įvaizdžio kūrimo procesu. Komunikacijos kanalais ir priemonėmis reprezentuojamas pozityvus organizacijos įvaizdis kuria palankų visuomenės požiūrį ir užtikrina efektyvų bendravimą. Žinių visuomenėje viena svarbiausių komunikacijos ir reprezentavimo priemonių tampa organizacijos interneto svetainė.

Muziejų reprezentavimo koncepcijos kaita ir sprendimai taikant naujausias informacines technologijas aptariami *ICOM News* publikuotame Londono Archeologijos instituto lektorės Siuzanos Kein (*Suzanne Keene*) straipsnyje „Muziejaus ateitis skaitmeniniame amžiuje“.

Tradicinis muziejus – autoritetingas ir kvalifikuotas žinių šaltinis, visuomenei jas perduodantis ekspozicijomis. Muziejus tradiciškai suvokiamas kaip vieta, pastatas. Ateities muziejus tampa bendruomenės ribas peržengiančiu procesu ar patirtimi erdvėje. Muziejų kolekcijos atspindi tautų istoriją, kultūrą ir identitetą formaliai ir iškilmingai. Tačiau iš tiesų kolekcijos turėtų būti atspindėtos holistiškai – daugiau dėmesio skiriant idėjos ir nematerialaus paveldo pristatymui. Šiam tikslui įgyvendinti tinkamiausios skaitmeninės technologijos. Naujų technologijų požiūriu

¹ G. Drūteikienė. Organizacijos įvaizdžio kūrimas: apibendrinamojo modelio link. Vilnius: VU. 2002.

dėmesys koncentruojamas ne į objektą, o į informacinį lauką. Muziejų katalogai ir inventoriniai sąrašai perkeliama į skaitmeninius duomenų sąvadas, siekiant surinkti informaciją iš įvairių atminties institucijų, taip pat pritraukiant ir privačias kolekcijas. Informacinėse technologijose paveldo reprezentavimo galimybės peržengia muziejaus sienas – atsiveria naujos galimybės pristatyti kolekcijas laike ir erdvėje. Kaip pavyzdį galime paminėti BBC televizijoje pristatytą Londono ir visos šalies muziejų ir galerijų projektą „Orų tapyba“. Plačiau naudojant muziejų kolekcijas ir joms tampant viešomis sudėtingiau sprendžiami intelektualinės nuosavybės klausimai.

Ar skaitmeninimas taps lemiamu muziejų išlikimui? XX a. paskutiniame dešimtmetyje pradėti kurti virtualūs muziejai vadinti įvairiai: on-line, elektroniniu, hipermuziejumi, skaitmeniniu, kibernetiniu, ar web muziejumi. Didėjant skaitmenintų kolekcijų kiekiui, kuriamos duomenų talpyklos, apjungiančios skirtingų atminties institucijų ar net šalių paveldą. Virtualus muziejus nėra muziejaus konkurentas – skaitmeniniai muziejai negali pasiūlyti realių objektų, tačiau gali išplėtoti idėjas ir sampratas apie kolekcijas skaitmeninėje erdvėje ir tokiu būdu atskleisti esminį muziejaus pobūdį. Svarbu, kad virtualaus muziejaus kolekciją gali pamatyti lankytojas, neturintis galimybės aplankyti tikro muziejaus.

2004 m. Lietuvos Matematikos ir informatikos instituto vyr. mokslo darbuotojos daktarės Nerutės Kligienės Lietuvoje atlikto paveldo pristatymo skaitmeninėje terpėje tyrimo išvadose teigiama, kad „lyginant su pasaulio kompiuterių tinkle matomomis tendencijomis, Lietuvos kultūros paveldo pateikimas skaitmeninėje erdvėje truputį atsilieka technologijų prasme, bet turinio atžvilgiu jis, ko gero, yra net turtingesnis už daugelio kitų šalių elektroninius leidinius. Lietuvoje dar mažai taikomos virtualios realybės technologijos, o pasaulyje jau žinoma ne tik virtuali Pompėjos rekonstrukcija, bet ir išleistas Krokuvos virtualios rekonstrukcijos kompaktinis diskas.“²

Virtualaus paveldo reprezentavimo formos taikant informacines technologijas atveria daugiau galimybių, tačiau iškyla nauji procesų valdymo ir koordinavimo, teisinio reglamentavimo nacionaliniu ir tarptautiniu mastu uždaviniai.

Europos ir Lietuvos Kultūros paveldo valdymo ir reprezentavimo teisiniai dokumentai bus apžvelgti kitoje darbo dalyje. Lietuvos nacionalinių muziejų organizacinė kultūra, profilis ir reprezentavimo internete būdai bus nagrinėjami antroje darbo dalyje.

1.2. Teisiniai / norminiai dokumentai

Nacionalinių ir pasaulio kultūros bei gamtos paveldo vertybių apsaugą bei valdymą reglamentuoja Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencija (*1972 Convention*

² Lietuvos kultūros paveldas skaitmeninėje terpėje.

<<http://www.epaveldas.lt/vbspi/content/docs/publications/3.pdf;jsessionid=0a00016630d5a693ab460677436c806dc63a99bd660d.e34Pb3uSbh0Ob40Pe0>>

concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage) ir Konvencija dėl kultūrų raiškos įvairovės ir apsaugos skatinimo (2005 m. spalio 20 d. *Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions*), kuria siekiama stiprinti kultūros, darnaus vystymosi ir dialogo sąsajas. Lietuvos Respublika yra ratifikavusi šias Konvencijas. UNESCO komitetų parengtose strategijose numatytos priemonės ir rekomendacijos Konvencijoms įgyvendinti. Komunikaciją, informaciją, žinias ir šiuolaikines technologijas UNESCO vertina kaip priemonės, padedančias siekti žmonijos progreso, kokybiškesnio gyvenimo, asmenybių ugdymo.³ Kuriama „žinių visuomenės“ koncepcija grindžiama pagrindiniais principais: žodžio laisve, visuotine prieiga prie informacijos ir žinių, lygiomis švietimo ir kultūrų įvairovės galimybėmis. Kurdamą žinių visuomenę ir siekdama panaikinti skaitmeninę atskirtį UNESCO daug dėmesio skiria kultūrinei ir kalbinei informacijos įvairovei, prieigai prie informacijos bei visuomenės naudojimuisi informacija.

Europos atminties institucijų paveldo fondai atskleidžia turtingą Europos istoriją ir kultūrų įvairovę, skatina tapatybės formavimą. Europos Komisija, siekdama sukurti Europos piliečiams daugiau galimybių ieškoti informacijos, naudoti ją laisvalaikio, darbo, mokymosi ar mokslo tikslais, priėmė teisinius dokumentus, skatinančius kurti naujus prieigos prie paveldo vertybių būdus.

2002 m. Europos Taryba priėmė „e. Europos veiksmų planą 2002“ kuriuo siekiama skatinti Europos turinio plėtrą ir prieigą globaliuose tinkluose, naudojantis visomis skaitmeninių technologijų galimybėmis, ir sukurti bendrą Europos informacijos erdvę, leidžiančią įgyvendinti vieningos Europos idėją, plėtoti verslo ir viešųjų paslaugų infrastruktūrą. 2005 metais dokumentas papildytas ir išplėstas priėmus „e. Europos veiksmų planą 2005“.

2005 m. rugsėjo 30 d. priimtas Europos Komisijos komunikatas COM (2005) 465, kuriame daugiausia dėmesio skiriama prieigai prie kultūrinės medžiagos. Komisija valstybėms narėms rekomendavo prioritetinių priemonių rinkinį, kuris visoje Europoje padėtų siekti pažangos. Politinėmis iniciatyvomis ir finansavimo programomis, valstybės narės, jų kultūros institucijos ir suinteresuotos šalys raginamos kartu siekti bendro tikslo – kad Europos kultūrinė medžiaga taptų plačiai prieinama internetu.

2006 m. Europos Komisijos rekomendacijoje dėl kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, išsaugojimo skaitmeniniu formatu ir internetinės prieigos prie jos ir susijusiose Tarybos išvadose nustatytos sritys, kurioms valstybės narės turėtų teikti pirmumą.

2008 m. rugpjūčio 11 d. priimtas Europos Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui – *Europos kultūros paveldas vienu pelės klavišo spustelėjimu: Europos Sąjungos kultūrinės medžiagos*

³ Komunikacija ir informacija. < <http://unesco.lt/index.php?url=komunikacija-ir-informacija>>

skaitmeninimo, prieinamumo internetu ir jos išsaugojimo suskaitmenintos pažanga [SEK(2008)2372].

Šių dokumentų pagrindu pradėtas įgyvendinti bendras Europos skaitmeninės bibliotekos projektas *Europeana*. Įgyvendinant skaitmeninių bibliotekų iniciatyvą remiamas *Europeanos* – Europos skaitmeninės bibliotekos – kūrimas, kuriuo siekiama sudaryti geresnes sąlygas internetu naudotis Europos kultūros institucijų saugomomis knygomis, laikraščiais, filmais, žemėlapiais, nuotraukomis ir archyvų dokumentais.

2005 m. Europos Taryba priėmė *Kultūros paveldo vertės visuomenei pagrindų konvenciją*. Dokumente pripažįstama bendro Europos paveldo reikšmė visuomenės kūrimui ir tapatybės formavimui, pabrėžiama kultūros paveldo vertė ir potencialas naudojant jį kaip nuolat besivystančios visuomenės tvarios plėtros ir gyvenimo kokybės išteklių. Konvencijoje keliamas tikslas plėtoti žinias apie kultūros paveldą kaip taikų sugyvenimą, pasitikėjimą ir abipusį supratimą skatinantį šaltinį, skatinti tarpdisciplininius kultūros paveldo, paveldo bendruomenių, aplinkos ir jų tarpusavio ryšio tyrimus. 14 Konvencijos straipsnyje *Kultūros paveldas ir informacinė visuomenė* numatyta plėsti skaitmeninių technologijų naudojimą, priėjimui prie kultūros paveldo pagerinti. Siekiama pašalinti kliūtis gauti informaciją apie kultūros paveldą, ypač švietimo tikslais. Apsaugomos intelektinės nuosavybės teisės.

Lietuvoje paveldo apsauga organizuojama laikantis 2004 m. priimto *Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo*, kur pabrėžiama kultūros paveldo reikšmė – tai iš kartos į kartą paveldimos, perimamos, sukurtos ir perduodamos kultūros vertybės, svarbios etniniu, istoriniu, estetiniu ar moksliniu požiūriu, ir 2004 m. *Lietuvos Respublikos kilnojamojo kultūros vertybių apsaugos įstatymo*, kuriame kilnojamosios kultūros vertybės yra įvardijamos kaip įvairūs kultūrinę vertę turintys daiktai, kurie yra reikšmingi istoriniu, meniniu, moksliniu ir kitu požiūriu. 2001 m. priimtose *Lietuvos kultūros politikos nuostatose* apibrėžiamos Lietuvos kultūros politikos kryptys, tikslai, užsibrėžti uždaviniai – suderinti kultūros paveldo institucijų funkcijas, nustatyti efektyvią kultūros paveldo valdymo struktūrą.

Muziejų veikla Lietuvoje organizuojama vadovaujantis 2003 m. gegužės 29 d. Lietuvos Respublikos Seimo priimtu Lietuvos muziejų įstatymo pakeitimo įstatymu, kuris apibūdina Lietuvos muziejų fondą, nustato Lietuvos muziejų sistemą, muziejų steigimo ir likvidavimo tvarką, muziejinių vertybių apskaitą ir apsaugą, finansavimą ir valdymą⁴. Lietuvos Respublikoje muziejai skirstomi į nacionalinius, respublikinius, savivaldybių, žinybinius ir kitus. Nacionaliniai muziejai kaupia, saugo, tiria, restauruoja, konservuoja ir eksponuoja svarbiausius valstybės istorijos, meno, technikos, gamtos ir kitokių vertybių rinkinius. Nacionaliniam muziejui įstatymų nustatyta tvarka gali būti suteiktas mokslinių tyrimų įstaigos statusas. Nacionalinius muziejus, kaip biudžetines

⁴ Lietuvos muziejų įstatymo pakeitimo įstatymas <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=213246>

įstaigas, steigia Vyriausybė, o Kultūros ministerija įgyvendina jai pavestas steigėjo funkcijas. Sprendimą dėl nacionalinio muziejaus steigimo ar nacionalinio muziejaus statuso suteikimo respublikiniam muziejui priima Vyriausybė kultūros ministro teikimu. Lietuvoje nacionalinio muziejaus statusą turi keturi muziejai: Lietuvos nacionalinis muziejus (LNM), Lietuvos dailės muziejus (LDM), M. K. Čiurlionio dailės muziejus (MKCDM), Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai (LDKVR).

Apžvelgus pasaulio paveldo apsaugos konvencijas, Europos Tarybos komunikatus ir Lietuvos Respublikos įstatymus išryškėja bendras kultūros paveldo valdymo siekis – kultūros paveldas žinių visuomenėje turi būti prieinamas informaciniais, edukaciniais, laisvalaikio ir mokslo tikslais bendroje informacinėje erdvėje.

1.3. Lietuvos kultūros paveldo valdymo strategijos

Valstybės ilgalaikės raidos strategijos (2002–2015 m.) pagrindinis tikslas – sukurti aplinką plėtoti šalies materialinei ir dvasinei gerovei, kurią apibendrintai nusako žinių visuomenė, saugi visuomenė ir konkurencinga ekonomika. Valstybės ir savivaldybės institucijoms, įgyvendinančioms kultūros politikos tikslus, numatytos strateginės veiklos kryptys: saugoti ir puoselėti nacionalinės kultūros tapatumą, plėtoti informacinę visuomenę, skatinti nacionalinės kultūros atvirumą, sudaryti sąlygas visuomenei dalyvauti kultūros veikloje, sudaryti finansines sąlygas kultūros srities plėtrai. Lietuvos kultūros ilgalaikės strategijos tikslas – išsaugoti ir aktualinti paveldėtąsias ir bendrąsias Europos kultūros vertybes jungiantį Lietuvos kultūros tapatumą, užtikrinti jo tęstinumą, atvirą prieigą ir konkurencingumą šiuolaikinėmis Europos Sąjungos (toliau vadinamos – ES) ir pasaulio kultūrų įvairovės sąlygomis. Strategijoje pabrėžiamas kultūros paveldo tvarkymo reikšmė, atskleidžiant jo pažintinę vertę ir pritaikant jį viešam naudojimui bei kultūrinės veiklos (kūrybos, sukurtų vertybių sklaidos) plėtojimui, sudarant palankias sąlygas turizmui, rekreacinei veiklai, gerinant socialinę ir verslo aplinką. Strategijoje teigiama, kad „Lietuvos kultūros vertybių aktualinimas, jų sklaida Lietuvos ir užsienio visuomenėse negalima be žinių visuomenės teikiamų informacijos sklaidos galimybių. Kultūros informacijos prieinamumas, jos naudojimas ieškant naujų kultūrinės raiškos bei naujų tarptautinio bendradarbiavimo galimybių yra tiesiogiai susiję su prioritetiniais autentiškos lietuvių kultūros pristatymo pasauliui, Lietuvos kultūros atvirumo tikslais“.

2005 m. rugpjūčio 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 933 (Žin., 2005, Nr. 105-3877) patvirtinta Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo koncepcija. Koncepcijoje numatyti skaitmeninimo principai, sukurtas skaitmeninio paveldo valdymas ir už skaitmeninimo iniciatyvas atsakingos institucijos. Koncepcijos įgyvendinimas padės sukurti bendrą Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninę informacijos erdvę, pailginti kultūros paveldo gyvavimo laiką,

pateikti šalies ir pasaulio visuomenei aktualią, išsamią ir patikimą informaciją apie Lietuvos kultūros paveldą, užtikrinti nuolatinį, patikimą ir deramą kultūros paveldo išteklių naudojimą mokslo, švietimo ir kultūros tikslams.

2009 m. gegužės 20 d. priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 493 „Dėl Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo, skaitmeninio turinio saugojimo ir prieigos strategijos patvirtinimo“. Lietuvoje vykdomi kultūros paveldo skaitmeninimo darbai yra fragmentiški, todėl strategija siekiama skatinti atminties institucijose saugomų kultūros paveldo objektų skaitmeninimą, užtikrinti Lietuvos kultūros paveldo saugojimą, integravimą į virtualią kultūros paveldo erdvę ir sklaidą pasaulyje. Lietuvos kultūros paveldas, pateikiamas viešai prieigai, atveria galimybes jo sklaidai pasaulio mastu, todėl siekiama ne tik vykdyti skaitmeninimo darbus, bet ir skiriama daugiau dėmesio prieigos priemonių kūrimui. Siekiama sukurti vientisą Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninę informacinę erdvę, pratęsiančią kultūros paveldo objektų gyvavimo laiką, pateikiant šalies, Europos ir pasaulio visuomenei aktualią, išsamią ir patikimą informaciją apie Lietuvos kultūros paveldą, užtikrinant nuolatinį, patikimą ir geros kokybės kultūros paveldo išteklių naudojimą mokslo, švietimo ir kultūros tikslams.

2007 m. priimtas Lietuvos Vyriausybės nutarimas dėl Muziejų modernizavimo 2007–2015 metų programos patvirtinimo Nr. 275. Atlikus esamos situacijos analizę buvo nustatyti trūkumai: muziejuose visuomenei nepatraukliai pristatomos ekspozicijos, lėtai diegiamos informacinės technologijos mažai naudojamos apskaitai ir muziejų reprezentavimui. Programoje iškeltas tikslas moderniomis priemonėmis ir technologijomis aktualizuoti šalies muziejų rinkinius ir užtikrinti galimybę visuomenei susipažinti su suskaitmenintu kultūros paveldu ir informacija apie jį. Programa siekiama sudaryti sąlygas muziejų infrastruktūrai atnaujinti ir jų veiklai skatinti. Programa skatina visuomenės ir jos narių istorinės savimonės ugdymą, kokybiškai atnaujinant muziejų veiklą ir sudarant šioms institucijoms sąlygas tinkamai kaupti, saugoti ir populiarinti istorijos, literatūros, kultūros, meno, gamtos, mokslo ir technikos paveldo objektus, o taip pat išplėsti galimybes visuomenei įvairiapusiam pažinimui bei kūrybiškumui ugdyti.

Nacionalinių muziejų veiklos strateginiai planai.

Lietuvos nacionaliniai muziejai, atsižvelgdami į savo veiklos misiją ir kryptis, strateginius paveldo valdymo dokumentus, rengia strateginius veiklos planus. Lietuvos nacionalinio muziejaus 2010–2012 metų strateginiame veiklos plane⁵ išskirti Lietuvos istorinio paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo ugdant visuomenės istorinę atmintį, prisidedant prie informacinės visuomenės kūrimo ir nacionalinės savivokos ugdymo prioritetai.

⁵ 2010–2012 m. muziejaus strateginis veiklos planas < http://www.lnm.lt/files/muziejus/planas/LNM_st_veikl_pl_10-12.pdf >

Lietuvos dailės muziejus kaupdamas, saugodamas, tyrinėdamas, restauruodamas ir populiarindamas nacionalines dailės ir kitas kultūros vertybes 2010–2012 m. strateginiame veiklos plane numato įsigyti vertingiausias dailės kūrinius ir kitas kultūros vertybes, saugoti eksponatus, juos konservuojant, restauruojant, tyrinėti sukauptas vertybes, populiarinti sukauptus rinkinius, juos pristatant muziejaus nuolatinėse ekspozicijose ir parodose Lietuvoje ir užsienyje, tyrinėjimų rezultatus pateikiant visuomenei įvairiais spaudiniais ir elektroniniais leidiniais bei dalyvauti tarpinstitucinėse programose.⁶

Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Valdovų rūmų strateginį veiklos planą 2010-2012 m. rengia Lietuvos valdovų rūmų taryba ir Strateginio planavimo komisija. Rūmų veikla planuojama programų pagrindu. Šiuo metu įgyvendinamos dvi programos: „Vertybių kaupimas, saugojimas, tyrimas ir populiarinimas“ bei „Specialioji Rūmų ir jų rinkinių populiarinimo programa“. Abi programos yra tiesiogiai susijusios su Rūmų misija, vykdoma veikla, įgyvendinamais uždaviniais – kaupti, saugoti, tirti, konservuoti, restauruoti ir populiarinti nacionalines kultūros, meno, istorijos ir archeologijos vertybes. LDK valdovų rūmų strateginiame veiklos plane numatyta ne tik kaupti ir saugoti, bet ir populiarinti sukauptas vertybes ekspozicijose ir parodose Lietuvoje ir užsienyje, tyrinėjimų rezultatus pristatant visuomenei įvairiais spaudiniais ir elektroniniais leidiniais, rengiant įvairius renginius.⁷

Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus veikla siejama su Valstybės pažangos strategijos tikslu – kūrybingos ir pilietinės visuomenės ugdymu. Nacionalinio muziejaus tikslas yra sukaupti būdingiausias ir vertingiausias Lietuvos meno istorijos raidą liudijančius kūrinius ir juos kuo geriau bei išsamiau pristatyti atskirų padalinių ekspozicijose, kad kiekviena ateinanti karta turėtų galimybę asmeniškai įvertinti savo šalies meno ir kultūros istorijos raidos perspektyvą. Muziejaus veiklos strateginio tikslo prasmingam įtvirtinimui būtina nuolatos atnaujinti klasikinių tautos ir pasaulio vertybių pristatymo ir populiarinimo būdą, atsižvelgiant į nuolat kintančius visuomenės poreikius ir technologines galimybes, todėl šiandien būtina siekti muziejaus veiklos ir paslaugų patrauklumo ir prieinamumo visoms visuomenės grupėms. Naujos technologijos yra vienintelis ir labai galingas būdas reklamuoti muziejaus veiklą, skleisti informaciją didesniai suinteresuotų žmonių ratui, tokiu būdu gerinant informacijos prieinamumą.⁸

Lietuvos nacionaliniai muziejai strateginius veiklos planus rengia atsižvelgdami į muziejaus veiklos misiją ir strateginius valstybės paveldo valdymo dokumentus. Apžvelgus Lietuvos

⁶ 2010–2012 m. muziejaus strateginis veiklos planas < http://www.lnm.lt/files/muziejus/planas/LNM_st_veikl_pl_10-12.pdf>

⁷ 2010–2012 m. muziejaus strateginis veiklos planas < http://www.lnm.lt/files/muziejus/planas/LNM_st_veikl_pl_10-12.pdf>

⁸ Nacionalinio M. K. Čiurlionio muziejaus strateginis veiklos planas <<http://www.ciurlionis.lt/uploads/file/Informacija,%20paslaugos/Planai,%20ataskaitos/Strateginis%20planas%202011/2011.03.09%20CDM%20strateginis%20planas.pdf>>

nacionalinių muziejų strateginius planus pastebėta bendra tendencija – kaupti, saugoti, valdyti ir pristatyti nacionalinio paveldo objektus. Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai labiau akcentuoja populiarinimą leidiniuose ir elektroninėmis priemonėmis. Lietuvos dailės muziejus ir Nacionalinis M. K. Čiurlionio muziejus akcentuoja tikslingą reprezentavimą atskiroms visuomenės grupėms. Lietuvos nacionaliniai muziejai strateginiuose veiklos planuose įvertina kintančius paveldo valdymo ir reprezentavimo būdus ir atsižvelgia į visuomenės poreikius bei naujas technologines galimybes.

II. LIETUVOS NACIONALINIŲ MUZIEJŲ REPREZENTAVIMO INTERNETE POBŪDIS

2.1. Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainės

Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainių struktūra ir turinys nėra reglamentuotas specifiniais teisiniais dokumentais. 2004 m. kovo 31 d. buvo patvirtintas Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus įsakymas Nr.T-40 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės institucijų interneto svetainėms patvirtinimo“. Nutarimu siekta sudaryti visuomenei sąlygas gauti internetu visą viešą informaciją apie valstybės institucijas ir jų funkcijas. Dokumente apibūdinta svetainės struktūra ir nustatyti reikalavimai informacijai.

Valstybės institucijų interneto svetainės struktūra turi būti aiški, paprasta ir patogi, suformuoto meniu antraštės turi būti tikslios ir neviršyti trijų reikšminių žodžių. Interneto svetainėje turi būti šie skyriai:

1. struktūra ir kontaktai;
2. teisinė informacija:
 - 2.1. teisės aktai;
 - 2.2. teisės aktų projektai;
3. veikla:
 - 3.1. veiklos planai;
 - 3.2. planavimo dokumentai;
 - 3.3. nuostatai;
4. naujienos;
5. klausimai;
6. bendradarbiavimas.

Valstybės institucijų interneto svetainėse siūloma laikytis Pasaulinio interneto tinklo konsorciumo *The World Wide Web Consortium (W3C)*⁹ rekomendacijų, apibūdinančių interneto tinklalapių modeliavimo architektūros, dizaino, navigacijos, sąsajų, paieškos ir kalbų naudojimą.

Muziejai svetainės kuria vadovaudamiesi metodiniais nurodymais ir reikalavimais, publikuojamais Lietuvos muziejų asociacijos interneto svetainėje „Lietuvos muziejai“. Dėl svetainių įvairovės išlaikyti tą patį stilių visose muziejų svetainėse neįmanoma, todėl siūloma kiekvienai muziejų interneto svetainei sukurti individualų stilių ir dizainą. Numatytose technologiniuose reikalavimuose teigiama, kad informacija svetainėse pateikiama tinklalapių pavidalu, ruošiami dokumentų ir informacinių failų su tekstais, statiškais ir judančiais vaizdais,

⁹ The World Wide Web Consortium (W3C) <<http://www.w3.org/TR/>>

garsais pavidalu. Pateikiama informacija apie šrifto lietuvių kalba kodavimo problemų sprendimą. Pabrėžiama svetainės priklausomybės, autorių, kontaktinių adresų sukūrimo ir atnaujinimo datų svarba. Vidinė navigacija, vietinė paieška ar dalykinė rodyklė turėtų tapti standartiniais kiekvienos svetainės elementais.

1996–1998 m. Lietuvoje buvo pradėtos kurti pirmosios savarankiškos Lietuvos muziejų svetainės internete. Vieni pirmųjų tokias svetaines pradėjo kurti: Lietuvos nacionalinis muziejus, Lietuvos dailės muziejus, Lietuvos aviacijos muziejus.¹⁰

Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainės šioje darbo dalyje bus analizuojamos siekiant įvertinti svetainės struktūrą, dizaino sprendimus, pateikiamos informacijos būdus, įvairovę ir aktualumą, pritaikymą vartotojo poreikiams.

2.1.1. Lietuvos nacionalinis muziejus

Lietuvos nacionalinio muziejaus statusas suteiktas 1997 m. Muziejus įsikūręs Vilniaus pilių komplekso pastatuose¹¹. Tai didžiausia Lietuvos istorinio kilnojamo paveldo saugykla, kurios strateginis tikslas – kaupti, tirti, restauruoti, konservuoti, saugoti ir populiarinti Lietuvos archeologijos, istorijos ir etninės kultūros vertybes.¹² Šiuo metu sukaupta daugiau nei 1 milijonas eksponatų. Muziejuje saugomi pagrindiniai Lietuvos archeologijos, istorijos ir etninės kultūros rinkiniai dalyvauja formuojant ir įgyvendinant valstybės politiką ir strategiją kultūros paveldo srityje. Muziejaus strateginis tikslas – kaupti, tirti, restauruoti, konservuoti, saugoti ir populiarinti Lietuvos archeologijos, istorijos ir etninės kultūros vertybes.¹³

LNM darbas organizuojamas specializuotuose lituanistinių rinkinių skyriuose: Archeologijos, Viduramžių ir naujųjų laikų archeologijos, Etninės kultūros, Istorijos, Naujausių laikų istorijos, Ikonografijos ir Numizmatikos.

Lietuvos nacionalinio muziejaus padaliniai:

- Naujasis arsenalas
- Senasis arsenalas
- Gedimino pilies bokštas
- Kazio Varnelio namai-muziejus
- Signatarų namai
- Vilniaus gynybinės sienos Bastėja
- Dr. Jono Šliūpo memorialinė sodyba
- Dr. Vinco Kudirkos muziejus

¹⁰ D. Mukienė. Lietuvos muziejų interneto elektroninių leidinių raida 1998–2005 m. ir prognozės ateičiai. <http://www.museums.lt/Konsultacijos/DM_pranesimas.htm>

¹¹ Lietuvos nacionalinio muziejaus istorija. <<http://www.lnm.lt/muziejus/istorija.html>>

¹² Lietuvos nacionalinio muziejaus strateginis veiklos planas. <<http://www.lnm.lt/muziejus.html>>

¹³ Lietuvos nacionalinio muziejaus strateginis veiklos planas. <<http://www.lnm.lt/muziejus.html>>

□ Jono Basanavičiaus giminė

Svarbi muziejaus darbo sritis populiarinant muziejaus rinkinius, ugdant istorinę savivoką – medžiagos apie kaupiamus rinkinius publikavimas leidinių serijose „Lietuvos nacionalinio muziejaus biblioteka“, „Lietuvių etninė kultūra“, „Lietuvos fotografijos istorija“, „Iš Lietuvos nacionalinio muziejaus archyvo“ ir kt. Visos Lietuvos muziejaininkai skelbia savo straipsnius metraščiuose „Etnografija“, „Numizmatika“, „Restauravimo metodika“.

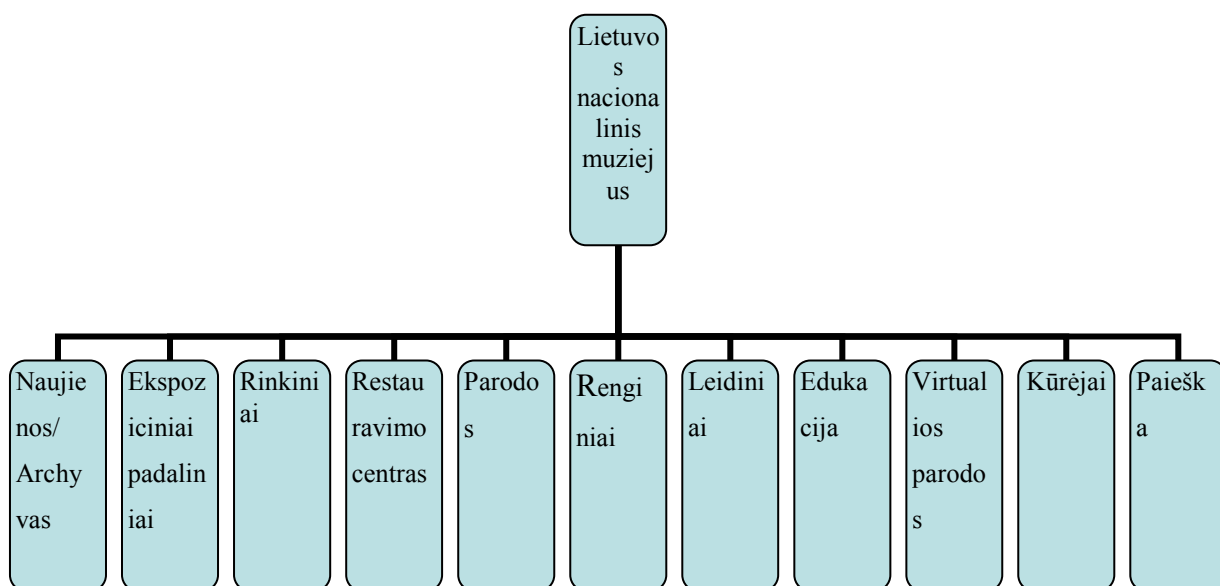
Ekspozicijos ir teminės parodos supažindina su Lietuvos archeologija, istorija, etnine kultūra. Kasmet muziejų aplanko apie 250 tūkstančiai lankytojų. Muziejuje organizuojamos apžvalginės, teminės ekskursijos, nuo 1996 m. vyksta edukaciniai užsiėmimai, parengta švietimo programa „Pažinimas“. Inteligentija susirenka į ketvirtadienio kultūros istorijos vakarus.

Muziejuje saugomi rinkiniai – unikalus valstybės turtas, kuriam išsaugoti reikalingos nuolatinės investicijos techniškai atnaujinant materialinę bazę, prisitaikant prie Europos Sąjungos paveldo apsaugos institucijoms keliamų kriterijų. Lietuvos istorijai ir etninei kultūrai vertę turintiems lituanistiniams eksponatams įsigyti, jiems konservuoti ir restauruoti bei pristatyti visuomenėje, ekspozicijoms modernizuoti, pereiti prie automatizuotos rinkinių apskaitos, skaitmeninimo ir integravimosi į informacinę visuomenę, lituanistikos paieškoms užsienio šalių saugyklose reikalingas didesnis finansavimas.

LNМ veikla išsamiai pristatoma muziejaus interneto svetainėje ir kituose Lietuvos paveldo informaciniuose portaluose. Lietuvos nacionalinis muziejus buvo vienas pirmųjų 1999 m. lapkričio 1 d. internete pristatęs muziejaus svetainę. Svetainę kuria Lietuvos nacionalinis muziejus, informacinių technologijų sprendimus įgyvendina uždaroji akcinė bendrovė „Penki kontinentai“. Uždarosios akcinės bendrovės „Lietaus dizainas“ kuriamas originalus svetainės dizainas nuolat atnaujinamas. Apgalvota, muziejaus darbo specifiką atitinkanti svetainės struktūra orientuota tiek į muziejaus prisistatymą visuomenei, tiek ir į svetainės lankytojus.

Lietuvos nacionalinio muziejaus interneto svetainėje www.lnm.lt lietuvių ir anglų kalbomis reprezentuojamos visos muziejaus veiklos kryptys: pristatoma muziejaus istorija, organizacinė struktūra, kontaktiniai duomenys, veiklos ataskaita ir strateginis planas, ekspoziciniai padaliniai, restauravimo centras, edukacinė veikla, veikia išplėstinė detalioji paieškos sistema, pristatomi muziejaus parengti ir išleisti leidiniai, jų bibliografija.

1 paveikslas. Lietuvos nacionalinio muziejaus interneto svetainės struktūra

Virtualiose parodose publikuojami muziejaus rinkiniuose saugomų Lietuvos istorinę raidą atspindinčių fotografijos, kartografijos, numizmatikos paveldo ir kitų objektų skaitmeniniai vaizdai. Pristatyme šalia vaizdo pateikiamas išsamus muziejinio dokumento aprašas. Muziejaus savireklamos interneto svetainėje prioritetai teikiami naujienoms, parodoms ir renginiams anonsuoti, muziejuje saugomiems rinkiniams populiarinti visuomenėje. Muziejaus paieškos sistema paprasta ir patogi vartotojui, atliekant paiešką nedideleje duomenų bazėje. Paieškos sistemoje sudaryta galimybė atlikti paiešką pagal raktinį žodį. Paieškos rezultatai gali būti rūšiuojami pagal abėcėlę, kategoriją, chronologiją ar populiarumą. Muziejaus interneto svetainėje neaptikta interaktyvios komunikacijos su vartotojais galimybių. Kontaktų rubrikoje publikuojami muziejaus darbuotojų telefonai ir elektroninio pašto adresai. Interaktyviai komunikacijai užtikrinti svetainėje būtų tikslinga sukurti dažniausiai užduodamų klausimų skyrelį ar virtualią svečių knygą. Tačiau šį trūkumą kompensuoja Lietuvos nacionalinio muziejaus įsijungimas į socialinį tinklą *Facebook*.

Muziejaus interneto svetainė nėra pritaikyta negalią turintiems vartotojams, nors Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės institucijų interneto svetainėms patvirtinimo“¹⁴ priimta nuostata, kad valstybės institucijų interneto svetainės turi atitikti interneto pritaikymo neįgaliesiems rekomendacijas.

¹⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės institucijų interneto svetainėms“ <http://www3.lrs.lt/pls/inter/dokpaieska.showdoc_l?p_id=248810>

2.1.2. Lietuvos dailės muziejus

Lietuvos dailės muziejus yra nacionalinė biudžetinė įstaiga, kaupianti, sauganti, tirianti, konservuojanti, restauruojanti ir populiarinanti nacionalinės svarbos meno vertybes. Muziejaus veiklos tikslai: derinti meno, kultūros vertybių kaupimą ir saugojimą su komunikavimu, informacijos visuomenei teikimu ir jos švietimu, susieti kultūros paveldo apsaugą su gyventojų kultūros poreikiais ir kultūros paslaugų teikimu, išsaugoti ir puoselėti nacionalinės kultūros tapatumą bei jį aktualizuoti, skatinti nacionalinės kultūros atvirumą, plėtoti informacinę visuomenę. Lietuvos dailės muziejaus struktūrą sudaro: administracija, specializuotieji muziejiniai padaliniai (centrai, skyriai ir tarnybos) ir nuolat veikiančios ekspozicijos.

Muziejus pradėtas kurti 1907 m. kaip visuomeninė institucija. Šis muziejus iš viso sukaupė apie 5000 labai vertingų eksponatų: paveikslų, grafikos darbų ir litografijų, skulptūrų, taikomosios dailės retų dirbinių, retų knygų ir rankraščių, Vilniaus planų. Pagrindinėse muziejaus ekspozicijų salėse lankytojai turi galimybę išsamiai susipažinti su Lietuvos vaizduojamąja bei taikomąja daile, lietuvių liaudies menu, taip pat ir užsienio šalių vaizduojamąja bei taikomąja daile. Muziejuje nuolat rengiamos Lietuvos dailininkų kūrybinio palikimo, užsienio šalių dailininkų kūrybos parodos. Muziejaus padaliniuose rengiamos ir įgyvendinamos mokymo ir edukacinės programos moksleiviams bei jaunimui.

Lietuvos dailės muziejaus padaliniai:

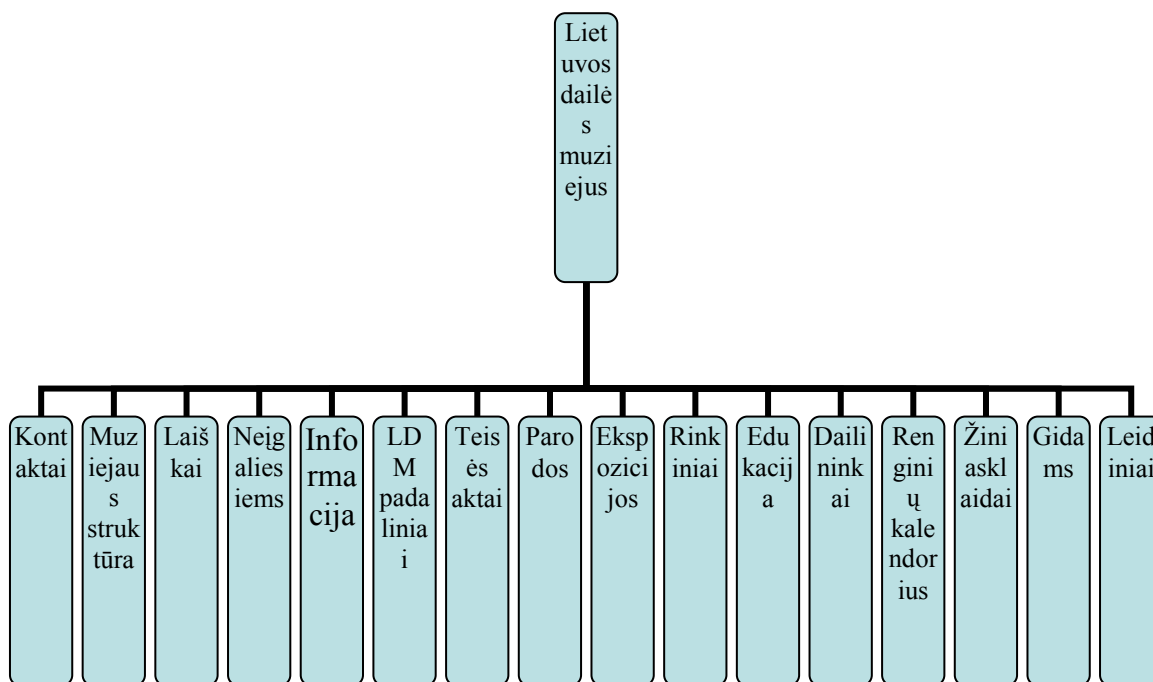
- ❑ LDM Vilniaus paveikslų galerija
- ❑ LDM Taikomosios dailės muziejus
- ❑ LDM Radvilų rūmai
- ❑ LDM Nacionalinė dailės galerija
- ❑ LDM Prano Domšaičio galerija
- ❑ LDM Laikrodžių muziejus
- ❑ LDM Palangos gintaro muziejus
- ❑ LDM Miniatiūrų muziejus
- ❑ LDM Prano Gudyno restauravimo centras

Muziejaus veikla planuojama programų pagrindu. Muziejus įgyvendina 3 programas: 1.1. „Muziejaus rinkinių kaupimas, saugojimas ir populiarinimas“, 1.2. „Kultūros vertybių skaitmeninimo, skaitmeninio turinio kūrimas ir sklaida“ bei 88.1 „Specialioji muziejaus ekspozicijų ir saugyklų apsaugos, techninio aprūpinimo ir priežiūros programa“. 1.1. ir 88.1 programos yra tiesiogiai susijusios su dailės muziejaus vykdoma veikla, įgyvendinamais uždaviniais, 1.2. programa įgyvendinama vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gegužės 20 d.

nutarimą Nr. 493 „Dėl Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo, skaitmeninio turinio saugojimo ir prieigos patvirtinimo“. Naudojant Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą sudaroma galimybė įkurti naujų darbo vietų, pagerinti muziejaus infrastruktūrą.

Nuo 2000 m. Lietuvos dailės muziejaus interneto svetainę (<http://ldmuziejus.mch.mii.lt> – nuo 2005 m. pradžios – www.ldm.lt) kuria Skaitmeninių leidinių informacinis kultūros centras-skaitykla. Lietuvos dailės muziejaus interneto svetainėje www.ldm.lt lietuvių ir anglų kalbomis, pritaikytoje neįgaliesiems, reprezentuojamos visos muziejaus ir padalinių veiklos kryptys. Svetainės lankytoji pateikiami kontaktai, pristatoma muziejaus ir svetainės struktūra, teisės aktai, parodos ir ekspozicijos, rinkiniai, edukaciniai užsiėmimai. Muziejuje vykstantys renginiai anonsuojami kalendoriuje. Interneto svetainėje išskirtos vartotojų grupės – žiniasklaida ir gidai, – kurioms atskirose rubrikose pateikiama aktuali informacija.

2 paveikslas. Lietuvos dailės muziejaus interneto svetainės struktūra

Lietuvos dailės muziejaus rinkiniai pristatomi duomenų bazėse: Lietuvos kultūros paveldo virtualioje bibliotekoje „ePaveldas: Bibliotekos. Muziejai. Archyvai“ <http://www.epaveldas.lt/vbspi/>, internetinėje rinkinių informacinėje sistemoje (IRIS) <http://www.rinkinys.ldm.lt/iris> ir Dailininkų duomenų bazėje <http://www.ldm.lt/LDMDailininkai/DBaze/Paieska.htm>. Interneto svetainės atskiroje rubrikoje publikuojamas Lietuvos dailės muziejaus leidinių, išleistų 1971–2010 m. bibliografinių aprašų sąrašas.

2010 m. sukurta Lietuvos muziejų virtualių parodų sistema, skirta informacijos apie muziejuose saugomas kultūros vertybes sklaidai. Šiuo projektu siekiama muziejams sudaryti galimybę jiems patogiai, prieinama forma kurti virtualias parodas aktualiomis ir visuomenei dominančiomis temomis. Parodose pristatomi muziejuose saugomų eksponatų skaitmeniniai vaizdai ir jų aprašai, kuriuose pateikiama svarbiausia, aktualiausia, sklaidai skirta informacija apie pristatomas kultūros vertybes.

Muziejus yra socialinio tinklo *Facebook* narys.

Lietuvos dailės muziejaus interneto svetainė išsiskiria iš kitų nacionalinių muziejų svetainių paveldo pristatymo forma: rinkiniai pristatomi informacinėse duomenų bazėse ir virtualiose parodose taikant naujausias technologijas ir kuriant savitą svetainės stilių.

2.1.3. Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus

Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus yra seniausias ir didžiausias dailės muziejus Lietuvoje. Muziejus renka, saugo, tyrinėja ir populiarina M. K. Čiurlionio (1875–1911 m.) kūrybą, Lietuvos ir pasaulio kultūros paveldą. Rinkinius sudaro M. K. Čiurlionio kūrybos palikimas, lietuvių liaudies menas, XV–XX a. Lietuvos vaizduojamoji ir taikomoji dailė, senovės pasaulio dailė, užsienio šalių vaizduojamoji ir taikomoji dailė, numizmatika, liaudies meno ir Lietuvos meninio gyvenimo archyvai. Muziejuje saugoma apie 334 758 eksponatų. Geriausi rinkiniai visuomenei pristatomi parodose ir nuolatinėse ekspozicijose, kurios pagal atskiras temas yra įrengtos 11 muziejaus padalinių.

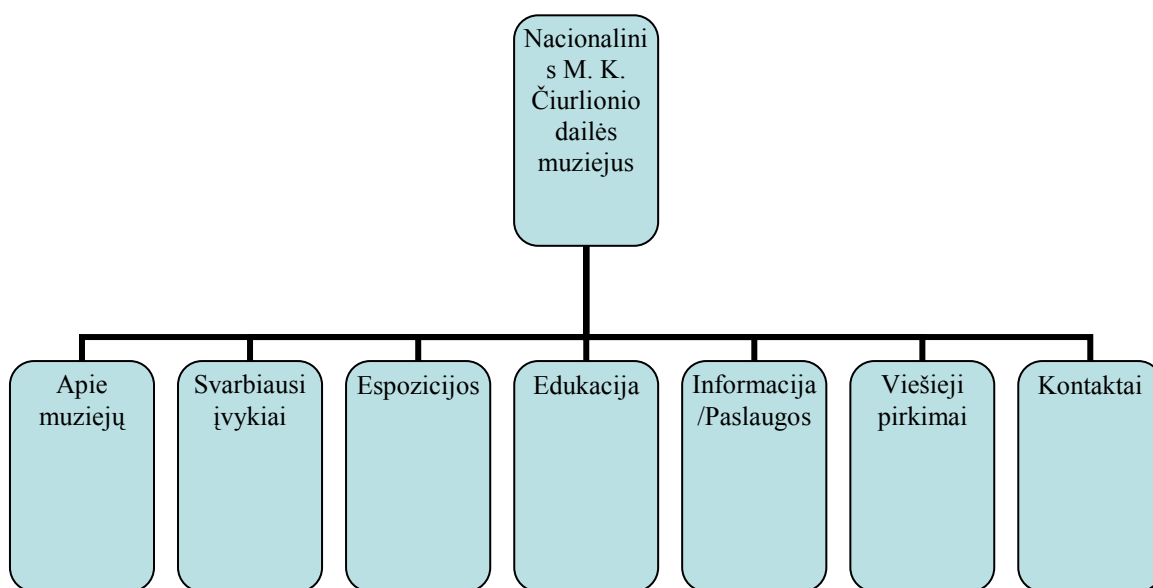
Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus padaliniai

- ❑ M. K. Čiurlionio dailės galerija
- ❑ Mykolo Žilinsko dailės galerija
- ❑ Kauno paveikslų galerija
- ❑ Istorinė LR Prezidentūra
- ❑ Velnių muziejus
- ❑ Keramikos muziejus
- ❑ Adelės ir Pauliaus Galaunių namai
- ❑ Žmuidzinaičiaus kūrinių ir rinkinių muziejus
- ❑ Liudo Truikio ir Marijonos Rakauskaitės memorialinis muziejus
- ❑ Juozo Zikaro memorialinis muziejus
- ❑ Mikalojaus Konstantino Čiurlionio memorialinis muziejus
- ❑ Vytauto Kazimiero Jonyno galerija

Muziejuje atliekamas rinkinių mokslinis-tiriamasis darbas, organizuojamos konferencijos, seminarai, ruošiamos teminės parodos Lietuvoje ir užsienyje, leidžiami albumai, katalogai,

monografijos. Muziejaus veikla pristatoma interneto svetainėje adresu internete www.ciurlionis.lt, informacija lankytojams pateikiama lietuvių ir anglų kalbomis. Lankytojui pateikiama informacija apie muziejų, kalendoriuje anonsuojami renginiai, svarbiausi įvykiai, nuolatinės ekspozicijos pristatomos virtualiose parodose, edukacinės programos, paslaugų kainos ir kontaktiniai duomenys. Svetainėje veikia paprasta paieškos sistema, lankytojui sudaryta galimybė užsisakyti naujienlaiškį. Nacionalinis M. K. Čiurlionio muziejus yra socialinio tinklo *Facebook* narys.

3 paveikslas. Nacionalinio M. K. Čiurlionio muziejaus interneto svetainės struktūra

2.1.4. Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai yra biudžetinė kultūros įstaiga, istorinės rezidencijos rūšies nacionalinis muziejus, kaupiantis, saugantis, tiriantis, konservuojantis, restauruojantis ir populiarinantis kultūros, meno, istorijos ir archeologijos vertybes. Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai įkurtas 2009 m. Tai istorinės rezidencijos pobūdžio muziejus. Svarbiausi muziejaus veiklos tikslai – visuomenei pristatyti Lietuvos valstybės bei jos valdovų istorijos ir kultūros paveldą, unikalius archeologijos rinkinius bei Europos Gotikos, Renesanso, Baroko taikomosios ir vaizduojamosios dailės kolekcijas, vertingą lituanistinę medžiagą, taip pat vykdyti aktyvią edukacinę, kultūrinę, turizmo informacijos sklaidos veiklą, sudaryti sąlygas valstybės reprezentaciniams renginiams. Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai, atsižvelgdamas į savo misiją, numatė kelias tarptautinio bendradarbiavimo kryptis: siekiama plėtoti ryšius su tomis kultūros ir muziejinėmis institucijomis,

kurios tiesiogiai puoselėja Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kultūros paveldą, plėtojamas tarptautinis bendradarbiavimas su tomis valdovų bei didikų rezidencijomis Lenkijoje, Italijoje ir kitose Europos bei pasaulio šalyse, kurios turėjo diplomatinių, politinių ir kultūrinių ryšių su mūsų valstybe Lietuvos didikų kunigaikščių rezidencijos klestėjimo (XV–XVII a. vid.) laikotarpiu, siekiama plėsti bendradarbiavimą su užsienio muziejais, bibliotekomis, kultūros institucijomis, kurių rinkiniuose saugomos praeityje iš Lietuvos išgabentos arba kitais būdais į svečias šalis patekusios nacionalinės vertybės.

Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų organizacinę struktūrą sudaro: administracija, specializuotieji padaliniai (centrai ir skyriai) bei nuolatinės ekspozicijos. Dėl tebesitęsiančių statybos darbų nėra galimybės Valdovų rūmuose įrengti ir atidaryti ekspozicijų, todėl ilgalaikės parodos „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų radiniai“ ir „Gotika. Renesansas. Barokas – Valdovų rūmų interjero vertybės“ veikia Taikomosios dailės muziejuje. Statybos darbus planuojama baigti ir ekspozicijas atverti lankytojams 2012 m. pabaigoje arba 2013 m. pradžioje.

Ekspozicijos Valdovų rūmuose kuriamos remiantis modernia metodika, jos skirtingos savo turiniu ir pateikimo forma, taip pat įrengiama patogi atsiskaitymo sistema, gerinama įvairių socialinių grupių aplinka (liftai ir keltuvai neįgaliesiems, sanitarinių mazgų įrengimas, aprangos ir daiktų saugojimo modernizavimas, informacinių terminalų įrengimas, išsamios turizmo informacijos skleidimas, edukacinių priemonių plėtra ir pan.). Siekiama, kad Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai taptų vienu patraukliausių kultūros ir turizmo objektų sostinėje ir visoje šalyje, kadangi tai bus naujai atidarytas bei originalus muziejaus tipologijos prasme objektas (istorinės rezidencijos pobūdžio nacionalinis muziejus), susijęs ir su simboliškai prasme ir reikšme Lietuvos valstybei bei visam Vidurio, Šiaurės ir Rytų Europos regionui.¹⁵

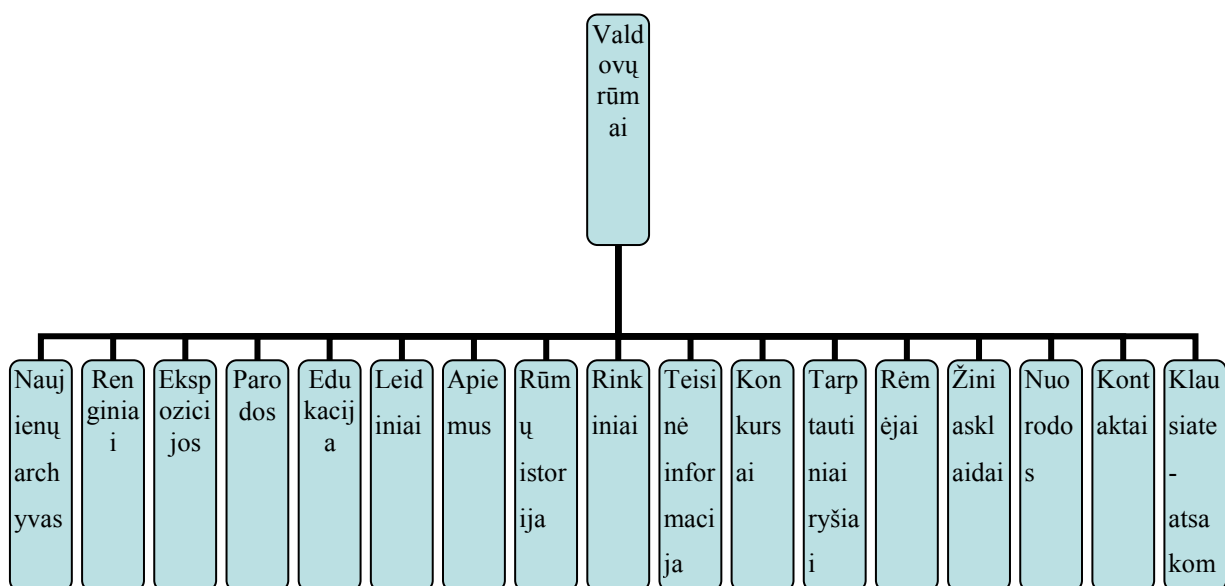
Valdovų rūmų veikla planuojama programų pagrindu. 2010 m. įgyvendinamos 2 programos: „Vertybių kaupimas, saugojimas, tyrimas ir populiarinimas“ bei „Specialioji Rūmų ir jų rinkinių populiarinimo programa“. Abi programos yra tiesiogiai susijusios su Rūmų misija, vykdoma veikla, įgyvendinamais uždaviniais.

Valdovų rūmų interneto svetainėje adresu www.valdovurumai.lt informacija lankytojui pateikiama septyniomis kalbomis: lietuvių, anglų, vokiečių, prancūzų, italų, lenkų ir rusų. Patrauklaus dizaino interneto svetainėje reprezentuojama muziejaus istorija ir veikla. Informacija iliustruota fotografijomis. Svetainėje pristatoma Rūmų istorija, atkūrimą ir veiklą reglamentuojantys teisiniai dokumentai, kontaktai, rinkiniai, parodos, ekspozicijos ir renginiai anonsuojami kalendoriuje. Lankytojui pristatomas muziejaus planas ir žemėlapyje tiksliai nurodyta

¹⁵ LDK Valdovų rūmai. <www.valdovurumai.lt>

lokacijos vieta. Pristatomos edukacinės programos. Daugiau dėmesio skiriama atliekamiems moksliniams tyrimams ir restauravimo darbams pristatyti. Išskirtos rubrikos žiniasklaidai, tarptautiniams ryšiams, muziejaus darbuotojams. Rubrikoje Dažniausiai užduodami klausimai lankytojai gali pateikti klausimus, rasti atsakymus į dominančius klausimus. Lankytojuui sudaryta galimybė internetu įsigyti Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų leidinių be prekybinio antkainio. Svetainė pritaikyta neįgaliems lankytojams. Muziejus prisijungė prie socialinio tinklo *Facebook*.

4 paveikslas. Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų interneto svetainės struktūra

Administruoti Muziejaus interneto svetainę ir joje operatyviai skelbti aktualią informaciją pavesta muziejininkui-komunikacijos koordinatoriui. Muziejuje įkurtas Informacinių technologijų skyrius, kurio specialistai atlieka procesų, programinės įrangos ir sistemų automatizavimo darbus.

2.2. Nacionaliniai muziejai Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos interneto svetainėje

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija atlieka muziejų valstybinio valdymo institucijos funkcijas – nustato nacionalinių, respublikinių ir apskričių muziejų plėtotės strategiją, rengia ir finansuoja ją įgyvendinančias programas, muziejų veiklą reglamentuojančių dokumentų projektus ir teisės aktų nustatyta tvarka juos tvirtina. Koordinuoja Lietuvos muziejų veiklą ir jų dalyvavimą tarpvalstybinėse muziejininkystės programose. Ministerija tikrina muziejinių vertybių apsaugą ir apskaitą muziejuose, finansuoja Lietuvos kultūros svarbias muziejų veiklos, restauravimo ir mokslinių tyrimų programas. Konkurso būdu skiria muziejaus, kurio steigėja ar dalininkė yra Kultūros ministerija, vadovą, vyriausiąjį fondų saugotoją ir juos atleidžia.

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos svetainėje skelbiama, kad Lietuvos Muziejų tinklą sudaro Ministerijos valdymo sričiai priskirti 16 muziejų, iš jų 4 nacionaliniai ir 12 respublikinių. Nacionaliniai: Lietuvos nacionalinis muziejus, Lietuvos dailės muziejus, Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai. Kultūros ministerijos svetainės rubrikoje *Pavaldžios institucijos* pateikiamos nuorodos į muziejų interneto svetaines.

Šiuo metu formuojama Lietuvos muziejų politika remiasi nauju požiūriu į muziejaus instituciją – šiuolaikinio muziejaus veikla siejama su kultūros, edukacinėmis ir komunikacinėmis funkcijomis. Šalies muziejuose sukauptos kultūros ir meno vertybės įgalina plėsti ir gerinti jų lankytojams teikiamas paslaugas. Muziejų veikloje derinamos vertybių kaupimo ir saugojimo, bei informacijos visuomenei teikimo ir jos švietimo funkcijos. Įgyvendinant šiuos uždavinius, siekiama:

- ✓ sukurti bendrą ir atvirą visuomenei Lietuvos muziejų rinkinių, teikiamų paslaugų duomenų bazę;
- ✓ sudaryti muziejuose tinkamas sąlygas kaupti ir saugoti istorijos, kultūros, gamtos ir mokslo paveldo-objektus, plėsti ir gerinti rinkinių restauravimo sąlygas;
- ✓ plėsti muziejų savivaldą;
- ✓ skatinti muziejų ryšius su švietimu, turizmu;
- ✓ parengti ir įgyvendinti muziejų modernizavimo programą.

Kultūros ministerijos interneto svetainėje skelbiamos Muziejų veiklos metinės ataskaitos¹⁶, kultūros ministro įsakymai ir muziejų veiklą reglamentuojantys kiti teisiniai dokumentai, publikuojamuose straipsniuose pateikiama aktuali informacija.

Atlikus paiešką GoogleScaper įrankiu pagal užklausą nacionalinis* muziejus* aptikta 316 įrašų.

2.3. Nacionaliniai muziejai Lietuvos muziejų asociacijos interneto svetainėje ir portale „Lietuvos muziejai“

Lietuvos muziejų asociacija.

Lietuvos muziejų asociacija – savanoriška, ne pelno organizacija, jungianti Lietuvos muziejus, įsteigta 1995 m. Pagrindinis LMA tikslas – telkti muziejus bendrai veiklai, organizuoti ir skatinti muziejų bendradarbiavimą bei savitarpio paramą. Muziejų asociacija teikia muziejams metodinę pagalbą ir informaciją, remia besikuriančius muziejus, organizuoja ir remia muziejininkų kvalifikacijos kėlimą ir profesinį rengimą, propaguoja ir stiprina muziejų vaidmenį visuomenėje, dalyvauja realizuojant švietimo programas, leidžia Lietuvos muziejų informacinį leidinį, dalyvauja

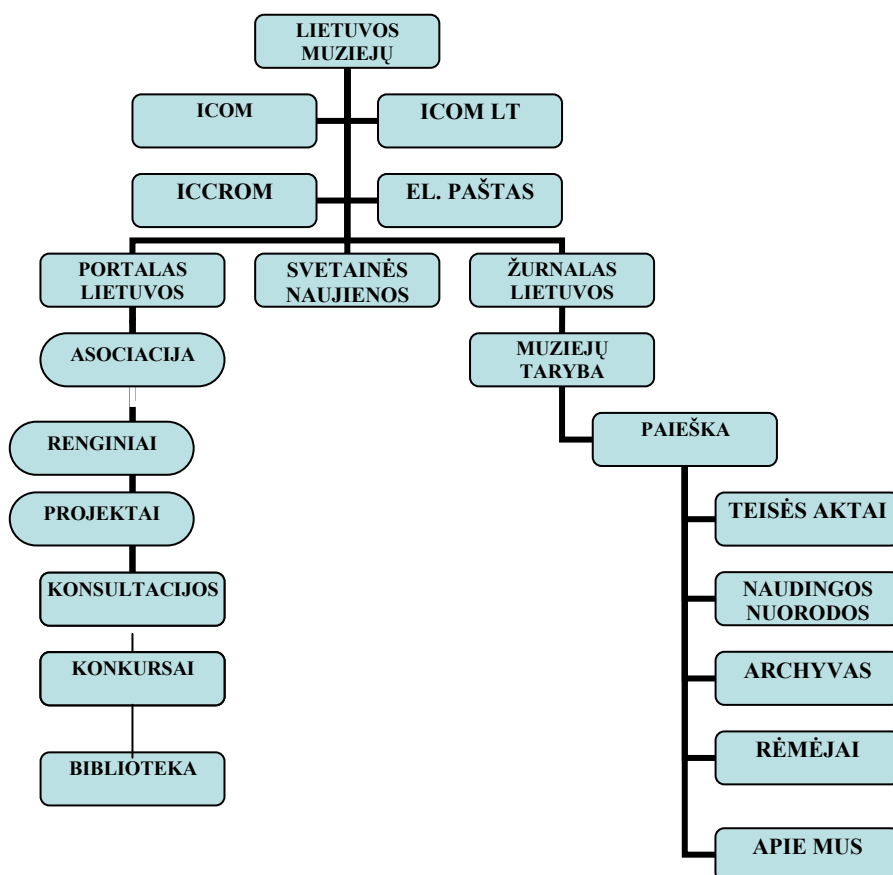
¹⁶ Lietuvos muziejų statistika <http://www.muza.lt/go.php/lit/Muziejai_ir_galerijos/203/6/175>

sprendžiant ginčus tarp muziejų, tarp muziejų ir kitų įstaigų; atstovauja ir gina Lietuvos muziejų interesus Lietuvos valstybinėse ir privačiose įstaigose bei visuomeninėse organizacijose, vysto tarptautinius muziejų ryšius, bendradarbiaudama su Tarptautinės muziejų tarybos (ICOM) Lietuvos skyriumi. Asociacijos nariai gali būti tikrieji nariai, asocijuotieji nariai, nariai-rėmėjai ir garbės nariai: tikraisiais nariais gali būti Lietuvos muziejai, veikiantys kaip viešieji juridiniai asmenys. Šiuo metu LMA vienija 86 Lietuvos muziejus. Veikia Vadybos, Rinkinių mokslinio tyrimo, Rinkinių apsaugos, apskaitos ir saugojimo bei Švietimo sekcijos.

Lietuvos muziejų asociacijos interneto svetainę lietuvių ir anglų kalbomis kuria Lietuvos dailės muziejaus bei Matematikos ir informatikos instituto specialistai.

Interneto svetainėje pristatomi Asociacijos veiklos nuostatai, tikrieji, asocijuotieji ir garbės nariai, skelbiamos muziejininkystės naujienos, muziejininkystės veiklą reglamentuojantys teisės aktai, pristatomi vykdomi projektai ir skelbiami konkursai, publikuojami bibliotekoje sukaupti Lietuvos muziejų leidiniai.

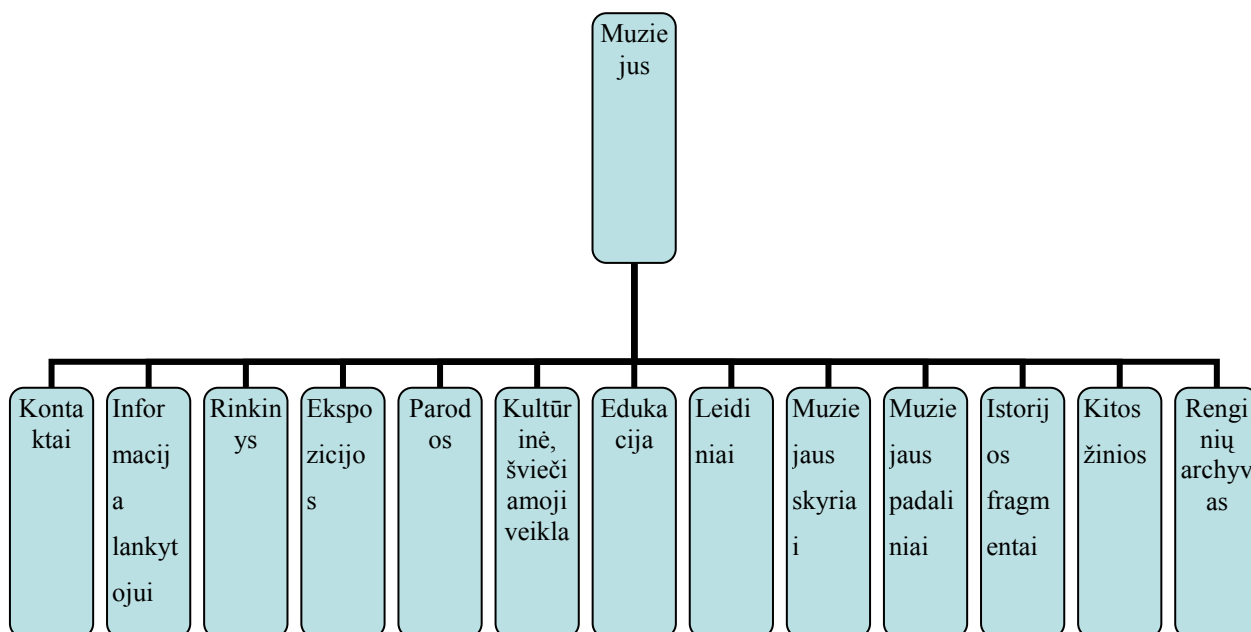
5 paveikslas. Lietuvos muziejų asociacijos interneto svetainės struktūra

Visi Lietuvoje veikiančios nacionaliniai muziejai yra Lietuvos muziejų asociacijos tikrieji nariai. Nacionalinių muziejų atstovai dalyvauja visų Asociacijos sekcijų veikloje. Asociacijos interneto svetainėje nacionalinių muziejų ir jų padalinių veiklos¹⁷ išsamesnis pristatymas įkeliamas iš portalo „Lietuvos muziejai“. Svetainėje atlikus paiešką GoogleScaper įrankiu pagal užklausa nacionalinis* muziejus* aptikta 917 įrašų.

Portalas „Lietuvos muziejai“. Lietuvos muziejų asociacijos iniciatyva portalą „Lietuvos muziejai“ kuria Lietuvos dailės muziejaus filialas Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninimo ir LIMIS centras. Portale skelbiama informacija apie beveik visus Lietuvoje veikiančius muziejus. Lietuvos nacionaliniai muziejai pristatomi laikantis vieningos struktūros pavaizduotos schemeje.

6 paveikslas. Portalo „Lietuvos muziejai“ tipinė muziejaus reprezentavimo struktūra

Svetainėje sukurta muziejų paieškos sistema leidžia atlikti paiešką pagal muziejaus pavaldumą, rinkinių rūšį, vietą, abėcėlę. Pristatomas nacionalinių muziejų, jų padalinių ar ekspozicijų sąrašas, kontaktai, nuorodos į muziejų aprašymus.

2006 m. spalio mėnesį pradėta kurti Lietuvos muziejų vertingiausių kolekcijų duomenų bazė, kurioje pateikiama informacija skirta visuomenei informuoti ir muziejų partneriams Lietuvoje bei užsienyje. Skelbiama muziejų parengta informacija, pristatomi Lietuvos muziejų archyvų fondai, skelbiama svarbiausia informacija apie Lietuvos muziejuose formuojamus ir saugomus archyvus, kurie sudaro reikšmingą kultūros paveldo dalį ir iki šiol visuomenei nėra žinomi.

¹⁷ Lietuvos nacionaliniai muziejai LMA nariai. <http://www.museums.lt/Asociacijos_nariai/Tikrieji_nariai.htm>

Duomenų bazėje pristatomas visas kolekcijų sąrašas, kolekcijų rodyklė. Integruota paieškos sistema, paiešką galima atlikti pagal muziejų, kolekcijos kilmės šalį, laikotarpį, kolekcijų pobūdį, pavardę, vardą ar vietovardį. Kolekcijų sąrašė aptinkamos 137 kolekcijos. Atlikus paiešką duomenų bazėje Lietuvos nacionalinių muziejų kolekcijų neaptikta.

Portale „Lietuvos muziejai“ atlikus paiešką GoogleScrapet įrankiu pagal užklausą nacionalinis* muziejus* aptikta 1810 įrašų.

2. 4. Lietuvos integrali muziejų informacinė sistema (LIMIS)

Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninimo ir LIMIS centras yra Lietuvos dailės muziejaus specializuotas muziejinis padalinys. Jo paskirtis – pasiekti, kad informacija apie Lietuvos muziejuose sukauptą kultūros paveldą būtų integruota į bendrą skaitmeninę Lietuvos ir Europos kultūros paveldo erdvę. Lietuvos integrali muziejų informacinė sistema registruota Valstybės informacinių sistemų sąrašė.

2009 m., pirmaisiais LM ISC LIMIS veiklos metais, daugiausiai dėmesio skiriama tam, kad būtų sukurta ir Lietuvos muziejuose įdiegta, naudojama, plėtojama Lietuvos muziejų rinkinių duomenų bazes susiejanti, vienodais standartais vadovaujantis tvarkoma Lietuvos integrali muziejų informacinė sistema LIMIS. Naudojantis ja, planuojama sukurti Lietuvos muziejuose saugomų eksponatų skaitmeninį katalogą, skirtą muziejų darbuotojams, dirbantiems su eksponatais (rinkinių saugotojams, tyrinėtojams, restauratoriams, parodų kuratoriams, leidinių rengėjams ir kt.), nustatyta tvarka prieinama registruotiems vartotojams – valstybės įstaigoms ir institucijoms, mokslo įstaigoms bei jų darbuotojams. Viešiesiems vartotojams skirta LIMIS duomenų bazėje ir atskirų muziejų elektroniniuose kataloguose sukaupta informacija bus pateikiama LIMIS duomenų bazės interneto portale www.limis.lt ir atskirų muziejų eksponatų elektroninių katalogų viešose prieigose – svetainėse.

Vienas iš svarbiausių LDM filialo LM ISC LIMIS darbo principų – kolegialumas. Įgyvendinant centro pagrindinius tikslus ir uždavinius, siekiama bendradarbiauti su visais Lietuvos muziejais ir kitomis Lietuvos ir užsienio šalių atminties institucijomis. LM ISC LIMIS užsibrėžtų tikslų siekti padeda Centro taryba ir muziejai-regioniniai koordinatoriai (Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Lietuvos jūrų muziejus ir Šiaulių „Aušros“ muziejus), kuriuose 2010 m. pradžioje įkurti trys regioniniai muziejų skaitmeninimo centrai.

LM ISC LIMIS tarybą sudaro 12 narių: 4 LDM nariai, po 1 narį delegavo muziejai-regioniniai koordinatoriai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos archyvų departamentas, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Lietuvos muziejų asociacija ir Lietuvos savivaldybių muziejų asociacija.

Duomenų banke atlikus paiešką GoogleScaper įrankiu pagal užklausą nacionalinis* muziejus* aptikta 55 įrašai.

2.5. Lietuvos nacionaliniai muziejai Lietuvos paveldo informacinėse sistemose

2.5.1. Lituanistikos paveldo informacinė sistema aruodai.lt

Aruodai – tai informacinė sistema, skirta lituanistikos paveldui kaupti. Svetainei suteiktas simbolinis pavadinimas. Informacinės sistemos kūrėjai teigia, kad „čia kaip į aruodus pilami, saugomi ir iš čia vėl semiami lietuvių kultūros grūdai“.¹⁸

Aruodų pagrindas sukurtas 2003–2006 metais pagal Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto, Lietuvių kalbos instituto, Lietuvos istorijos instituto ir Matematikos ir informatikos instituto bendrą projektą RaSa: „Lietuvių dvasinės kultūros RAiškos: etnologijos, kalbos ir istorijos šaltinių elektroninis Sąvadas“.

Šiuo metu Aruoduose pristatomos penkios mokslo sritys – archeologija, etnologija, folkloristika, istorija ir kalbotyra. Vartotojui sudaryta galimybė atlikti bendrąją, tipologinę, bibliografinę ar kompleksinę paiešką.

2006 metų pabaigoje Aruodų pagrindinėje saugykloje buvo daugiau kaip 1 760 visateksčių įrašų. Juos papildė 2 600 vaizdo ir garso archyvo įrašų, 2 500 terminų tezauro įrašų ir 910 straipsnių, 1400 personalijų banko įrašų ir 266 straipsniai, 3 070 bibliografijos katalogo įrašų, 27 100 geografijos banko įrašų, 1 151 pasaka ir 361 dainų tipų aprašymas.

Svetainėje atlikus paiešką GoogleScaper įrankiu pagal užklausą nacionalinis* muziejus* aptikti 54 įrašai.

2.5.2. Bibliotekų, archyvų ir muziejų skaitmeninto kultūros paveldo duomenų bankas e-paveldas

2005 m. rugsėjo 1 d. pradėtas įgyvendinti Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos ir partnerių Lietuvos dailės muziejaus ir Lietuvos archyvų departamento projektas, sujungiantis įvairias atminties institucijas bendram tikslui – kuo plačiau atverti kultūros paveldą visiems Lietuvos ir pasaulio vartotojams. Sukurtos virtualios skaitmeninto kultūros paveldo sistemos duomenų banke šiuo metu yra per 3 000 000 puslapių itin didelę vertę turinčių senųjų knygų, laikraščių, dailės kūrinių, rankraščių, bažnyčių metrikų. Bibliotekų, archyvų ir muziejų skaitmeninto kultūros paveldo duomenų bankas, kurio virtualiomis paslaugomis jau dabar gali naudotis Lietuvos ir užsienio vartotojai per bendrą portalą www.epaveldas.lt.

Duomenų banke atlikus paiešką GoogleScaper įrankiu pagal užklausą nacionalinis* muziejus* aptikta 17 įrašų.

¹⁸ Aruodai. < http://www.aruodai.lt/index.php?option=com_content&task=view&id=14&Itemid=22 >

2.6. Lietuvos nacionaliniai muziejai turizmo informacijos svetainėse

2.6.1. Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos svetainė

Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos – Lietuvos Respublikos valstybės įstaiga. Departamentas pagal savo kompetenciją atlieka įstatymų ir kitų teisės aktų jam pavestas turizmo veiklos valdymo funkcijas, prisideda prie valstybės politikos formavimo ir įgyvendinimo šioje srityje. Svarbiausieji veiklos uždaviniai – dalyvauti vykdant strateginę šalies turizmo veiklos planavimą ir rengti Nacionalinę turizmo plėtros programą, pagal savo kompetenciją įgyvendinti šios programos priemones.

Nacionalinės turizmo plėtros 2007–2010 m. programos galimybių studijoje Lietuvoje turizmo ištekliais įvardijami – architektūros, istorijos paminklai, kultūriniai renginiai – yra pakankami kultūrinio pažintinio turizmo plėtrai, konkurencingi regiono kontekste, tačiau šiuo metu nėra pakankamai panaudojami. Kultūros paveldo departamento prie Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos duomenimis, 2007 metų pradžioje buvo užregistruota apie 20 tūkst. kultūros paveldo objektų ir vietovių – apie 2 tūkst. kultūros paveldo objektų ir vietovių, priklausančių aukščiausiai kultūros paminklų kategorijai, apie 8,5 tūkst. – kultūros paveldo objektų ir vietovių, priklausančių valstybės saugomų kategorijai, ir beveik 9,5 tūkst. – kultūros paveldo objektų ir vietovių, kuriems taikoma pradinė apsauga. Lietuvos kultūrinio turizmo ištekliai yra pakankami kultūrinio turizmo plėtrai, konkurencingi regiono kontekste, tačiau šiuo metu nėra pakankamai panaudojami. Populiariausi Lietuvos kultūrinio turizmo objektai yra Vilniaus, Klaipėdos, Kauno senamiesčiai, Trakų miestas, Kryžių kalnas.

Valstybinio turizmo departamento parengtoje „Lietuvos turizmo komunikacijos ir rinkodaros strategijoje 2009–2013 m.“ Lietuva pristatoma, kaip šalis, siūlanti unikalios, civilizacijos nesuniokotos, švarios gamtos prieglobstį, kokybiškas ir įvairialypes sveikatinimo paslaugas; turtinga istorijos, architektūros ir atsipalaidavimo galimybių. Išskirtiniu Lietuvos turizmo objektu įvardijamas kultūrinis miestų turizmas: Trakų miestas, Vilniaus senamiestis, Kernavė, Kauno senamiestis, Klaipėdos senamiestis, kiti Lietuvos miestų senamiesčiai, o taip pat klasikinės muzikos, pop muzikos festivaliai ir koncertai, kiti meno renginiai, 2009 m. Lietuvos vardo tūkstantmečio ir „Vilnius – Europos kultūros sostinė“ renginiai. Siekiant išlaikyti turistų srautų didėjimą, daugiausia rinkodaros lėšų ir laiko rekomenduojama skirti artimosioms rinkoms bei tarptautinių projektų komunikacijai.

Pagrindiniai turizmo informacijos paslaugų teikėjai Lietuvoje yra penkiasdešimt savivaldybių įsteigtų turizmo informacijos centrų. Kaip teigiama Valstybinio turizmo departamento interneto svetainėje Turizmo informacijos poreikis nuolat auga, tai rodo nuolat didėjantis tiek vietos, tiek užsienio lankytojų skaičius Lietuvos turizmo informacijos centruose. Išsamiau bus

nagrinėjamos tik Vilniaus ir Kauno turizmo informacijos centrų interneto svetainės, nes tik šiuose miestuose įsikūrę nacionaliniai muziejai.

Valstybinio turizmo departamento interneto svetainėje atlikus paiešką GoogleScaper įrankiu pagal užklausą nacionalinis* muziejus* aptikti 342 įrašai.

2.6.2. Vilniaus turizmo informacijos centro interneto svetainė

Vilniaus turizmo informacijos centro steigėja yra Vilniaus miesto savivaldybė. VTIC veiklą kuruoja Vilniaus miesto savivaldybės Kultūros, sporto ir turizmo departamento Turizmo skyrius. Šiuo metu veikia keturi informacijos centrai. Vilniaus turizmo informacijos centras yra vienas tiesioginių informacijos šaltinių į sostinę atvykusiam turistui pradedant pažinti su miestu. Todėl vis daugiau lankytojų užsuka į Vilniaus turizmo informacijos centro filialus, įsikūrusius labiausiai turistų lankomose vietose. Per pirmąjį 2009 metų pusmetį (nuo sausio 1 d. iki liepos 1 d.) keturiuose turizmo informacijos centruose apsilankė 32 563 lankytojai. Daugiausiai lankytojų buvo sulaukta birželio mėnesį (11 044 lankytojai), mažiausiai vasario mėnesį (2 252 lankytojai). Apie 76 proc. visų lankytojų sudaro užsieniečiai (24 690) ir apie 24 proc. lietuviai (7 869). Daugiausiai svečių sulaukta iš Lenkijos – 4 248 (tai yra apie 13 proc. visų lankytojų), Vokietijos – 3 499, Rusijos – 3 161, Prancūzijos – 1 534, Suomijos – 1 143, D. Britanijos – 1 025, Ispanijos – 1 067.

Išsami informacija apie Vilnių lietuvių, anglų, vokiečių ir lenkų kalbomis pateikiama informacinėje VTC svetainėje internete adresu <http://www.vilnius-tourism.lt/>. Vilniaus turizmo informacijos centro svetainėje turistams pristatoma informacija apie trijų Vilniuje įsikūrusių Lietuvos nacionalinių muziejų darbo laiką, ekspozicijas, pagrindinius filialus, pateikiama nuoroda į muziejų interneto svetaines.

Lankytinų Vilniaus vietų TOP 20 sąrašė paminėti Lietuvos nacionalinis muziejus (5), Gedimino kalno pilies bokštas (3), Vilniaus gynybinės sienos bastėja (18) ir Vilniaus paveikslų galerija (19). Lietuvos nacionalinių muziejų objektai įtraukti į maršrutus ir ekskursijas po Vilnių pristatančius leidinius¹⁹.

Vilniaus turizmo informacijos centro interneto svetainėje Lietuvos nacionaliniai muziejai pristatomi įvairiomis formomis – informacija tekste, nuorodomis į muziejų interneto svetaines, fotografijomis ir informaciniuose maršrutus turistams pristatančiuose leidiniuose.

Vilniaus turizmo informacijos centro interneto svetainėje atlikus paiešką GoogleScaper įrankiu pagal užklausą nacionalinis* muziejus* aptikti 142 įrašai.

¹⁹ Vilniaus turizmo informacijos centro leidiniai <<http://www.vilnius-tourism.lt/mediabank/TIC%20LT%202009%20small%20su%20virs.pdf>>

2.6.3. Kauno regiono turizmo informacijos centro interneto svetainė

Kauno regiono turizmo informacijos centras yra viešoji nepelno siekianti įstaiga, veikianti Kaune nuo 1999 m. Kauno regiono turizmo informacijos centro misija – populiarinti Kauno miestą ir apskritį Lietuvoje, užsienyje, kurti Kauno regiono patrauklų ir svetingą įvaizdį, kaupti ir nemokamai platinti turistinę informaciją apie regiono maitinimo, apgyvendinimo, kultūrinės ir sporto galimybes, renginius, įvairias pramogas, lankytinas vietas ir tai pristatyti regiono gyventojams ir svečiams.²⁰ Taip pat skatinti turizmo verslo plėtrą bei dialogą tarp žiniasklaidos, verslo, bei politikos atstovų turizmo srityje. Informacija miesto svečiams pateikiama Kauno turizmo informacijos centro svetainėje adresu internete <http://visit.kaunas.lt/izymybes?lang=lt> lietuvių, anglų ir rusų kalbomis. Miesto gide lankytinų vietų muziejų rubrikoje pateikiama informacija apie Nacionalinį M. K. Čiurlionio dailės muziejų ir filialus: adresas, kontaktiniai duomenys, darbo valandos, bilieto kaina, trumpas muziejaus pristatymas ir nuoroda į interneto svetainę.

Kauno regiono turizmo informacijos centro interneto svetainėje atlikus paiešką GoogleScaper įrankiu pagal užklausą *ciurlionio* muziejus** aptikti 33 įrašai.

2.6.4. Lietuvos interneto vartai

Lietuvos interneto vartai adresu internete www.lietuva.lt lankytoji informaciją pateikia lietuvių, anglų ir prancūzų kalbomis. Interneto portalo, kurio kūrimo darbus koordinuoja Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Lietuvos Vyriausybės, tikslas Lietuvos ir pasaulio žmonėms teikti patikimą sistemine informaciją apie valstybę, jos teritorinį administracinį suskirstymą, politinę santvarką, istoriją, gamtą, kultūrą, teisę, finansus, ekonomiką, verslą, veiklos subjektus, tarptautinius ryšius. Svetainė labiau orientuota užsienio vartotojams: svetainės lankomumo rodikliai rodo, kad 60 proc. lankytojų yra užsieniečiai, apie 40 proc. yra internautai iš Lietuvos. Lietuvos interneto vartuose pristatomi svarbiausi Lietuvos istorijos faktai, atskiros rubrikos skirtos ekonomikos, kultūros, mokslo ir švietimo, turizmo, sporto aktualijoms. Svetainėje išskirta ir kita informacija apie Lietuvą – įspūdžiai apie šalį, rubrikos verslininkams ir keliautojams, Europos kultūros sostinė ir kitos naudingos dalys. Informacija svetainėje atnaujinama ir pritaikoma pagal svarbiausius Lietuvos įvykius.

Lietuvos interneto vartų Kultūros skiltyje trumpai pristatomi Lietuvos nacionaliniai muziejai, pateikiamos nuorodos į jų interneto svetaines. Portale publikuojami pranešimai apie pristatomas parodas ir kitus renginius.

Lietuvos interneto vartai atlikus paiešką GoogleScaper įrankiu pagal užklausą *nacionalinis* muziejus** aptikti 142 įrašai.

²⁰ Kauno regiono turizmo informacijos centras. < http://visit.kaunas.lt/tic_detail?lang=lt>

2.6.5. Lietuvos panoramų portalas

Projektu www.panoramas.lt siekiama keliaujantį po Lietuvą vietinį bei užsienio turistą iš anksto supažindinti su jo kelionės maršrute esančiais turistų lankomais objektais. Virtualiomis panoramomis siekiama sudominti turistą apžiūrėti šiuos objektus ir natūroje. Objekto demonstravimas žemėlapyje padeda keliautojui kelionės metu lengviau orientuotis. Lietuvos panoramų projektu Lietuva reprezentuojama užsienyje, Lietuvos atstovybių užsienyje interneto svetainėse, turizmo informacinių centrų svetainėse. Lietuvos panoramų portale adresu www.panoramas.lt pristatoma virš 1200 QuickTime virtualių panoraminių vaizdų iš Lietuvoje ir Baltarusijoje išlikusių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų.

Virtualios panoramos sukurtos uždarosios akcinės bendrovės „Modernių elektroninių technologijų komunikacijos“ specialistų. Svetainėje demonstruojamos foto panoramos: kubinės panoramos pagamintos iš kelių dešimčių nuotraukų, talpinamos į interneto svetainę ir rodomos visame ekrane, cilindrinės panoramos sukurtos daugelį nuotraukų sujungus specialių technologijų pagalba į 360° ar mažesnes panoramas, kurios naudojamos vietovaizdžiams demonstruoti.

Panoramų kataloge pristatomas Lietuvoje ir Baltarusijoje išlikusio nekilnojamo kultūros paveldo objektų sąrašas. Vartotojas gali pasirinkti iš sąrašo pagal vietovę arba atlikti paiešką pagal reikšminį žodį. Lietuvos muziejų kolekcijų pristatymo Lietuvos panoramose sąrašą, aptiktos 106 panoramos. Lietuvos nacionalinių muziejų saugomi paveldo objektai, išskyrus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmus, pristatomi virtualių panoramų portalo lankytojams.

Virtualių panoramų portale atlikus paiešką GoogleScraper įrankiu pagal užklausą nacionalinis* muziejus* aptikta 10 įrašų. Paieškos įrankiu gauti duomenys buvo tikslinti pastebėjus, kad panoramoms suteikti pavadinimai neatspindi priklausomybės nacionaliniam muziejui. Lietuvos nacionalinio muziejaus administruojamas Gedimino pilies kalno bokštas panoramų portale pristatomas kaip atskiras paveldo objektas.

2.7. Lietuvos nacionaliniai muziejai *Facebook* socialiniame tinkle

Socialinis tinklas – interaktyvi interneto struktūra (internetu svetainė) vienijanti tam tikrą bendrų interesų turinčią narių grupę, kuri ir kuria konkrečios svetainės turinį ir virtualiai bendrauja tarpusavyje, automatizuotomis konkrečios svetainės priemonėmis. Socialiniai (internetu) tinklai – paskutiniu metu aktyviai besivystanti internetu dalis, kuriai galima priskirti tiek paprastus diskusijų forumus, tiek sudėtingus visuomeninius ir (ar) komercinius internetu projektus.

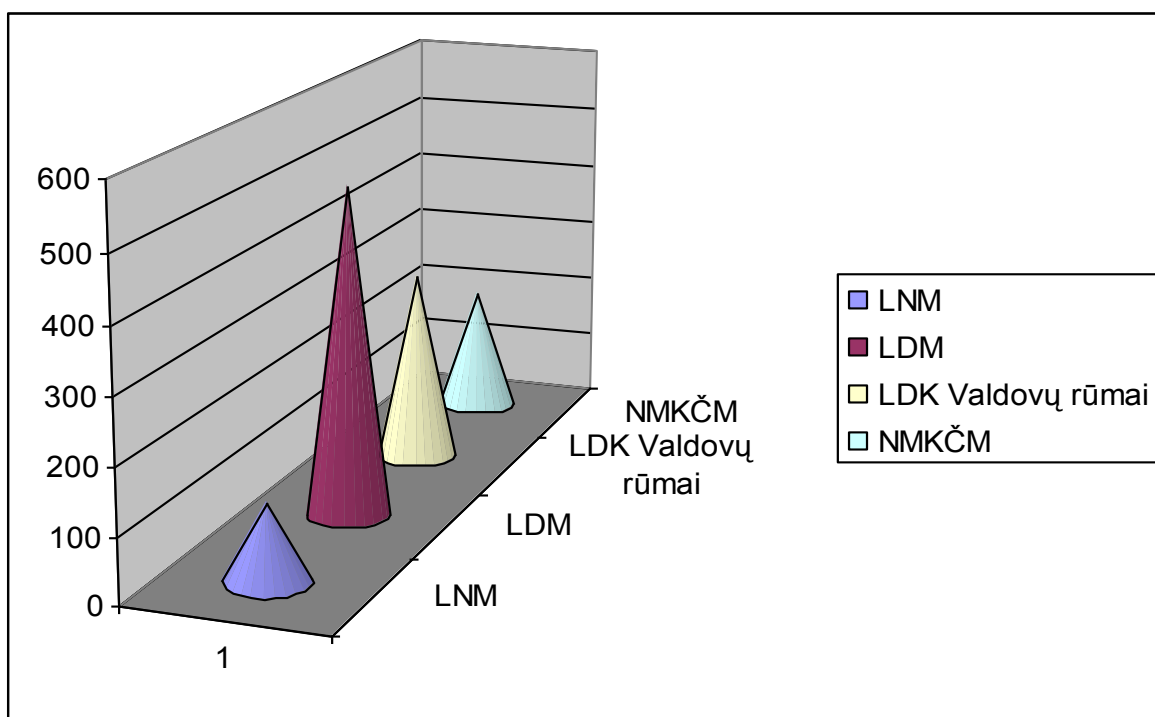
Populiariausias pasaulyje socialinis tinklas *Facebook* įkurtas 2004 metais. 2010 metų duomenimis tinklas vienija per 500 milijonų vartotojų. Kalifornijoje (JAV) įsikūrusios kompanijos

vadovo ir įkūrėjo *Marko Zuckerbergo* teigimu kompanijos tikslas į *Facebook* socialinį tinklą pritraukti vieną milijardą vartotojų.

Lietuvos nacionaliniai muziejai reprezentacijai pradėjo naudoti naują komunikacijos priemonę – socialinį tinklą *Facebook*. Atlikus Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainių analizę nustatyta, kad visi muziejai yra socialinio tinklo *Facebook* nariai.

Facebook socialiniame tinkle pateikiama aktuali informacija lankytojams: trumpas muziejaus pristatymas, nuotraukos, adresas, darbo valandos, bilieto kaina, kontaktinis telefonas ir elektroninio pašto adresas, muziejaus interneto svetainės adresas. Išsamiau pristatomi muziejaus renginiai, virtualios parodos, leidiniai, vaizdo informacija. *Facebook* registruoja lankytojų, kurie „mėgsta muziejų“ skaičių.

1 diagrama. Lietuvos nacionalinių muziejų populiarumas *Facebook* socialiniame tinkle

Nustatyta, kad populiariausias iš nacionalinių muziejų socialiniame tinkle *Facebook* yra Lietuvos dailės muziejus.

Facebook socialiniame tinkle atlikus paiešką *GoogleScraper* įrankiu pagal užklausą nacionalinis* muziejus* aptikta 9960 įrašų.

2.8. Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimas Europos ir pasaulio paveldo informacinėse sistemose

2.8.1. *Unesco Worldheritage*

Pasaulio paveldo konvencijos įgyvendinimu ir pasaulio paveldo vertybių išsaugojimu rūpinasi UNESCO struktūroje dirbantis Pasaulio paveldo centras *World Heritage Center*, kuris vadovaujasi Pasaulio paveldo komiteto priimtais politiniais sprendimais paveldo srityje.

Pasaulio paveldo centras užtikrina Pasaulio paveldo konvencijos įgyvendinimą, organizuoja Pasaulio paveldo komiteto ir Pasaulio paveldo komiteto biuro sesijas, padeda UNESCO šalims narėms, rengiant paraiškas dėl vertybės įtraukimo į Pasaulio paveldo sąrašą, organizuoja tarptautinę Pasaulio paveldo fondo finansinę paramą. Pasaulio paveldo komitetas buvo įsteigtas 1976 m. vadovaujantis Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencija. 2010 m. duomenimis Pasaulio paveldo konvenciją yra pasirašiusios 187 valstybės. Pasaulio paveldo komitetą sudaro 21 Pasaulio paveldo konvenciją pasirašiusios šalies atstovas. Lietuva Pasaulio paveldo konvenciją ratifikavo 1992 m. Pasaulio paveldo komiteto veikla pristatoma interneto svetainėje <http://whc.unesco.org/>. Komitetas, susipažinęs su valstybių paraiškėmis, nustato, kurias išskirtinės visuotinės vertės kultūros ir gamtos vertybes privalu saugoti įrašant jas į Pasaulio paveldo sąrašą, stebi į Pasaulio paveldo sąrašą įtrauktos vertybės saugojimo procesą, sprendžia, kurias iš pasaulinės reikšmės vertybių reikėtų įtraukti į Pavojuje esančio pasaulio paveldo sąrašą arba iš jo išbraukti, sprendžia, ar vertybę reikėtų išbraukti iš Pasaulio paveldo sąrašo ir nagrinėja Pasaulio paveldo fondui pateiktus prašymus dėl tarptautinės paramos.

Šiuo metu Pasaulio paveldo sąrašė yra 148 valstybių teritorijose esančių 890 vertybių, iš jų 689 kultūros paveldo, 176 gamtos paveldo ir 25 mišraus (gamtos ir kultūros) paveldo vertybės.²¹ Penki Lietuvos materialaus ir trys nematerialaus paveldo objektai įtraukti į pasaulio paveldo sąrašą. Atlikus paiešką Pasaulio paveldo sąrašė <http://whc.unesco.org/en/list> aptinkami visi Lietuvos materialaus paveldo objektai: Kuršių nerija, Kernavės archeologinė vietovė, Struvės geodezinis lankas, Trakų istorinis nacionalinis parkas ir Vilniaus istorinis senamiestis. Nematerialaus paveldo sąrašė įrašyta Kryždirbystė ir kryžių simbolika Lietuvoje. Informacijos apie Lietuvos nacionalinius muziejus neaptinkama, tačiau trys Lietuvos nacionaliniai muziejai įsikūrę Pasaulinio paveldo sąrašė esančiame Vilniaus istoriniame senamiestyje. Lietuvos nacionalinio muziejaus Etninės kultūros skyriaus rinkiniuose saugomi Pasaulio nematerialaus paveldo objekto Kryždirbystės ir kryžių simbolikos pavyzdžiai.

Pasaulio paveldo sąrašė atlikus paiešką GoogleScraper įrankiu įrašų apie Lietuvos nacionalinius muziejus neaptikta. Išplėtus paiešką pagal užklausą „lithuania“ paieškos sistema

²¹ Pasaulio paveldo komitetas <<http://unesco.lt/index.php?url=pasaulio-paveldo-komitetas>>

pateikia 483 rezultatus. Gautas rezultatas tyrime gali būti naudojamas sąlyginai – dalis įrašų nėra tiesiogiai susiję su Lietuvos nacionaliniais muziejais ar jų paveldo objektais.

2.8.2. Europos biblioteka *Europeana*

Europeana – Europos interneto biblioteka, muziejus ir archyvas adresu internete <http://www.europeana.eu/portal/> buvo sukurta 2008 m. lapkričio mėn. įgyvendinant Komisijos skaitmeninių bibliotekų iniciatyvą, kurios tikslas – užtikrinti, kad Europos kultūros ir mokslo paveldas internetu taptų prieinamas visiems. 2010 m., skaitmeninių bibliotekų iniciatyva²² pradėta įgyvendinti 2005 m. rugsėjį, vadovautasi ankstesniu Komisijos remtu Europos kultūros paveldo pristatymo internete projektu ir 2005 m. balandžio 28 d. šešių valstybių ir vyriausybių vadovų laišku Europos Komisijos ir Europos Vadovų Tarybos pirmininkams, kuriame pasiūlyta įkurti Europos skaitmeninę biblioteką. *Europeanos* daugiakalbė sąsaja suteikia tiesioginę prieigą prie unikalios kolekcijos, kurią sudaro daugiau kaip 4,6 milijonai suskaitmenintų knygų, laikraščių, filmų ištraukų, žemėlapių, nuotraukų ir dokumentų iš Europos bibliotekų, archyvų, muziejų ir audiovizualinių archyvų. Artimiausiu metu fondas bus pildomas naujais dokumentais. Visuomenės susidomėjimo skaitmeninė biblioteka *Europeana* sulaukė 2008 m. lapkritį, tik pradėjusi veikti.

Šiuo metu daugiau kaip 150 kultūros institucijų dalyvauja *Europeanos* partnerių tinklo veikloje ir daugiau kaip 1 000 kultūros įstaigų perkelia turinį į duomenų bazę. *Europeana* sudaro sąlygas plataus masto ir galimybių įvairių naujų formų kultūros įstaigų bendradarbiavimui. Esamų kolekcijų pildymas ir naujų kūrimas – svarbiausia tolimesnio *Europeanos* sėkmingos veiklos sąlyga. Komisijos politikos tikslas – užtikrinti, kad 2010 m. per *Europeanos* interneto svetainę būtų prieinama 10 milijonų objektų ir siekti, kad šis skaičius sparčiai didėtų. Įvairių valstybių narių indėlis į *Europeaną* nevienodas – labai skiriasi pateiktų objektų skaičius ir pobūdis. Labai akivaizdžios Prancūzijos pastangos į *Europeaną* pateikti kuo daugiau turinio – jos indėlis sudaro 47 % visų suskaitmenintų objektų. Didelė dalis *Europeanoje* skaitmeniniu formatu pateiktos medžiagos yra vieša – jai netaikomos ar nebetaikomos autorių teisės ir naudojama laisvai. Ši medžiaga svarbi, nes ja pakartotinai naudojasi piliečiai ir institucijos. Komisija akcentavo būtinybę užtikrinti, kad „visuomenei priklausantys kūriniai turėtų būti prieinami ir pakeistu formatu“. Per trumpą laikotarpį *Europeana* tapo vienu iš pagrindinių Europos kultūros pristatymo internete būdų. Siekiant sukurti patogią prieigą internetu prie knygų, tapybos darbų, žemėlapių, fotografijų, laikraščių, filmų ištraukų ir garso įrašų iš visos Europos, būtinas visų šalių įvairių paveldo institucijų bendradarbiavimas.

Lietuvos paveldo objektai pristatomi skaitmeninėje bibliotekoje *Europeana*. Balandžio 3 d. duomenimis publikuojami 2 137 paveldo objektai. Projekto partneris yra Vilniaus universiteto

²² *Europeanos* kūrimo iniciatyvos <http://www.europeana.eu/portal/aboutus_background.html>

Komunikacijos fakultetas. Lietuvos teatro muzikos ir kino muziejus bendradarbiauja kuriant *Europeną*.

Lietuvos nacionaliniai muziejai saugomų paveldo objektų skaitmeninėje Europos bibliotekoje nepristato.

2.8.3. Tarptautinės muziejų tarybos ICOM svetainė

Tarptautinė muziejų taryba (ICOM) yra tarptautinė nevyriausybinė muziejų ir muziejininkų organizacija, įsteigta muziejininkystei ir kitiems su muziejų valdymu ir veikla susijusiems interesams plėtoti. ICOM tikslai²³ yra šie:

- ✓ skatinti ir remti įvairių sričių muziejų steigimą, vystymą ir profesinę veiklą,
- ✓ skleisti supratimą apie muziejų funkcijas ir jų vaidmenį tarnaujant visuomenei ir ją tobulinant,
- ✓ organizuoti įvairių šalių muziejų ir muziejininkų bendradarbiavimą ir tarpusavio pagalbą,
- ✓ atstovauti, remti ir plėtoti visų sričių muziejininkų interesus,
- ✓ gilintis į muziejininkystę ir kitus su muziejų veikla susijusius dalykus bei juos skleisti.

Pagrindinis ICOM struktūros elementas yra nacionalinis komitetas, koordinuojantis ICOM narių bendravimą. Nacionalinis komitetas atstovauja ICOM interesams valstybėje, narių interesams pačiame ICOM, įskaitant profesinius dalykus, esančius nacionalinio komiteto kompetencijoje, ir bendradarbiauja vykdant ICOM programas. Nacionalinis komitetas užtikrina sklandžią ICOM narių ir vadovybės komunikaciją bei atlieka tam tikras kitas funkcijas.

Tarptautinės muziejų tarybos Lietuvos nacionalinis komitetas jungia muziejininkus ir muziejus bendrai veiklai vystant Lietuvos muziejininkystę, plėtojant tarptautinį bendradarbiavimą, diegiant Lietuvoje tarptautinius muziejininkystės standartus, stiprinant muziejų vaidmenį visuomenėje, keliant bendrą profesinį lygį, o taip pat propaguoja ICOM tikslus bei siekius ir atstovauja ICOM-LT narių interesus.

Lietuvos nacionaliniai muziejai – Lietuvos nacionalinis muziejus, Lietuvos dailės muziejus ir Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai – yra Tarptautinės muziejų tarybos Lietuvos nacionalinio komiteto instituciniai nariai. Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus šeši specialistai dalyvauja komiteto veikloje kaip individualūs nariai tačiau muziejus nėra institucinis ICOM-LT narys. Atlikus paiešką GoogleScaper įrankiu užklauso lauke įvedus muziejų pavadinimus anglų kalba aptikta 60 įrašų. Informacijos apie Nacionalinį muziejų Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmus neaptikta.

²³ ICOM tikslai <<http://www.icom-lietuva.ldm.lt/statutas.htm>>

III. LIETUVOS NACIONALINIŲ MUZIEJŲ REPREZENTAVIMO INTERNETE PATEIKIMO IR PRIEINAMUMO TECHNINIAI (LOGINIAI) ASPEKTAI

3.1. Tyrimo metodologija ir įrankiai

Tyrimas atliktas taikant vebometrinio tyrimo empirinių duomenų lyginamosios analizės metodą. Empirinių duomenų rinkimo etape surinkti duomenys, kurie turi patvirtinti arba paneigti tyrimo hipotezę. Empirinį tyrimą galima apibūdinti kaip įvairios formos informacijos gavimą, kontaktuojant tyrėjui ir tiriamajam objektui. Empirinio tyrimo duomenys – tai daiktų, reiškinių, požymių arba objektyvios tikrovės ryšių atspindys. Tačiau tai ne objektyvios aplinkybės, nes ne realūs objektai, o duomenys apie juos sudaro empirinį mokslo pagrindą. Taigi duomenys – bet kurio mokslinio tyrimo žaliava, ir tai svarbiausias, lemiamas dalykas tikrinant hipotezes. Duomenys, tiesiogiai gaunami empirinio tyrimo metu yra vadinami pirminiais arba empiriniais duomenimis. Tačiau duomenys tampa prasmingi (reikšmingi) tik tada, kai yra gretinami arba lyginami su kitais duomenimis arba kokia nors teorine ar žodine sistema. Empiriniai duomenys nėra galutiniai duomenys. Labai svarbu juos tinkamai sugrupuoti ir interpretuoti.

Tyrimo metu gauti duomenys analizuoti taikant lyginamosios analizės metodą. Lyginamosios analizės metodas moksle – tai ryšių ir priežastinių sąryšių tarp reiškinių analizės metodas, kuris remiasi alternatyvių hipotezių apie priežastinius-pasekminius ryšius tikrinimu pasitelkiant empirinius įrodymus. Lyginamosios analizės metodas leidžia nagrinėti situacijas su mažu atvejų kiekiu, leidžia nustatyti būtinas ir pakankamas reiškinių priežastines sąlygas ir suteikia galimybę daryti teorines išvadas bei paaiškinti reiškinius. Lyginamosios analizės metodas taikomas empirinio tyrimo duomenims apibendrinti ar hipotezėms ir teorijoms patvirtinti (paneigti).

Tyrimo duomenų apdorojimas:

- ✓ statistinis gautų duomenų apdorojimas;
- ✓ teorinis duomenų apdorojimas;
- ✓ išvadų formulavimas, gautų rezultatų praktinis pritaikymas.

Interneto tinklą sudaro grafinė algoritmų visuma, kuri gali būti tiriama sutelkiant dėmesį į objekto techninius parametrus ir jo sąsajas su kitais tinklo elementais. Interneto atsiradimas paskatino naujų mokslinio tyrimo metodų vystymąsi – vebometriją. Svarbiausi vebometrinio tyrimo metodai ²⁴:

- ✓ interneto tinklalapių kiekybinių ir kokybinių parametrų nustatymas parodo tinklalapio dydį baitais, nurodo, kokie objektai yra tinklalapyje ir koks jų dydis (tinklalapio sudėtingumo

²⁴ Vebometrinio tyrimo metodai. Laužikas, Rimvydas. Kultūros paveldo skaitmeninimo ABC... Vilnius, 2009

įvertinimas), sąsajos su išoriniais objektais, tinklalapio atidarymo laikas, kokybiniai parametrai ir pateikiamos rekomendacijos kūrėjui.

- ✓ informacijos apie interneto tinklalapių sąsajas analizė atliekama interneto paieškos sistemomis;
- ✓ tinkle duomenys filtruojami išnaudojant galimybes išsamiose interneto paieškos sistemų (Google, Yahoo ir kt.) versijose. Paprastai duomenys filtruojami pagal kalbą, bylų formatus, įvairias raktinių žodžių kombinacijas, datą, raktinių žodžių buvimo tinklalapyje vietą, srities vardus, naudojimo teises ir kitus parametrus;
- ✓ interneto archyvų tyrimai taikant įrankį Wayback Machine;
- ✓ puslapių, indeksuotų tuo pačiu URL vardu, skaičius;
- ✓ ryšių tarp konkrečių tinklalapių nustatymas;
- ✓ profesionalios interneto paieškos sistemos (pavyzdžiui, SocSciBot, Harvest-NG) humanitaroms ar socialinių mokslų atstovams pritaikytos informacijos paieškai;
- ✓ socialinių tinklų analizės programinė įranga;
- ✓ profesionali ir daugiaaspektė vebometrijos programinė įranga atliekanti analitinius veiksmus, turinti specializacijas ir vartotojui patogias informacijos pateikimo formas;
- ✓ tinklalapių turinio analizė. Tinklalapių, kaip ir kitų tekstų, turinys gali būti analizuojamas taikant turinio analizės programas: Keyword Analysis Tool, Text Content Analysis Tool.

Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainės kiekybinių, kokybinių parametru ir sąsajų su kitomis paveldo duomenų informacinėmis sistemomis tyrimas atliktas taikant vebometrinį metodą. Tyrime taikyti vebometrijos profesionalios paieškos sistemos įrankiai, skirti tinkle (internete) pateikiamos skaitmeninės emuliatyvios informacijos tyrimams: Lietuvos nacionalinių muziejų pristatymas internete analizuotas taikant *The Internet Archive Wayback Machine*, *TouchGraph* *GoogleBrowser V1.01*, *Web Page Analyzer*, *GoogleScraper*, *Alexa Top Sites* įrankius. Nacionalinio paveldo pristatymas analizuotas ir vienu ir kitu aspektu: sutelkiant dėmesį į techninius parametrus ir siekiant nustatyti ryšius interneto tinkle.

Web Page Analyzer įrankiu atliktas interneto svetainės kokybinių ir kiekybinių parametru nustatymas: greičio nustatymo testas, nustatytos problemos ir pateiktos rekomendacijos svetainės darbui optimizuoti. Į programą įkėlus URL adresą atlikta technologinių parametru analizė: nustatytas interneto tinklalapio dydis, failų skaičius ir dydis, duomenų perdavimo vartotojui greitis. Svetainės testo rezultatus programa pateikia lentelėse. *Web Page Analyzer* įrankis automatiškai generuoja išvadas ir rekomendacijas, kaip turėtų būti sprendžiamos aptiktos klaidos ir optimizuojamas svetainės darbas.

The Internet Archive Wayback Machine archyvą sudaro daugiau nei 100 terabaitų ir 10 milijardų interneto svetainių puslapių renkamų nuo 1996 metų iki šių dienų. Interneto informacijos kompanija „Alexa“ sukūrė trimatį indeksą, kuris leidžia atlikti interneto įvairių laikotarpių dokumentų paiešką. Interneto paieškos robotas (angl. Web crawler) – specializuota sistema, informaciją renkanti pagal tam tikrą raktažodį. The Internet Archive Wayback Machine paieškos robotas informaciją renka failu robots.txt, tinkamiausia svetainės kodavimo kalba HTML. Atnaujintos interneto svetainių versijos nuskaitomos periodiškai, tačiau informacija gali atsilikti nuo 8 savaitių iki kelių mėnesių. Per mėnesį archyve sukaupiama iki 20 terabaitų informacijos. Visa sukaupta informacija saugoma šimtuose x82 serverių ir šiuo metu kuriami nauji saugojimo būdai. Interneto svetainių ankstesnių versijų duomenų bazėje paieška atliekama pagal svetainės URL adresą. Interneto svetainių archyvas prieinamas nemokamai mokslininkams, tyrinėtojams, istorikams ir visuomenei.

Lietuvos nacionalinių muziejų svetainių sąsajoms su kitais interneto tinklapiais nustatyti taikyta *TouchGraph GoogleBrowser V1.01* programa. Naršyklė atliko tinklapių sąsajų nustatymą naudodamasi Google duomenų baze. Rezultatai pateikti spalvotu grafiniu vaizdu, kuriame matome ryšius su kitomis interneto svetainėmis.

GoogleScraper interneto paieškos įrankis nustato ryšius tarp interneto svetainių pagal URL adresą ir raktinius žodžius. Nustatant paieškos parametrus filtrai netaikyti, pasirinkta atlikti paiešką bet kuria iš galimų 44 kalbų 236 pasaulio šalyse taikant plėtinį „.com“. Paieškos sistema ieškojo įvairių formatų dokumentų: Acrobat PDF (.pdf), Adobe Postscript (.ps), Autodesk DWF (.dwt), Google Earth KML (.kml), Google Earth KMZ (.kmz), Microsoft Excel (.xls), Microsoft Powerpoint (.ppt), Microsoft Word (.doc), Rich Text Format (.rtf), Shockwave Flash (.swf) netaikant laiko apribojimų. Rezultatus sistema gali pateikti tagų sąrašu arba html tipo lentelėje.

Alexa Internet – Kalifornijoje įsikūrusi Amazon.com priklausanti bendrovė, teikianti interneto srautų stebėjimų rezultatus. *Alexa Top Sites* interneto programinis įrankis skaičiuoja interneto svetainių statistinius duomenis ir pateikia populiariausių sąrašą pasaulyje ar konkrečioje šalyje. Vartotojui sudaryta galimybė atlikti paiešką ir gauti informaciją apie svetainės lankomumą. *Alexa* – vienas iš geriausių būdų nustatyti tinklapio lankomumą ir vartotojo profilį. *Alexa* lankomumą nustato perspektyviausia kryptimi, analizuodama ne tinklapius, bet tinklapių lankytojus. Lyginant su savo tinklapių lankomumo nustatymo programomis, tai tiksliausia nemokama reitingų sistema, galinti gerai nustatyti tinklapio parametrus. Didžiausias *Alexa* privalumas: ši sistema parodo visų tinklapių statistiką, tuo tarpu dauguma kitų rodo tik ribotą skaičių tinklapių, tuos kuriuose yra patalpinta lankytojų fiksavimo programa. Pamatysime pagrindinius lankytojų srautus, sukuriančius raktinius žodžius. Tai padeda išsiaiškinti, kokių interesų srautai patenka į tinklapį. Tai ypač svarbus rodiklis, jei pagrindinis srautas į tinklapį yra iš

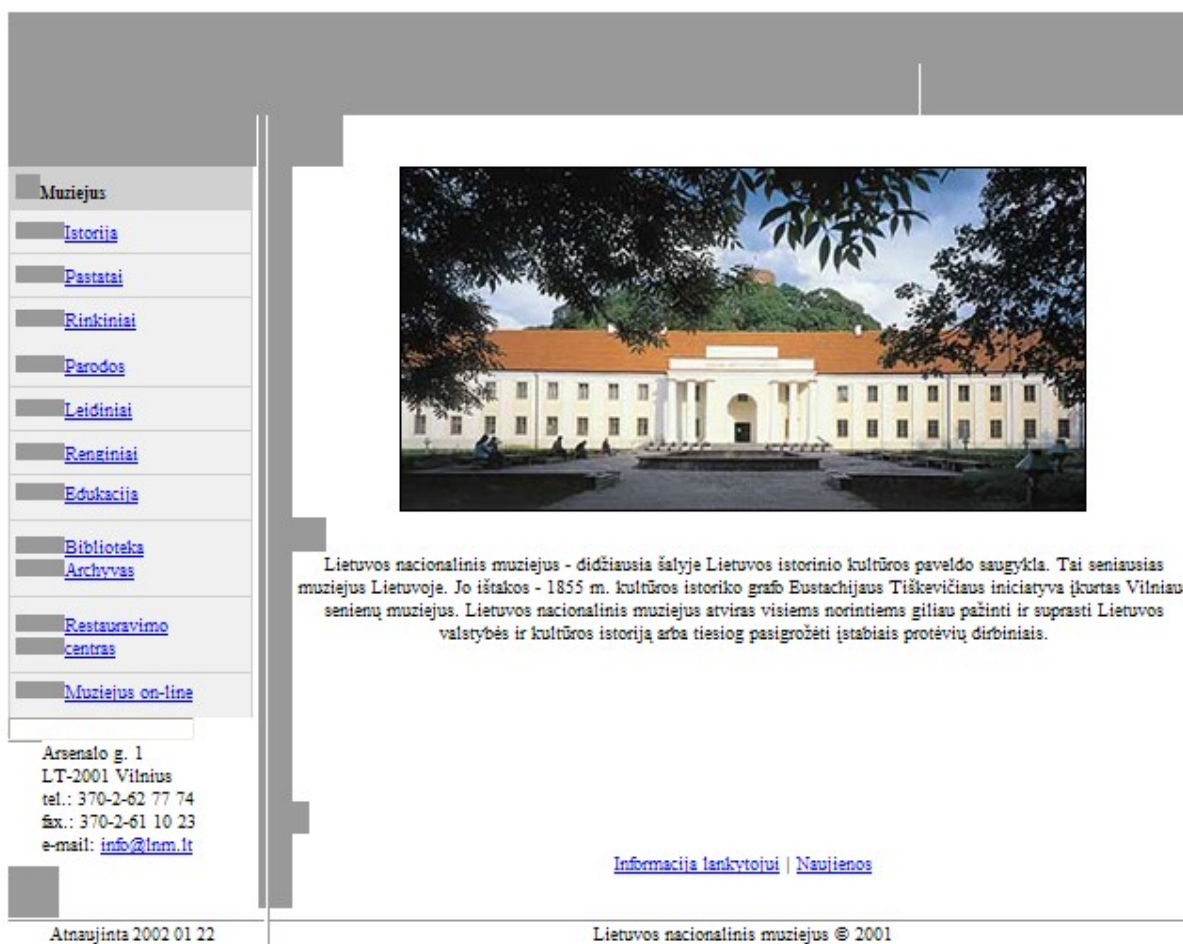
paieškos sistemų. Atsižvelgiant į šiuos rodiklius gali būti kuriami nauji lankytojų pritraukimo būdai – taikyti populiarius raktinius žodžius ar frazes arba didesnius jų kiekius.

3.2. Lietuvos nacionalinių muziejų pristatymas internete: tyrimo rezultatai

3.2.1. Lietuvos nacionalinių muziejų svetainių lyginamoji analizė

Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainių archyvas internete nagrinėtas Internet Archive Wayback Machine įrankiu. Išsamūs paieškos rezultatai pateikiami darbo prieduose. Interneto archyve aptinkama Lietuvos nacionalinio muziejaus interneto svetainės kopija įrašyta 2002 m. rugpjūčio 24 d.

7 paveikslas. Lietuvos nacionalinio muziejaus interneto svetainė. 2002 m. rugpjūčio 24 d.

Muziejus

- [Istorija](#)
- [Pastatai](#)
- [Rinkiniai](#)
- [Parodos](#)
- [Leidiniai](#)
- [Renginiai](#)
- [Edukacija](#)
- [Biblioteka](#)
- [Archyvas](#)
- [Restauravimo centras](#)
- [Muziejus on-line](#)

Arsenalo g. 1
LT-2001 Vilnius
tel.: 370-2-62 77 74
fax.: 370-2-61 10 23
e-mail: info@lnm.lt

Lietuvos nacionalinis muziejus - didžiausia šalyje Lietuvos istorinio kultūros paveldo saugykla. Tai seniausias muziejus Lietuvoje. Jo ištakos - 1855 m. kultūros istoriko grafo Eustachijaus Tiškevičiaus iniciatyva įkurtas Vilniaus senienų muziejus. Lietuvos nacionalinis muziejus atviras visiems norintiems giliau pažinti ir suprasti Lietuvos valstybės ir kultūros istoriją arba tiesiog pasigrožėti įstabiais protėvių dirbiniais.

[Informacija lankytojui](#) | [Naujienos](#)

Atnaujinta 2002 01 22

Lietuvos nacionalinis muziejus © 2001

8 paveikslas. Lietuvos dailės muziejaus interneto svetainės kopija įrašyta 2000 m. sausio 23 d.

LIETUVOS DAILĖS MUZIEJUS

[| Istorija \(muziejaus ir pastato\) | Struktūra | Skyriai | **Padaliniai** | Rinkiniai | Tyrinėjimai | Parodos |](#)
[| Ekspozicijos | **Informacija lankytoji** | Naujienos | **Vilniaus meno mokykla** |](#)

Lietuvos dailės muziejus
 Didžioji 4 Bokišto 5, LT-2001 Vilnius
 Tel. (8-22) 62 80 30; faksas (8-22) 22 60 06
 El paštas lhm@aiwa.lt; internetas: www.lhm.lt

Lietuvos dailės muziejus (LDM) yra viena iš stambiausių Lietuvos ir užsienio dailės palikimą kaupiančių, saugančių, tiriančių ir propaguojančių valstybinių institucijų respublikoje. Muziejaus rinkinius sudaro daugiau nei 200.000 eksponatų.

Muziejui vadovauja Lietuvos Respublikos kultūros ministerija.

Muziejui vadovauja direktorius **Romualdas Budrys**.

1997 gruodžio mėn. Lietuvos Vyriausybė suteikė Lietuvos dailės muziejui (toliau LDM) nacionalinio muziejaus statusą. LDM yra Lietuvos muziejų asociacijos (LMA) bei Tarptautinės muziejų tarybos (ICOM) narys. Kaip visuomeninė institucija LDM pradėtas kurti kartu su Lietuvos dailės draugija 1907 metais. Iš Vilniaus miesto muziejaus (įkurto 1933) rinkinių 1940 įkurtas valstybinis kultūros profilio muziejus, kuris 1941 buvo pertvarkytas į Vilniaus valstybinį dailės muziejų, o nuo 1966 - į Lietuvos dailės muziejų.

Šiuo metu LDM yra trys moksliniai - tiriamieji skyriai.
 Ekspонатai konservuojami bei restauruojami LDM P. Gudyno muziejinių vertybių restauravimo centre.
 Nuolatinės ekspozicijos ir laikinos parodos veikia devyniuose LDM padaliniuose.
 Muziejuje yra biblioteka, fototeka ir archyvas, veikia meno pažinimo centras.

9 paveikslas. Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus interneto svetainės kopija įrašyta 2004 m. balandžio 20 d.

[Lietuviškai](#) | [English](#)

Pagrindinis

Gyvenimas

Kūryba

Kūrybinis palikimo istorija

Leidiniai

Parodos

Čiurlionio vardas

Rinkiniai

Kontaktai

M.K. ČIURLIONIO INFORMACIJOS CENTRAS

NACIONALINIS M.K. ČIURLIONIO DAILĖS MUZIEJUS

Sveiki, atvykę į virtualų M. K. Čiurlionio informacijos centrą! Čia rasite svarbiausias žinias apie vieną iš žymiausių Lietuvos menininkų. Visus labiau besidomintinius - menotyriminius, studentus, gerbėjus - kviečiame apsilankyti Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje 2003 m. liepos 1 d. duris atvirusiame informacijos centre. Jame galėsite susipažinti su ilgus metus kaupta literatūra apie Čiurlionį ir jo laikmetį, mokytojus ir amžininkus, pasiklausyti muzikos įrašų, paverstyti parodų, kuriose eksponuoti M. K. Čiurlionio kūriniai, katalogus, peržiūrėti kompleksines ekspozicijas ar susirasti informacijos internete. Skyrius derbotojai visuomet pasirašę konsultuoti jus rūpimais klausimais.

"Geriausias 2004-ųjų metų kūrinys".
 Kauno paveikslų galerijoje, K. Donelaičio g. 16, nuo sausio 22 d., šeštadienio, bus galima aplankyti parodą "Geriausias 2004-ųjų metų kūrinys".

[plačiau >>](#)

M.K. ČIURLIONIO informacijos centras

Koncertų ciklas "Čiurlionio amžius" 2005.02.26 Tomona Mizakaki (fortepijonas, Japonija) koncertas >>

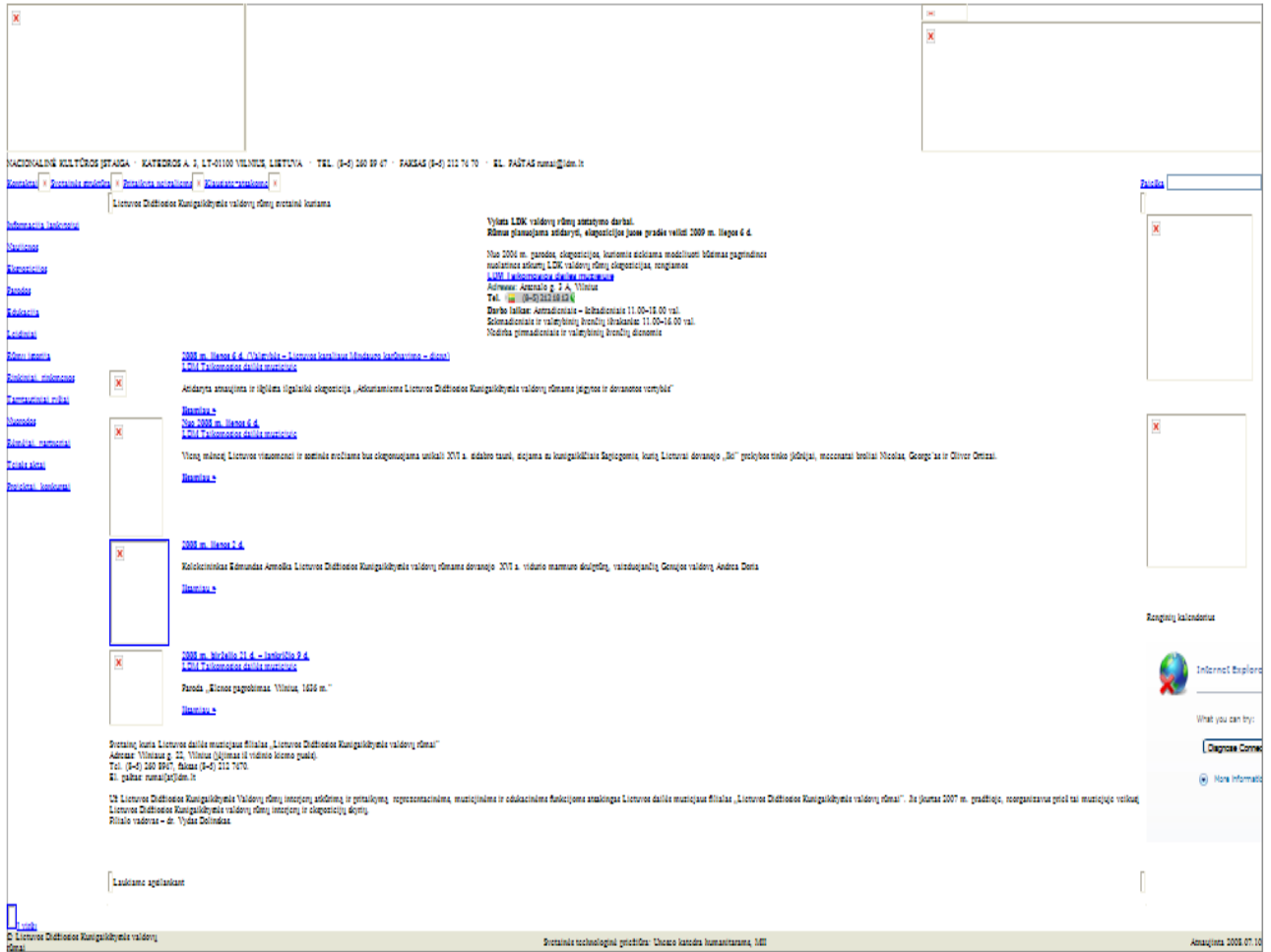
Koncertų ciklas "Čiurlionio amžius" 2005.01.19 Nikolasas Lohusen, fortepijonas (Vokietija) Chordos kvartetas (Lietuva) >>

Koncertų ciklas "Čiurlionio amžius" 2005.01.15 Fortepijoninio trio "Kaskados" >>

NACIONALINIS M.K. ČIURLIONIO dailės muziejus

Gyvenimas / Biografija / Genealoginė medija / Vietovių žemėlapis / Amžininkų abėcėliniai / Pasauliškumas / Kūryba / Dailė / Muzika / Fotografija / Čiurlionio fotografija / Fotografijų galerija / Žodžio kūryba / Dingo kūriniai / Kūrybinio palikimo istorija / Leidiniai / Knogos / Straipsniai / Naujų leidinių / CD, video, DVD / Parodos / Čiurlionio vardas / Rinkiniai / Buvę / Šeimai / Kontaktai

10 paveikslas. Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų interneto svetainės kopija įrašyta 2008 m. rugpjūčio 4 d.

Atlikto tyrimo rezultatai leidžia teigti, kad muziejų reprezentavimo internete tradicija Lietuvoje kuriama daugiau nei dešimtmetį ir muziejų interneto svetainėse publikuojama informacija sistemingai atnaujinama. Pirmosios nacionalinių muziejų interneto svetainės turėjo pagrindinius struktūrinius elementus, buvo iliustruojamos grafiniais vaizdais ir informacija publikuota ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba. Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainių struktūra, turinys ir informacijos pateikimo būdai, dizaino sprendimai šiandien yra modernesni lyginant su pirmosiomis interneto svetainėmis.

Atsižvelgiant į valstybės institucijų interneto svetainėms keliamus reikalavimus turiniui ir struktūrai, muziejų interneto svetainių technologines rekomendacijas lentelėje pateikti duomenys iliustruoja esamą padėtį Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainėse.

11 paveikslas. Turinio pateikimas Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainėse

Reikalavimai muziejų interneto svetainėms	Lietuvos nacionalinis muziejus	Lietuvos dailės muziejus	Nacionalinis muziejus LDK valdovų rūmai	Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus
Trumpa bei informatyvi antraštė (title)	x	x	x	x
Informacijos pateikimas užsienio kalbomis	anglų	anglų	anglų, prancūzų, italų, vokiečių, lenkų, rusų	anglų
Teisinė informacija	x	x	x	x
Veikla: veiklos planai, planavimo dokumentai, nuostatai	x	x	x	–
Naujienos	x	x	x	x
Interaktyvios komunikacijos priemonės	x	x	x	x
Navigacijos priemonės, leidžiančios vienu ėjimu grįžti į svetainės įvadinį tinklalapį	x	x	x	x
Navigacijos priemonės, leidžiančios vienu ėjimu patekti į portalo „Lietuvos muziejai“ titulinį tinklalapį.	–	x	x	–
Vaizduoklio skiriamoji geba ne mažesnė kaip 600x800 taškų	x	x	x	x
Medžiaga tinklalapiams ruošinama dokumentų ir informacinių failų su tektais, statiškais ir	x	x	x	x

judančiais vaizdais, garsais pavidalu				
Naudojami standartiniai vaizdo, garso, dokumentų failų tipai	x	x	x	x
Virtualios parodos	x	x	x	x
Skaitmeniniai leidiniai	–	x	–	–
Informacijos paieškos svetainėje sistema	x	x	x	x
Sąsajos su kitomis paveldo interneto svetainėmis	x	x	x	x
Nuorodos į kitas svetaines	–	x	x	–

Atlikus Lietuvos nacionalinių muziejų interneto struktūros, atskirų elementų, informacijos pateikimo technologinių sprendimų lyginamąją analizę galime daryti išvadą, kad Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainės atitinka valstybės institucijų interneto svetainėms keliamus reikalavimus. Interneto svetainės kuriamos standartinėmis programavimo kalbomis HTML, CSS ir JavaScript. Visose interneto svetainėse publikuojami teisės aktai, muziejaus veiklą ir strateginius planus atspindintys dokumentai, skelbiamos naujienos, aktuali informacija. Neaptikta Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus strateginių veiklos planų. Informacija vartotojui pateikiama ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba. Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų interneto svetainės lankytojai informaciją gali saityti ir kitomis užsienio kalbomis – anglų, prancūzų, italų, vokiečių, lenkų, rusų. Visų nacionalinių muziejų interneto svetainėse integruotos interaktyvios komunikacijos priemonės ir informacijos paieškos svetainėje sistemos. Informacija tinklalapiams ruošiami dokumentų ir informacinių failų su tekstais, statiškais ir judančiais vaizdais, garsais pavidalu naudojant standartinius vaizdo, garso, dokumentų failų tipus. Nacionaliniai muziejai rengia ir savo interneto svetainėse pristato virtualias parodas. Lietuvos dailės muziejus rengia skaitmeninius leidinius. Nacionalinių muziejų interneto svetainės turi sąsajas su kitomis kultūros, paveldo ir turizmo institucijų interneto svetainėmis. Lietuvos dailės muziejaus ir Nacionalinio muziejaus LDK valdovų rūmai interneto svetainėse pateikiamos nuorodos į kitas Lietuvos paveldo institucijų interneto svetaines ir navigacijos priemones, leidžiančias vienu ėjimu patekti į portalo „Lietuvos muziejai“ titulinį tinklalapį.

Web Page Analyzer įrankiu atliktas Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainės kokybinių ir kiekybinių parametrų nustatymas: greičio nustatymo testas, nustatytos problemos ir pateiktos rekomendacijos svetainės darbui optimizuoti. Į programą įkėlus URL adresą atlikta technologinių parametrų analizė: nustatytas interneto tinklapio dydis, failų skaičius ir dydis, duomenų perdavimo vartotojui greitis. Atlikus gautų duomenų lyginamąją analizę rezultatai pristatyti lentelėje. Svetainių testo rezultatai lentelėse pateikiami tyrimo prieduose.

12 paveikslas. Technologinės Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainių charakteristikos

Technologiniai parametrai Web Page Analyzer	Lietuvos nacionalinis muziejus	Lietuvos dailės muziejus	Nacionalinis muziejus LDK valdovų rūmai	Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus
Iš viso HTTP	43	63	40	20
Iš viso baitų	526 269	959 412	1 174 662	299 394
Iš viso HTML	19 773	12 829	10 754	5 189
Iš viso HTML paveikslėlių	366 027	925 614	976 041	256 318
Iš viso CSS paveikslėlių	15 080	0	0	12 652
Iš viso paveikslėlių	381 107	925 614	976 041	268 970
Iš viso Javascript	117 294	18 481	158 009	0
Iš viso CSS	8 095	2 488	29 858	25 235
Iš viso multimedijos failų	0	0	0	0
Iš viso kitų failų	0	0	0	0
Išorinių HTML objektų	1	2	2	1
Išorinių HTML paveikslėlių	14	49	26	11
Išorinių CSS paveikslėlių	17	0	0	7
Išorinių paveikslėlių	31	49	26	18
Išorinių Scripts	7	9	8	0
Išorinių CSS failų	4	3	4	1
Išorinių rėmų	0	0	0	0
Išorinių įterpimo rėmų	0	1	1	0
Atsisiuntimo greitis 56K modemu	113.48	203.81	242.11	63.67
Atsisiuntimo greitis ISDN 128K	40.72	71.16	79.70	22.27
Atsisiuntimo greitis T1 1.44Mbps	11.39	17.68	14.22	5.59

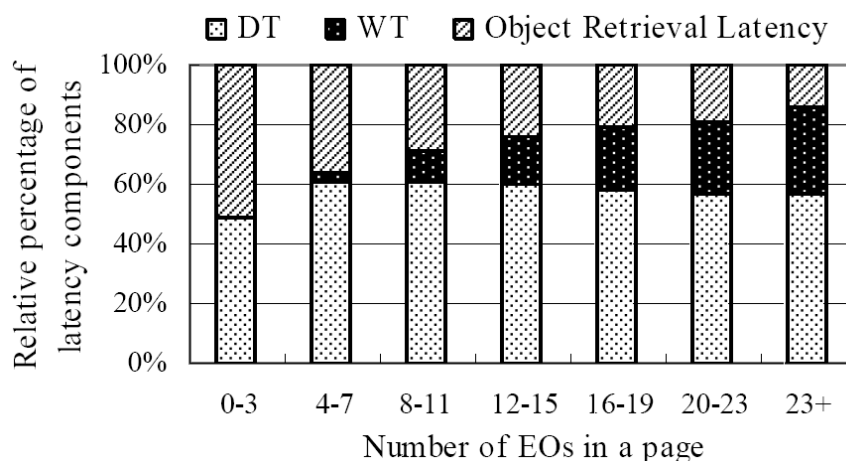
Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainės kuriamos naudojant standartines programavimo kalbas HTML (angl. *Hyper text Markup Language*), CSS (angl. *Cascading Style Sheets*), JavaScript.

Svetainėse naudojama HTTP turinio kodavimo gzip sistema. Duomenys, siunčiami iš serverio turinio vartotojui, suspausti iki tinkamo dydžio.

Nacionalinių muziejų interneto svetainės atitinka HTML failų skaičiui keliamus reikalavimus.

Visos interneto svetainės neatitinka HTTP failų normos. 20 ir daugiau HTTP failų rodo latentinę svetainės struktūrą – apie 80% svetainės informacijos lieka išoriškai nematoma.

13 paveikslas. Latentinis komponentų pasiskirstymas svetainėje

*Duomenys, nurodyti Web Site Optimization tinklapyje:

<http://www.websiteoptimization.com/> [žiūrėta 2011 m. balandžio 10 d.].

Bendras muziejų interneto svetainių dydis viršija optimalų skaičių ir dėl šios priežasties sulėtėja interneto svetainių greitis.

HTML failų skaičius mažesnis nei 50 kilobaitų visose nacionalinių muziejų interneto svetainėse ir atitinka rekomendacijas.

Paveikslėlių dydis interneto svetainėse yra per didelis, todėl rekomenduojama konvertuoti iš JPG į PNG formatą ir glaudinti failus.

CSS failų skaičius atitinka standartus.

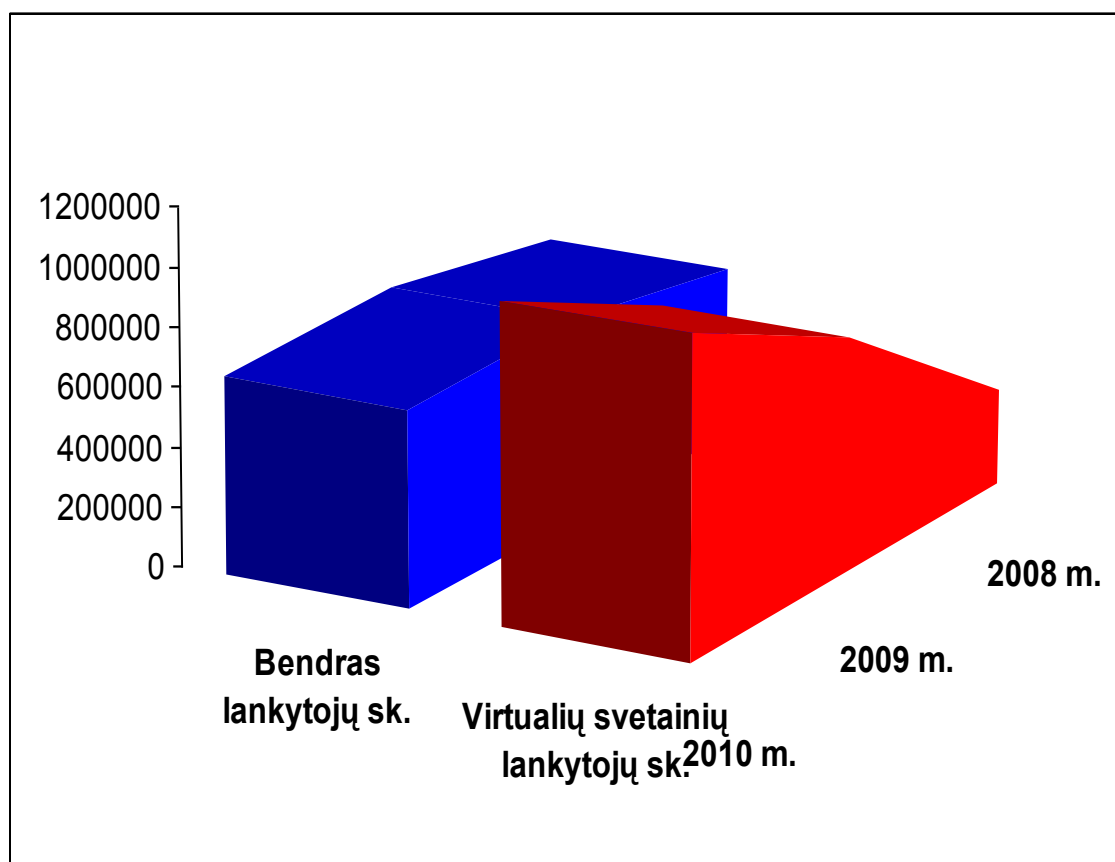
Multimedijos ir kitų failų muziejų interneto svetainėse neaptikta.

Nacionalinių muziejų interneto svetainių užkrovimo greitis atitinka rekomendacijas – užtrunka ne ilgiau nei rekomenduojama 0,2 sekundės vienam objektui – naudojant ISDN ar T1 1.44 Mbps jungtis ir yra per ilgas naudojant 56 Kbs modemą.

3.2.2. Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainių lankytojai

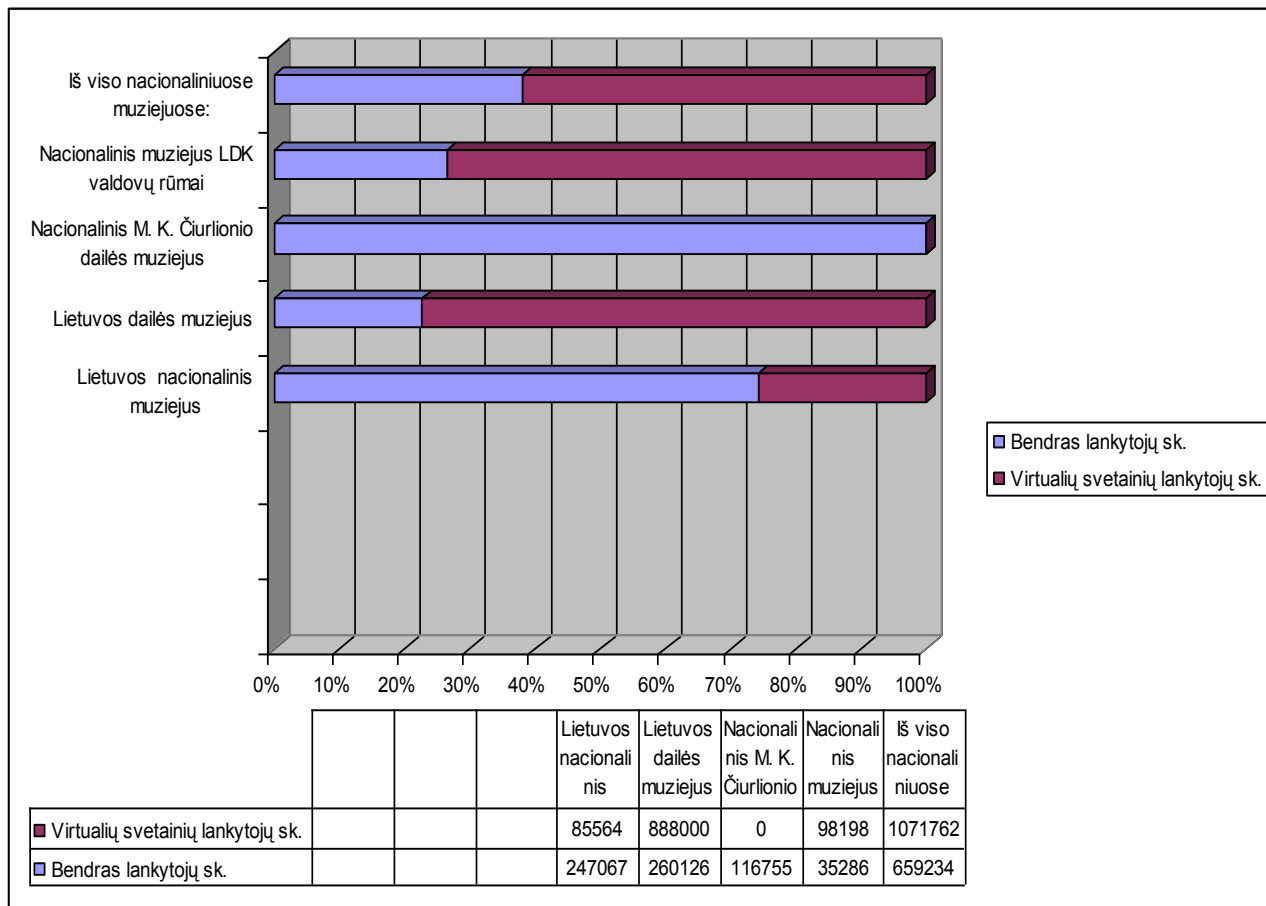
Atlikus Kultūros ministerijos interneto svetainėje pateiktų 2008 m., 2009 m. ir 2010 m. muziejų veiklos ataskaitų duomenų apie Lietuvos nacionalinių muziejų lankytojų skaičių lyginamąją analizę, nustatyta, kad bendrai Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetaines aplanko daugiau lankytojų, nei pačius muziejus. Muziejų interneto svetainių lankytojų skaičius sparčiai didėja, kai bendras muziejaus lankytojų skaičius išlieka panašus ir net sumažėjo.

2 diagrama. Lietuvos nacionalinių muziejų lankytojų ir interneto svetainės lankytojų santykis

Išsamiau išanalizavus 2010 metų ataskaitų duomenis pastebėta, kad Lietuvos dailės muziejaus lankytojai sudaro tik 20%, o interneto svetainę aplanko net 80% vartotojų. Nacionalinio muziejaus LDK valdovų rūmų lankytojų ir virtualių lankytojų santykis taip pat panašus – 25% ir 75%. Išsiskiria Lietuvos nacionalinis muziejus sulaukiantis daugiau lankytojų muziejuje (72%) ir tik 28% lankosi interneto svetainėje. Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus ataskaitoje informacijos apie interneto svetainės lankytojus nepateikia.

3 diagrama. 2010 m. Lietuvos nacionalinių muziejų lankytojų ir virtualių svetainių lankytojų skaičiaus santykis

Išanalizavus nacionalinių muziejų lankytojų skaičiaus kitimo tendencijas, galima teigti, kad virtualus muziejaus lankymas populiarėja ir muziejaus veiklos reprezentavimas interneto svetainėje yra svarbus sėkmingai muziejaus veiklai.

Alexa Top Sites programiniu įrankiu atlikta nacionalinių muziejų interneto svetainių lankomumo statistinių duomenų analizė per pirmuosius tris 2011 metų mėnesius.

Trijų mėnesių duomenimis Lietuvos nacionalinio muziejaus svetainę aplankė 2 462 425 lankytojai. Vidutiniškai svetainėje užtrunkama 2 minutes puslapio peržiūrai skiriant 27 sekundes. Beveik visi svetainės lankytojai yra iš Lietuvos. 54% lankytojų svetainę atrado per paieškos sistemas, kur ji priskirta „muziejų“ kategorijai.

14 paveikslas. Populiariausios užklausos, kurių paieškos sistemose ieško lankytojai

1	gedimino pilis	7.58%
2	senasis vilnius	4.87%
3	vilnius tourist	3.17%

4	<u>gedimino pilis istorija</u>	2.97%
5	<u>edukacija</u>	2.67%
6	<u>jonas hozijus</u>	2.44%
7	<u>lietuvos muziejus</u>	2.43%
8	<u>vincas kudirka google maps</u>	2.43%
9	<u>vilnius lithuanian</u>	2.43%
10	<u>vilnius tower</u>	2.43%

*Duomenys, nurodyti www.alexacom.com tinklapyje:

<http://www.alexacom.com/siteinfo> [žiūrėta 2011 m. balandžio 10 d.].

Lietuvos dailės muziejaus interneto svetainę per paskutinius tris mėnesius aplankė 1 799 482 lankytojai. Svetainė priskirta „muziejų“ kategorijai. 62% lankytojų tiesiogiai aplankė interneto svetainę ir 46% ieškojo paieškos sistemose. Lankytojas svetainėje užtrunka vidutiniškai 2 minutes, puslapio peržiūrai skirdamas 46 sekundes.

15 paveikslas. Populiariausios užklausos, kurių paieškos sistemose ieško lankytojai

1	<u>radvilu rumai</u>	6.33%
2	<u>radvilų rūmai</u>	2.96%
3	<u>vilniaus paveikslu galerija</u>	2.88%
4	<u>m navakas</u>	2.17%
5	<u>dailes galerija</u>	2.14%
6	<u>lietuvos dailes</u>	1.61%
7	<u>gudyno</u>	1.09%
8	<u>sforcu pilis</u>	1.09%
9	<u>drabuziu paroda</u>	1.08%
10	<u>lietuvos tapyba</u>	1.08%

*Duomenys, nurodyti www.alexacom.com tinklapyje:

<http://www.alexacom.com/siteinfo> [žiūrėta 2011 m. balandžio 10 d.].

5 248 034 lankytojai per tris mėnesius aplankė Nacionalinio muziejaus LDK valdovų rūmai interneto svetainę.

16 paveikslas. Populiariausios užklausos, kurių paieškos sistemose ieško lankytojai

1	<u>valdovu rūmai</u>	10.65%
2	<u>www.valdovurumai.lt</u>	10.61%
3	<u>valdovu rumai barokas</u>	7.33%
4	<u>valdovu rumai gotika</u>	7.33%
5	<u>valdovu rumai.lt</u>	7.05%
6	<u>valdovu rumai</u>	6.88%
7	<u>lionelos spados</u>	4.25%
8	<u>vu biblioteka renginys valdovu rumai</u>	4.22%
9	<u>valdovurumai.lt</u>	3.49%
10	<u>valdovu rumai stilius</u>	3.14%

*Duomenys, nurodyti www.alexacom.com tinklapyje:

<http://www.alexacom.com/siteinfo> [žiūrėta 2011 m. balandžio 10 d.].

6 740 534 lankytojai ieškojo informacijos Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus interneto svetainėje. Svetainė priskirta „meno“ kategorijai.

17 paveikslas. Populiariausios užklausos, kurių paieškos sistemose ieško lankytojai

1	mikalojaus konstantino Čiurlionio muziejaus	13.29%
2	ciurlionio muziejus	10.25%
3	mikalojus konstantinas ciurlionis foto paroda	7.79%
4	čiurlionio muziejus	7.26%
5	kauno ciurlionio muziejus	6.89%
6	čiurlionio kuryba	6.29%
7	lietuviu dailininku pavardes	5.40%
8	čiurlionis	5.13%
9	aušra vasiliauskienė grafikos skyriaus	5.08%
10	zilinsko galerija	4.97%

*Duomenys, nurodyti www.alexa.com tinklapyje:

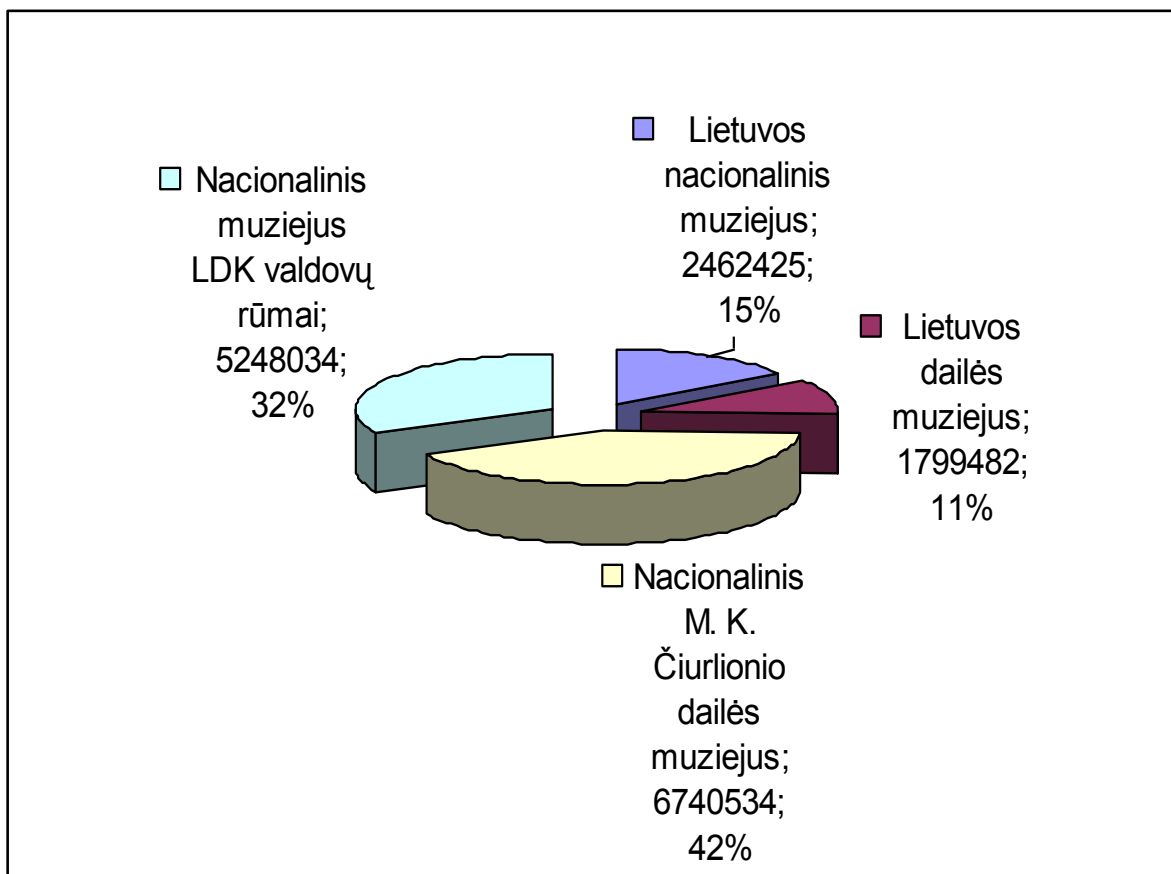
<http://www.alexa.com/siteinfo> [žiūrėta 2011 m. balandžio 10 d.].

18 paveikslas. Lietuvos nacionalinių muziejų lankomumo tyrimo atlikto Alex programiniu įrankiu duomenų lyginamoji analizė

Lankomumo rodikliai	Lietuvos nacionalinis muziejus	Lietuvos dailės muziejus	Nacionalinis muziejus LDK valdovų rūmai	Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus
Lankytojų skaičius	2 462 425	1 799 482	5 248 034	6 740 534
Svetainės peržiūros trukmė, min	2	2	–	–
Puslapio peržiūros trukmė, s	27	46	–	–
Lankytojai per paieškos sistemas, %	54%	46%	–	–
Lankytojai iš Lietuvos, %	100%	–	–	–
Svetainės kategorija paieškos sistemose	muziejai	muziejai	–	meno

Išanalizavus tyrimo metu gautus duomenis lyginamoji analizė gali būti atliekama vertinant lankytojų skaičiaus santykį. Per paskutinius tris mėnesius daugiau susidomėjimo sulaukia Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus interneto svetainė. 42% lankytojų ieško informacijos susijusios su M. K. Čiurlionio kūryba ir parodomis. 32% lankytojų tenka Nacionalinio muziejaus LDK valdovų rūmai interneto svetainei. Interneto svetainių lankytojų santykis iliustruotas diagrama.

4 diagrama. Nacionalinių muziejų virtualių lankytojų santykis

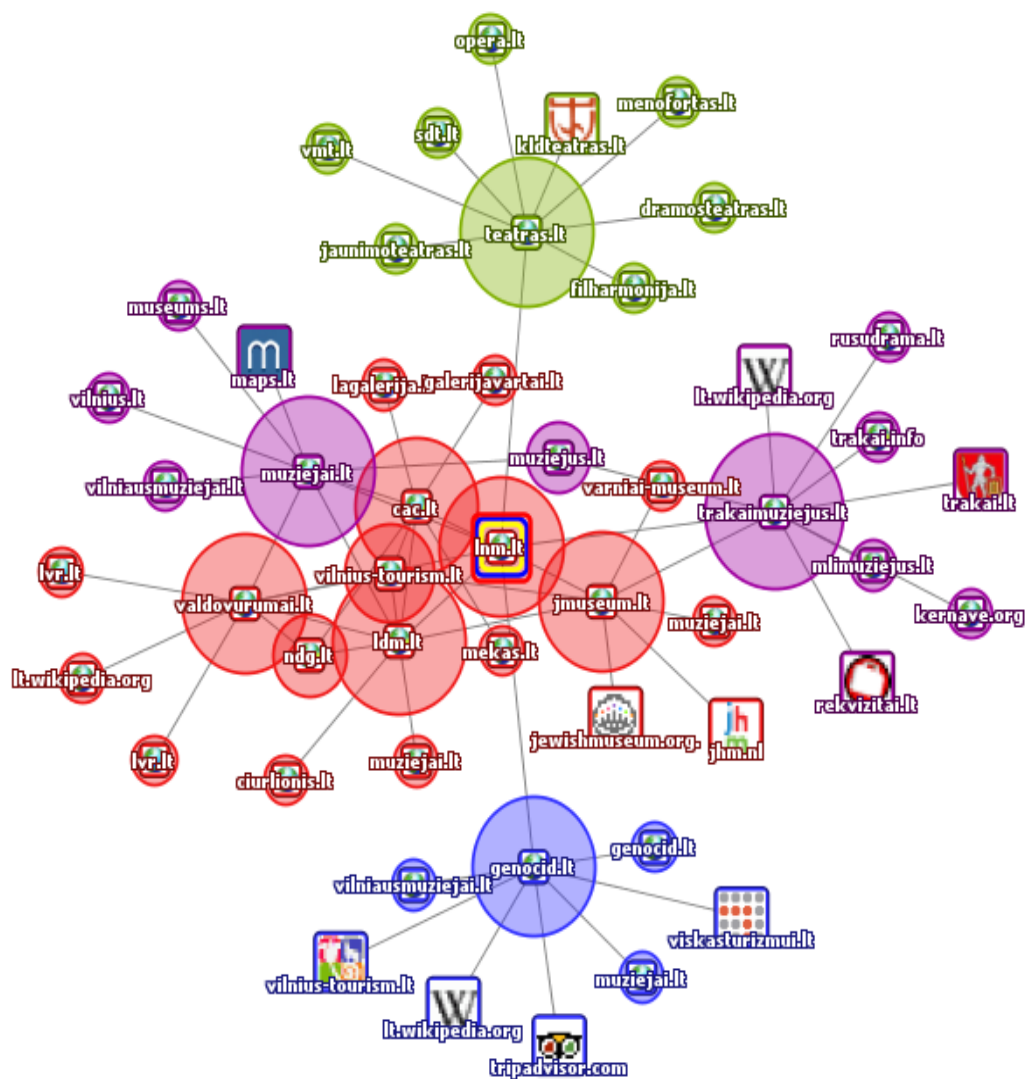

Kiti tyrimo metu gauti duomenys – svetainės peržiūros trukmė, puslapio peržiūros trukmė, lankytojų lokacijos vieta – nėra išsamūs, todėl galime daryti prielaidas, kad nacionalinių muziejų interneto svetainių lankytojai vizitui svetainėje skiria vidutiniškai 2 minutes. Informacijos ieško daugiausia lankytojai iš Lietuvos. Apie pusę lankytojų muziejų svetaines aptinka per paieškos sistemas ir vidutiniškai tiek pat patenka tiesiogiai į svetainę.

3.2.3 Lietuvos nacionalinių muziejų ir paveldo interneto svetainių, duomenų saugyklų sąsajos

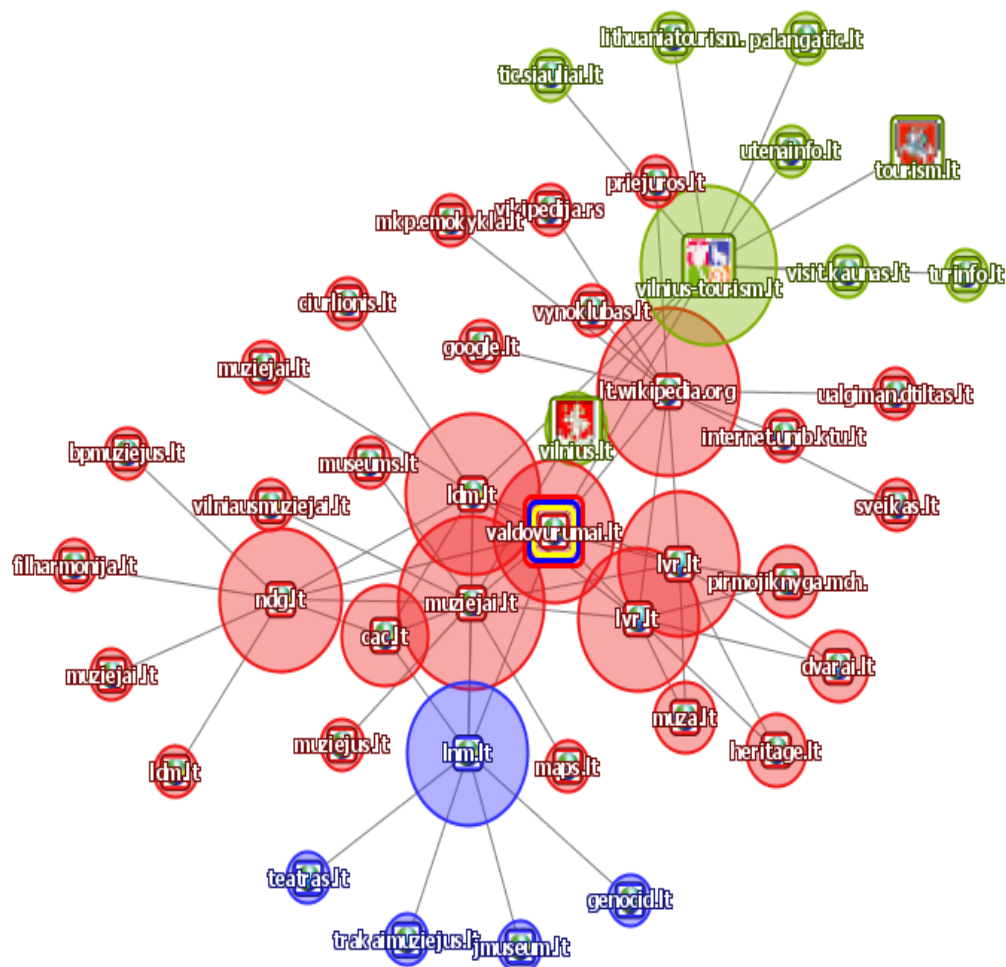
Lietuvos nacionalinių muziejų sąsajoms su kitomis interneto svetainėmis nustatyti naudotas *Touch Graph Google Browser* įrankis.

19 paveikslas. Lietuvos nacionalinio muziejaus interneto svetainės sąsajų internete žemėlapis

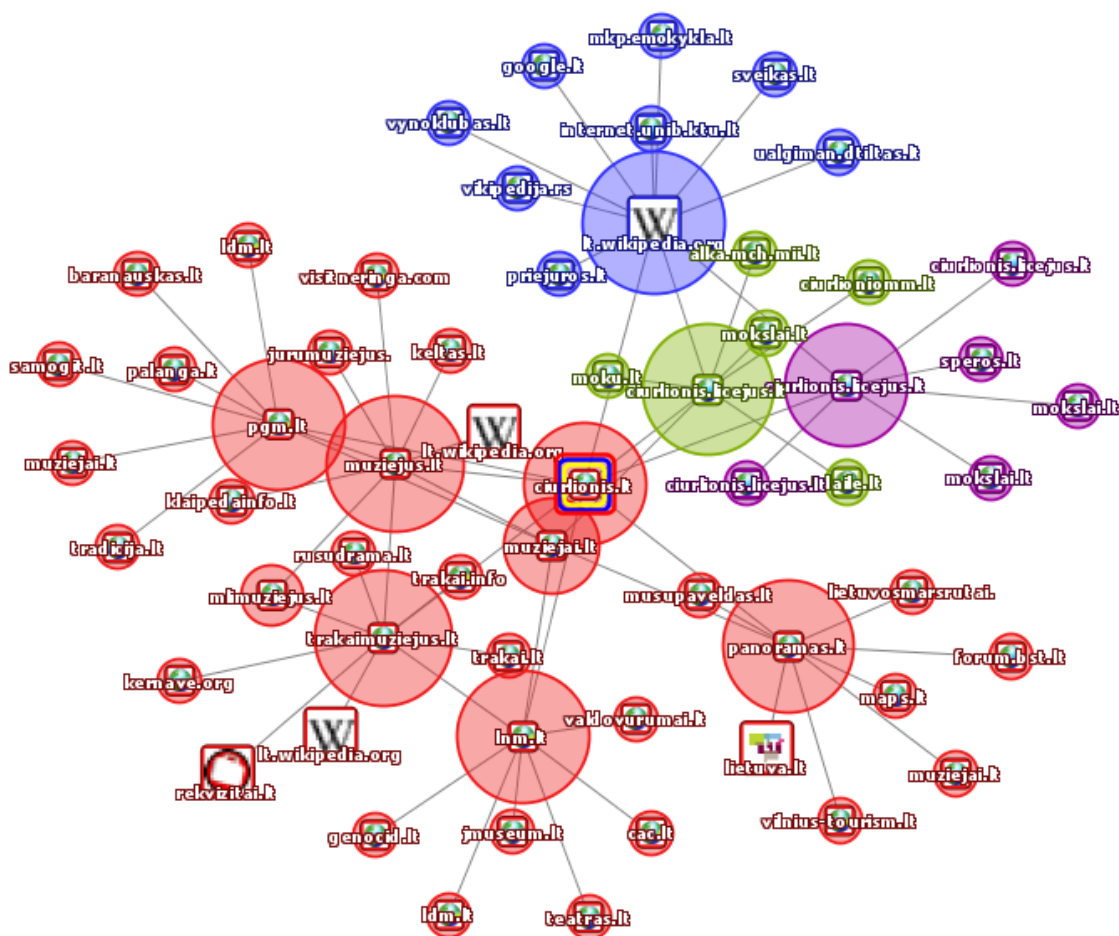
power
Touch

21 paveikslas. Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Valdovų rūmai interneto svetainės sąsajų internete žemėlapis

powered by
TouchGraph

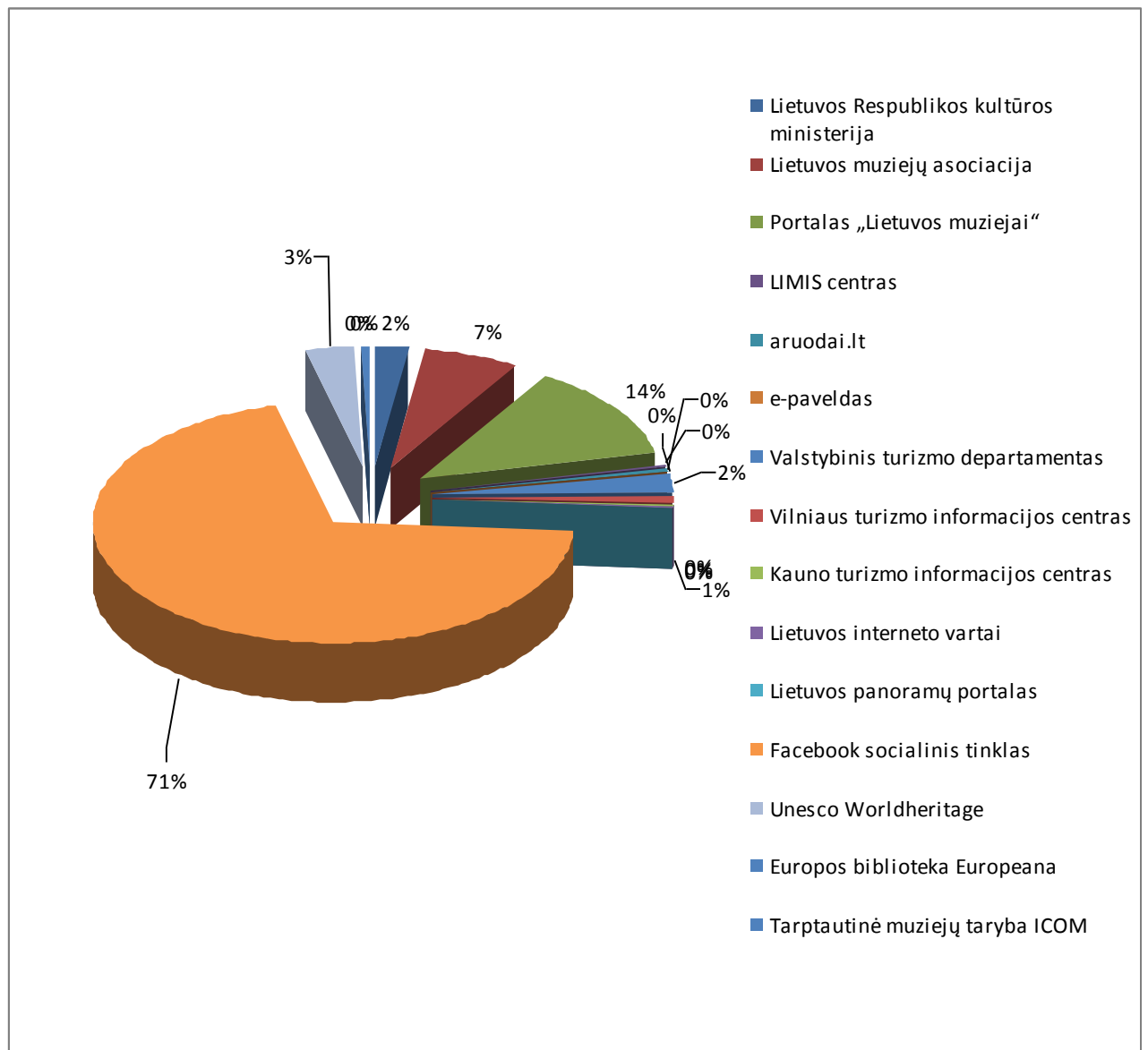
22 paveikslas. Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus interneto svetainės sąsajų internete žemėlapis

Atlikus Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainių ryšių su kitomis pasaulinio tinklo interneto svetainėmis *TouchGraph GoogleBrowser* įrankiu nubraižytas sąsajų žemėlapis. Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainės turi sąsajas su Lietuvos kultūros, paveldo ir turizmo institucijų interneto svetainėmis: muziejais, teatrais, parodų galerijomis, turizmo informacijos centrais ir pan. Lietuvos nacionalinio muziejaus svetainės ryšių su tarptautinėmis kultūros ar paveldo institucijomis programa *TouchGraph GoogleBrowser* neužfiksavo.

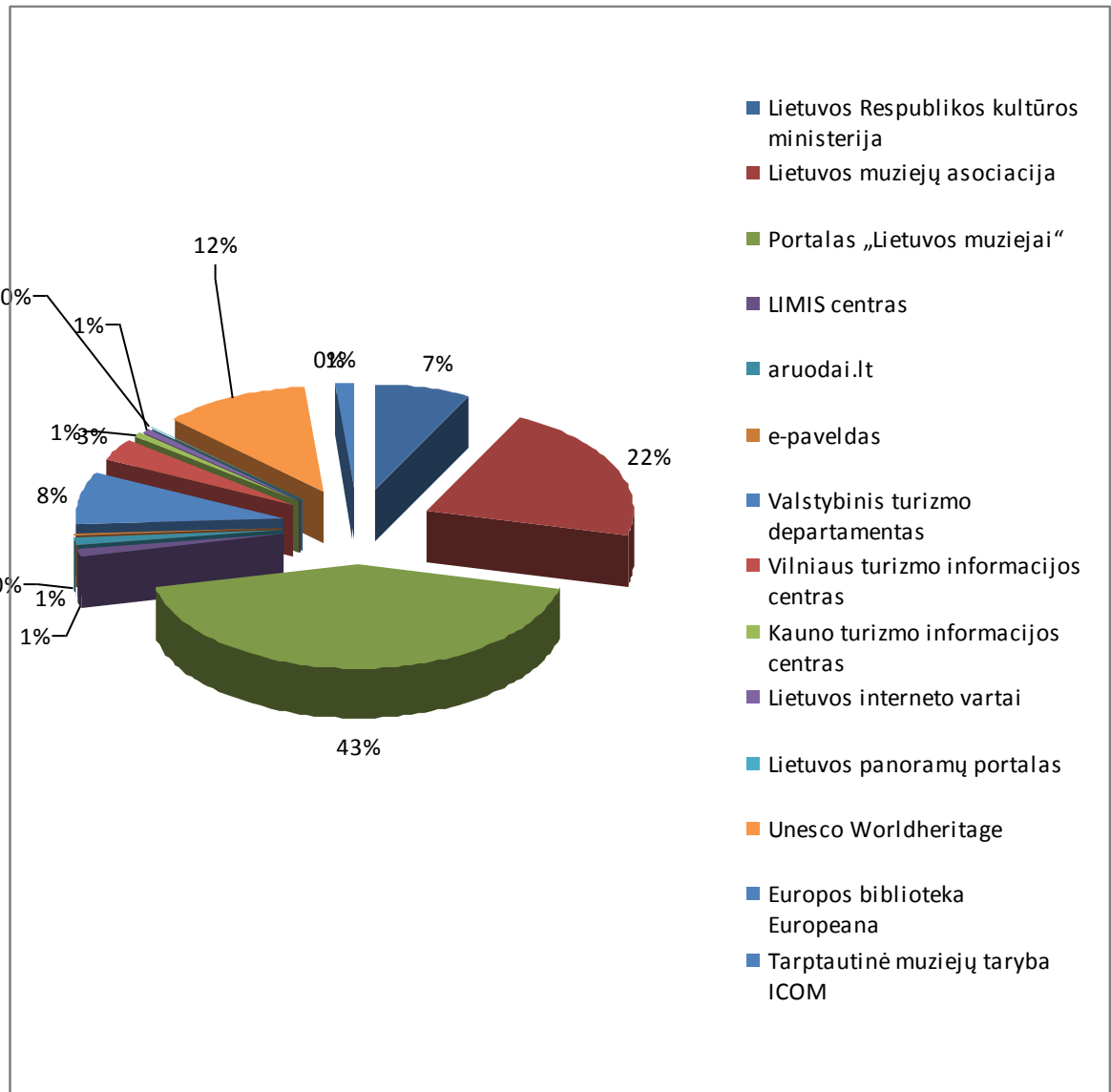
Google Scraper interneto paieškos įrankiu atlikta informacijos apie Lietuvos nacionalinius muziejus didžiausiose Lietuvos, Europos ir pasaulio paveldo informacijos išteklių interneto svetainėse, informacinėse duomenų sistemose ir socialiniuose interneto tinkluose paieška. Google Scraper interneto paieškos įrankiu gauti tyrimo rezultatai pristatomi diagramose ir apibendrinami tyrimo išvadose.

5 diagrama. *Google Scrapper* interneto paieškos įrankiu gauti tyrimo rezultatai

Atlikus įrašų apie nacionalinius muziejus Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, Lietuvos muziejų asociacijos, portalo „Lietuvos muziejai“, LIMIS centro, informacinės sistemos aruodai.lt, duomenų bazės e-paveldas, Vilniaus turizmo informacijos centro, Lietuvos interneto vartų, Lietuvos panoramų portalo, Facebook socialinio tinklo, *Unesco Worldheritage*, Europos bibliotekos *Europeana*, Tarptautinės muziejų tarybos ICOM interneto svetainėse tyrimą ir išanalizavus gautus duomenis nustatyta, kad didžiausia dalis – 75% informacijos pateikiama *Facebook* socialiniame tinkle. Siekiant tiksliau nustatyti ir pateikti informacijos apie nacionalinius muziejus pasiskirstymą kitose Lietuvos, Europos ir pasaulio paveldo interneto svetainėse ir duomenų bazėse tyrimo rezultatai pristatyti kitoje diagramoje. Eliminavus duomenis apie socialiniame tinkle *Facebook* skelbiamą informaciją gauname detalesnę nacionalinių muziejų reprezentavimo paveldo interneto svetainėse vaizdą.

6 diagrama. *Google Scaper* interneto paieškos įrankiu gauti tyrimo rezultatai (išskyrus socialinį tinklą)

Galime daryti išvadą, kad daugiau informacijos aptinkama profesinėse muziejų svetainėse: 54% portale „Lietuvos muziejai“ ir 27% Lietuvos muziejų asociacijos interneto svetainėje. Kitose interneto svetainėse informacijos kiekis pasiskirsto tolygiai.

Pasaulio paveldo informacinėse duomenų sistemose ir profesinėse svetainėse Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimui skiriama mažiau dėmesio. Europos bibliotekoje *Europeana* informacijos apie Lietuvos nacionalinius muziejus neaptikta. 2% bendro informacijos kiekio sudaro Tarptautinės muziejų tarybos ICOM interneto svetainėje aptikti įrašai. 12% įrašų apie Lietuvos nacionalinių muziejų saugomą paveldą aptikta Pasaulio paveldo sąraše, tačiau šis rezultatas yra sąlyginis – dalis įrašų nėra tiesiogiai susiję su Lietuvos nacionaliniais muziejais ar jų paveldo objektais.

IŠVADOS

Reprezentavimosi procesas yra vienas iš svarbiausių sėkmingos šiuolaikinės organizacijos veiklos aspektų. Kintant sąlygoms, žinių visuomenėje efektyvia reprezentavimo priemone tampa konceptualus, informatyvus atstovavimas virtualioje erdvėje.

UNESCO, Europos, Lietuvos teisiniuose paveldo saugojimo dokumentuose numatytos paveldo reprezentavimo gairės. Lietuvoje muziejų reprezentavimą reglamentuoja poįstatyminiai aktai, muziejų specialistų, profesinių organizacijų parengtos rekomendacijos.

Lietuvos nacionalinių muziejų veikla ir paveldas internete reprezentuojami muziejų interneto svetainėse, kultūros, paveldo, turizmo institucijų interneto svetainėse, socialiniuose tinkluose ir informacinėse duomenų sistemose.

Nacionalinio muziejaus interneto svetainė – pagrindinė ir svarbiausia jo veiklos, vertybių reprezentavimo internete priemonė. **Lietuvos nacionaliniai muziejai sukūrė originalias, konceptualias, informatyviai muziejaus veiklą pristatančias ir technologinius standartus atitinkančias interneto svetaines.**

Atlikus Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimo interneto svetainėse analizę nustatyta, kad:

- ✓ Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainės atitinka struktūrinius ir technologinius standartus;
- ✓ Informacija svetainės lankytojui pateikiama bent viena užsienio kalba. Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų interneto svetainėje informacija lankytojui pateikiama šešiomis užsienio kalbomis;
- ✓ Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainėse publikuojamos virtualios parodos;
- ✓ Nacionalinių muziejų paveldo pristatymas paveldo informacinėse duomenų sistemose yra numatytas strateginiuose muziejų veiklos dokumentuose ir šiuo metu pradėtas kurti. Lietuvos dailės muziejaus interneto svetainėje paveldas pristatomos informacinėse duomenų sistemose;
- ✓ Lietuvos nacionalinių muziejų interneto svetainių populiarumas nuolat auga. 2010 m. Lietuvos dailės muziejaus ir Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų interneto svetainių lankytojų skaičius buvo didesnis nei muziejaus lankytojų.

Nacionalinių muziejų interneto svetainės turi tiesiogines sąsajas internete su kitomis Lietuvos kultūros, paveldo, turizmo institucijų interneto svetainėmis, kurios pateikia trumpus nacionalinių muziejų pristatymus ir nuorodas, nukreipiančias lankytoją į originalias muziejų interneto svetaines.

Lietuvos nacionaliniai muziejai reprezentuojami socialiniame tinkle *Facebook*, populiariausias – Lietuvos dailės muziejus.

Išanalizavus Lyginamosios analizės metodu atlikto empirinių duomenų apie Lietuvos nacionalinių muziejų reprezentavimą internete tyrimo rezultatus, darytina išvada, kad sėmingiausiai savo veiklą internete reprezentuoja Lietuvos dailės muziejus.

Tiriamajame darbe iškelta hipotezė patvirtinta iš dalies:

- ✓ Lietuvos nacionaliniai muziejai konceptualiai, informatyviai reprezentuoja veiklą muziejų interneto svetainėse;
- ✓ Nacionalinių muziejų veikla ir paveldas išsamiai pristatomi Lietuvos kultūros, paveldo ir turizmo interneto svetainėse;
- ✓ Pradėtas įgyvendinti nacionalinių muziejų paveldo objektų reprezentavimas Lietuvos informacinėse duomenų sistemose;
- ✓ Europos ir pasaulio paveldo interneto svetainėse Lietuvos nacionalinių muziejų veikla reprezentuojama fragmentiškai.

BIBLIOGRAFINIŲ NUORODŲ SĄRAŠAS

1. Aruodai.lt. [žiūrėta 2011 m. vasario 8 d.]. Prieiga per internetą: <www.aruodai.lt>
2. Atkočiūnienė, Zenona; Stonkienė, Marija; Janonis, Osvaldas. Rašto darbų metodiniai nurodymai. Vilnius: Vilniaus universitetas, 2009. 106 p.
3. Dabartinės lietuvių kalbos žodynas. [žiūrėta 2011 m. sausio 10 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.lki.lt/dlkz/>>
4. Drūteikienė, Greta. Organizacijos įvaizdžio kūrimas: apibendrinamojo modelio link. Vilnius: VU. 2002. 99 p.
5. Enciklopedinis kompiuterijos žodynas. [žiūrėta 2011 m. sausio 8 d.]. Prieiga per internetą: <<http://aldona.mii.lt/pms/terminai/term/enc.html>>
6. E-paveldas. [žiūrėta 2011 m. vasario 19 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.epaveldas.lt/vbspi/>>
7. ICOM-Lietuva Tarptautinės muziejų tarybos Lietuvos nacionalinis komitetas. [žiūrėta 2010 m. gruodžio 3 d.]. Prieiga per internetą: <<http://lithuania.icom.museum/>>.
8. Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2004 m. kovo 31 d. įsakymas Nr.T-40 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės institucijų interneto svetainėms patvirtinimo“. [žiūrėta 2011 m. sausio 24 d.]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter/dokpaieska.showdoc_l?p_id=248810>
9. Kardelis, Kęstutis. Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai. Kaunas, 2002.
10. Kligienė, Nerutė. Lietuvos kultūros paveldas skaitmeninėje terpėje. ISSN 1392-0561. Informacijos mokslai. 2004 31. [žiūrėta 2011 m. sausio 16 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.epaveldas.lt/vbspi/content/docs/publications/3.pdf;jsessionid=0a00016630d5a693ab460677436c806dc63a99bd660d.e34Pb3uSbh0Ob40Pe0>>
11. Kisinienė, Valerija. Autorinės lentelės bibliotekoms. 3-asis patais. leid. Vilnius, 1972.
12. Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui – Europos kultūros paveldas vienu pelės klavišo spustelėjimu: Europos Sąjungos kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, prieinamumo internetu ir jos išsaugojimo suskaitmenintos pažanga [SEK(2008)2372]/* KOM/2008/0513 galutinis */ [žiūrėta 2011 m. vasario 8 d.]. Prieiga per internetą: <<http://eurlex.europa.eu/Notice.do?val=476976:cs&lang=lt&list=476976:cs.&pos=1&page=1&nbl=1&pgs=10&hwords=klavišo%20spustelėjimu~&checktexte=checkbox&visu=#texte>>
13. Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos. [žiūrėta 2011 m. vasario 28 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.kpd.lt/>

14. Kultūros paveldo vertės visuomenei pagrindų konvencija. [žiūrėta 2011 m. vasario 19 d.].
Prieiga per internetą: <http://www.kpd.lt/lt/node/1273>
15. Laužikas, Rimvydas. Kultūros paveldo skaitmeninimo ABC... Vilnius, 2009.
16. Lietuva panoramose. [žiūrėta 2011 m. kovo 5 d.]. Prieiga per internetą:
<http://www.panoramas.lt/index.php?page_id=12>
17. Lietuvos dailės muziejaus strateginis veiklos planas.[žiūrėta 2011 m. lapkričio 8 d.]. Prieiga per internetą: [žiūrėta 2011 m. vasario 18 d.]. Prieiga per internetą:
<[http://www.ldm.lt/LDM/PDF/LDM_20102012_STRATEGINIS_PLANAS_%20patvirtintas\[1\].pdf](http://www.ldm.lt/LDM/PDF/LDM_20102012_STRATEGINIS_PLANAS_%20patvirtintas[1].pdf)>
18. Lietuvos dailės muziejus. [žiūrėta 2011 m. vasario 18 d.]. Prieiga per internetą:
<www.ldm.lt>
19. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Valdovų rūmų atkūrimo ir paskirties koncepcija.
<http://www.parlamentostudijos.lt/Nr7/7_valdovu_rumu_koncepcija.htm>
20. Lietuvos integralios muziejų informacinės sistemos nuostatai. [žiūrėta 2011 m. kovo 3 d.].
Prieiga per internetą:
<http://tar.tic.lt/Default.aspx?id=2&item=results&aktoid=EB165964-20A0-4102-BE20-245B539DC1F6>>
21. Lietuvos interneto vartai. [žiūrėta 2011 m. kovo 25 d.]. Prieiga per internetą:
<www.lietuva.lt>
22. Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo, skaitmeninio turinio saugojimo ir prieigos strategija. [žiūrėta 2011 m. sausio 30 d.]. Prieiga per internetą:
<http://www.emuziejai.lt/skaitmeninimas/files/2_metodinis_leidiny_s_naujas_89_111.pdf>
23. Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninio koncepcija. [žiūrėta 2011 m. vasario 28 d.]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_bin?p_id=260975>
24. Lietuvos muziejų asociacija. [žiūrėta 2011 m. sausio 20 d.]. Prieiga per internetą:
<<http://www.museums.lt>>
25. Lietuvos muziejų asociacija. [žiūrėta 2011 m. kovo 14 d.]. Prieiga per internetą:
<<http://www.museums.lt>>
26. Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninio ir LIMIS centro nuostatai. [žiūrėta 2011 m. sausio 30 d.]. Prieiga per internetą:
<http://www.emuziejai.lt/LM-ISC-LIMIS/files/centro_nuostatai.pdf>
27. Lietuvos muziejų įstatymo pakeitimo įstatymas. [žiūrėta 2011 m. vasario 10 d.]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=213246>
28. Lietuvos muziejų virtualios parodos. [žiūrėta 2011 m. sausio 30 d.]. Prieiga per internetą:
<http://www.muziejai.lt/emuziejai/Paroda_1_1_menas.asp?paroda=2>

29. Lietuvos nacionalinio muziejaus 2010–2012 m. Strateginis veiklos planas. [žiūrėta 2011 m. vasario 19 d.]. Prieiga per internetą:
<http://www.lnm.lt/files/muziejus/planas/LNM_st_veikl_pl_10-12.pdf>
30. Lietuvos nacionalinio muziejaus LDK Valdovų rūmai strateginis veiklos planas 2010–2012. [žiūrėta 2011 m. sausio 30 d.]. Prieiga per internetą:
<http://www.valdovurumai.lt/Bylos/Teise/VR_strateginis_planas_2010-2012.doc>
31. Lietuvos nacionalinis muziejus LDK Valdovų rūmai. [žiūrėta 2011 m. sausio 30 d.]. Prieiga per internetą: www.valdovurumai.lt
32. Lietuvos nacionalinis muziejus. [žiūrėta 2011 m. vasario 6 d.]. Prieiga per internetą: www.lnm.lt
33. Lietuvos Respublikos kultūros ministerija. [žiūrėta 2011 m. vasario 12 d.]. Prieiga per internetą: <www.muza.lt>
34. Lietuvos Respublikos terminų bankas. [žiūrėta 2011 m. vasario 2 d.]. Prieiga per internetą:
<<http://terminai.vlkk.lt:10001/pls/tb/tb.search>>
35. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gegužės 20 d. nutarimas Nr. 493 „Dėl Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo, skaitmeninio turinio saugojimo ir prieigos strategijos patvirtinimo“. [žiūrėta 2011 m. vasario 28 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.kpd.lt/lt/node/1070>>
36. LIMIS. [žiūrėta 2011 m. vasario 6 d.]. Prieiga per internetą: <www.limis.lt>
37. Mukienė, Danutė. Lietuvos muziejų virtualių parodų sistema (LM VPS). Metodinis leidinys, 2010.
38. Muziejų modernizavimo 2007–2015 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės. 2007 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 275 (Tin., 2007, Nr.34-1238). [žiūrėta 2011 m. sausio 22 d.]. Prieiga per internetą:
< http://www.prienumuziejus.lt/public/files/muzieju_modernizavimo_programa.pdf>
39. Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus. [žiūrėta 2011 m. kovo 6 d.]. Prieiga per internetą: www.ciurlionis.lt
40. Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus strateginis veiklos planas. [žiūrėta 2011 m. balandžio 2 d.]. Prieiga per internetą:
<<http://www.ciurlionis.lt/uploads/file/Informacija,%20paslaugos/Planai,%20ataskaitos/Strateginis%20planas%202011/2011.03.09%20CDM%20strateginis%20planas.pdf>>
41. Reikalavimai muziejų interneto svetainėms ir tinklalapiams. [žiūrėta 2010 m. gruodžio 16 d.]. Prieiga per internetą:
<http://www.muziejai.lt/prev_vers/Konsultacijos/reikalavimai.htm>

42. Sinonimų žodynas. [žiūrėta 2011 m. vasario 21 d.]. Prieiga per internetą: <<http://sinonimai.lt/>>
43. Sirgedaitė, Dalia; Stankevičiūtė, Giedrė. Lietuvos muziejų dalyvavimas kultūros paveldo objektų skaitmeninime, nacionaliniuose ir tarptautiniuose projektuose. [žiūrėta 2011 m. sausio 26 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.muzejai.lt/Aktualijos/images/2_metodinis_leidinys_naujas_6_23.pdf>
44. Skaitmeninio turinio kūrimo, saugojimo ir sklaidos standartų sąrašas (patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. ĮV-6) [žiūrėta 2011 m. vasario 6 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.emuziejai.lt/skaitmeninimas/standartai.html>>
45. Stankevičiūtė, Giedrė. Muziejų galimybės dalyvauti tarptautiniuose projektuose. Metodinis leidinys, 2010.
46. Valstybės ilgalaikės raidos strategija. [žiūrėta 2011 m. vasario 28 d.]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter/dokpaieska.showdoc_bin?p_id=193888>
47. Valstybės informacinių sistemų sąrašas. [žiūrėta 2011 m. kovo 24 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.ivpk.lt/vis/autDarb/regPasirink.php?proc=12>>
48. Valstybės turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos. [žiūrėta 2011 m. kovo 29 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.tourism.lt/>>
49. Vilniaus turizmo informacijos centras. [žiūrėta 2011 m. balandžio 4 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.vilnius-tourism.lt/>>
50. Universalioji dešimtainė klasifikacija : sutrumpintos lentelės / Spaudos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos knygų rūmai ; (sudarytojos: Ala Miežinienė, Marija Prokopčik) Vilnius, 1991.
51. About Internet Archive Wayback Machine [žiūrėta 2011 m. balandžio 4 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.archive.org/about/faqs.php#The_Wayback_Machine>
52. Dictionary of Museology Key Concepts of Museology. [žiūrėta 2011 m. kovo 24 d.]. <http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/Key_Concepts_of_Museology/Museologie_Anglais_BD.pdf>
53. Digital Museum Distributed Museum Concept for the 21st Century. [žiūrėta 2011 m. vasario 25 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.um-u-tokyo.ac.jp/publish-db/2000dm2k/englisch/01/01-01.html>>
54. Eur-lex. [žiūrėta 2011 m. sausio 27 d.]. Prieiga per internetą: <<http://eur-lex.europa.eu/lt/index.htm>>
55. Socialinis tinklas Facebook. [žiūrėta 2011 m. kovo 1 d.]. Prieiga per internetą: <<http://lt-lt.facebook.com/>>

56. Europos paveldo tinklas HEREIN. [žiūrėta 2011 m. kovo 17 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.european-heritage.net/sdx/herein/>>
57. Europos skaitmeninė biblioteka Europeana. [žiūrėta 2011 m. balandžio 7 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.europeana.eu/portal/>>
58. e. Europos veiksmy planas. [žiūrėta 2011 m. kovo 3 d.]. Prieiga per internetą: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002G0410%2801%29:EN:HTML>>
59. GoogleScraper. [žiūrėta 2011 m. balandžio 2 d.]. Prieiga per internetą: <<http://tools.issuecrawler.net/beta/scrapeGoogle/>>;
60. ICOM News Magazine. Spring Issue.2004, Nr. 3 [žiūrėta 2011 m. vasario 17 d.]. Prieiga per internetą: <<http://icom.museum/who-we-are/media/icom-news-magazine/icom-news-2004-no3.html>>
61. Relative distribution of latency components showing that object overhead dominates web page latency. [žiūrėta 2011 m. balandžio 10 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.websiteoptimization.com/secrets/performance/II-3-object-overhead.html>>
62. Representing the Nation: A Reader: Histories, Heritage, Museums. Ed. by David Boswell and Jessica Evans. London: Routledge, 1999. [žiūrėta 2011 m. sausio 29 d.]. Prieiga per internetą: <http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/Key_Concepts_of_Museology/Museologie_Anglais_BD.pdf>
63. The Internet Archive Wayback Machine. [žiūrėta 2011 m. balandžio 2 d.]. Prieiga per internetą: <<http://web.archive.org/web/>>
64. The use of interactive media for cultural heritage. [žiūrėta 2011 m. sausio 29 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.ilet.yildiz.edu.tr/oozcan/PDF_PUB/CULTURAL_HERITAGE.PDF>
65. Thelwall, M. (2009). [Introduction to Webometrics: Quantitative Web Research for the Social Sciences](#). San Rafael, CA: Morgan & Claypool (Synthesis Lectures on Information Concepts, Retrieval, and Services, 2009, Vol. 1, No. 1). [žiūrėta 2011 m. sausio 25 d.]. Prieiga per internetą: <<http://linkanalysis.wlv.ac.uk/>>
66. Thelwall, M. (2004). Link Analysis: An Information Science Approach. [žiūrėta 2011 m. sausio 27 d.]. Prieiga per internetą: <<http://linkanalysis.wlv.ac.uk/index.html>>.
67. TouchGraph GoogleBrowser V1.01. [žiūrėta 2011 m. sausio 20 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.touchgraph.com/TGGoogleBrowser.html>>
68. The World Wide Web Consortium (W3C) . [žiūrėta 2011 m. balandžio 2 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.w3.org/standards/>>

69. UNESCO World Heritage Convention. < <http://whc.unesco.org/archive/convention-en.pdf>>
70. Web Page Analyzer – 0.98. [žiūrėta 2011 m. balandžio 4 d.]. Prieiga per internetą:
<<http://www.websiteoptimization.com/services/analyze/>>

THE REPRESENTATION OF LITHUANIAN NATIONAL MUSEUMS ON THE INTERNET

The master's thesis analyses the representation of Lithuanian national museums on line: theoretical and legal aspects, techniques, individual elements of the process, technology, steps and efficiency to confirm or refute the hypothesis. The purpose of this thesis is to gather data on the representation of Lithuanian national museums in major Lithuanian, European and world heritage information sources web sites, information data systems and online social networks, to carry out the analysis and confirm or refute the hypothesis in the conclusions. Lithuanian national museums conceptually solve the new task given to heritage protection institutions – to ensure effective national heritage information, communication using advanced information technologies.

The object of the thesis is the representation of Lithuanian national museums on the internet.

The relevance of the topic's. When rapidly developing and advancing information technology means have changed processes of gathering, protecting, recording, studying and liberal arts resources as well as processes of spreading information intended to the public, the memory keeping institutions have faced the new task – how to effectively represent national culture and history online. The study analyses problems of museology, heritage, information and communication, focusing more attention to the issues of information a communication management, marketing, image, advertising and social mission. Modern technology creates new opportunities for Access to information.

The first part of the thesis analyses the theoretical aspects of the representation of institution and gives the answer what is the representation of national museums, what is the purpose of this process, its mission, character and organization. This part examines the ways of representation in electronic space, regulations and legal/normative documents and strategies. The second part introduces the analysis of Lithuanian national museums web sites, the most famous Lithuanian, European and world heritage websites and information data bases applying methods of webometric research and comparative analysis. The third part presents graphical results and conclusions of the research in order to provide specific assessments and recommendations. The self-collected, processed and analyzed new empirical data are used in this thesis applying methods of webometric research and comparative analysis.

The research shows that the representation process is one of the major aspects of successful activity of modern institution. In changing conditions the conceptual, informative representation in the virtual space has become the most effective mean of representing in knowledge-based society.

UNESCO, European, Lithuanian legal documents of heritage protection provide the guidelines of heritage representation. In Lithuania the representation of museums is governed by secondary legislation acts and recommendations prepared by museum professionals and professional organizations.

The representation of National museums heritage in information data systems, scheduled in the strategic activity documents of the museums is in the initial stage of the development.

Website of the National museum is the main and most important mean of representation of its activity and values. **Lithuanian national museums have created an original websites which conform the technological standards and conceptually and informatively reflect the activity of the museum.**

The comparative analysis of the representation of Lithuanian national museums showed that most virtual visitors in 2009 had Lithuanian Art Museum, in 2010 the most popular was the website of National M.K. Čiurlionis Art Museum, Lithuanian Art Museum is the most popular in Facebook social network, the website of the National Museum the Palace of the Grand Dukes of Lithuania is available in English, French, Italian, German, Polish and Russian languages.

Other websites of cultural, heritage and tourism institutions provide a brief presentation of national museums and links that point visitors to the original national museum websites.

The websites of the national museums have direct links to other websites of Lithuanian cultural, heritage and tourism institutions.

The hypothesis that is raised in the research thesis is partially confirmed:

- ✓ Lithuanian national museums conceptually and informatively represent the activity of the museums in the websites;
- ✓ The activity and the heritage of the national museums is presented in detail in Lithuanian culture, heritage and tourism websites;
- ✓ Launched the representation of national museums heritage objects in Lithuanian information systems;
- ✓ Fragmentary representation of the activity of Lithuanian national museums in European and world websites.

The research results may be useful for heritage and communication professionals creating new methods of the representation of national cultural and historic heritage values online. The national museums research method can be applied in the future to find new methods of the representation online of the heritage of national significance.

PRIEDAI

1 priedas. Lietuvos nacionalinių muziejų tyrimo Web Page Analyzer įrankiu duomenys.

Web Page Speed Report

URL:	http://www.lnm.lt/
Title:	Naujienos
Date:	Report run on Tue Apr 5 11:55:20EDT2011

Diagnosis

Global Statistics

Total HTTP Requests:	43
Total Size:	526269 bytes

Object Size Totals

Object type	Size (bytes)	Download @ 56K (seconds)	Download @ T1 (seconds)
HTML:	19773	4.14	0.30
HTML Images:	366027	75.75	4.74
CSS Images:	15080	6.41	3.48
Total Images:	381107	82.16	8.22
Javascript:	117294	24.78	2.02
CSS:	8095	2.41	0.84
Multimedia:	0	0.00	0.00
Other:	0	0.00	0.00

External Objects

External Object	QTY
Total HTML:	1
Total HTML Images:	14
Total CSS Images:	17
Total Images:	31
Total Scripts:	7
Total CSS imports:	4
Total Frames:	0

Total Iframes:	0
----------------	---

Download Times*

Connection Rate	Download Time
14.4K	416.48 seconds
28.8K	212.54 seconds
33.6K	183.41 seconds
56K	113.48 seconds
ISDN 128K	40.72 seconds
T1 1.44Mbps	11.39 seconds

*Note that these download times are based on the full connection rate for ISDN and T1 connections. Modem connections (56Kbps or less) are corrected by a packet loss factor of 0.7. All download times include delays due to round-trip latency with an average of 0.2 seconds per object. With 43 total objects for this page, that computes to a total lag time due to latency of 8.6 seconds. Note also that this download time calculation does not take into account delays due to XHTML parsing and rendering.

Page Objects

QTY	SIZE#	TYPE	URL	COMMENTS
1	74434	SCRIPT	http://www.lnm.lt/media/system/js/mootools.js	Header size = 272 bytes Up to 54169 bytes could have been saved through compression.
1	22395	CSS*	http://www.lnm.lt/templates/beeze/css/layout.css	Header size = 230 bytes
1	19773	HTML	http://www.lnm.lt	Header size = 479 bytes Up to 13414 bytes could have been saved through compression. View a formatted version of this HTML file
1	Not found	CSS IMG	www.lnm.lt ... neral/j_button2_right.png	Header size = 135 bytes
1	59974	IMG	http://www.lnm.lt/fotos/leidiniai/09069.jpg	Header size = 232 bytes Missing height attribute.
1	58559	IMG	http://www.lnm.lt/templates/beeze/images/logo.gif	Header size = 231 bytes

1	46086	IMG	http://www.lnm.lt/fotos/renginiai/snam.jpg	Header size = 232 bytes Missing height attribute.
1	30320	IMG	www.lnm.lt ... 011_basanavicius_konk.jpg	Header size = 232 bytes Missing height attribute.
1	29013	IMG	www.lnm.lt ... /beez/images/facebook.gif	Header size = 231 bytes
1	28647	IMG	www.lnm.lt ... jus/ketvirt_2010-2011.jpg	Header size = 232 bytes Missing height attribute.
1	24934	IMG	www.lnm.lt ... eksponatu_isigijimas.jpg	Header size = 232 bytes Missing height attribute.
1	22999	IMG	www.lnm.lt ... 2011_sliupo_p_zenklai.jpg	Header size = 232 bytes Missing height attribute.
1	22644	IMG	www.lnm.lt ... iejus/2011_gimbutiene.jpg	Header size = 232 bytes Missing height attribute.
1	18233	IMG	www.lnm.lt ... jienos/2011_atvirukai.jpg	Header size = 232 bytes Missing height attribute.
1	16476	SCRIPT	www.lnm.lt ... t/avreloaded/wmvplayer.js	Header size = 271 bytes Up to 12982 bytes could have been saved through compression.
1	12254	SCRIPT	www.lnm.lt ... t/avreloaded/swfobject.js	Header size = 271 bytes Up to 8384 bytes could have been saved through compression.
1	11163	IMG	www.lnm.lt ... s_parodos/batai_thumb.jpg	Header size = 232 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	8551	CSS IMG	http://www.lnm.lt/templates/beez/images/biene.gif	Header size = 230 bytes
1	8093	SCRIPT	www.lnm.lt ... avreloaded/silverlight.js	Header size = 270 bytes Up to 5231 bytes could have been saved through compression.
1	7143	IMG	www.lnm.lt ... /2011_varneliu_dovana.jpg	Header size =

				230 bytes Missing height attribute.
1	3506	CSS*	http://www.lnm.lt/templates/beeze/css/position.css	Header size = 228 bytes
1	3363	CSS	http://www.lnm.lt/templates/beeze/css/general.css	Header size = 228 bytes Up to 2454 bytes could have been saved through compression. View a formatted version of this CSS file
1	3193	IMG	http://www.lnm.lt/templates/beeze/images/bc.gif	Header size = 229 bytes
1	3119	IMG	www.lnm.lt ... os_parodos/varn_thumb.jpg	Header size = 230 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	2359	SCRIPT	www.lnm.lt ... /avreloaded/avreloaded.js	Header size = 244 bytes Up to 1370 bytes could have been saved through compression.
1	2193	CSS	http://www.lnm.lt/templates/beeze/css/ieonly.css	Header size = 228 bytes Up to 1097 bytes could have been saved through compression. View a formatted version of this CSS file
1	1963	SCRIPT	http://www.lnm.lt/media/system/js/caption.js	Header size = 244 bytes Up to 1060 bytes could have been saved through compression.
1	1888	CSS*	http://www.lnm.lt/templates/beeze/css/print.css	Header size = 228 bytes
1	1715	SCRIPT	www.lnm.lt ... script/md_stylechanger.js	Header size = 244 bytes Up to 1001 bytes could have been saved through compression.
1	1588	CSS	http://www.lnm.lt/templates/beeze/css/template.css	Header size = 228 bytes Up to 696

				bytes could have been saved through compression. View a formatted version of this CSS file
1	1018	CSS IMG	www.lnm.lt ... neral/j_button2_image.png	Header size = 229 bytes
1	951	CSS	http://www.lnm.lt/templates/beezez/css/ie7only.css	Header size = 227 bytes Up to 359 bytes could have been saved through compression. View a formatted version of this CSS file
1	875	CSS IMG	www.lnm.lt ... al/j_button2_readmore.png	Header size = 228 bytes
1	803	CSS IMG	www.lnm.lt ... l/j_button2_pagebreak.png	Header size = 228 bytes
1	675	CSS IMG	www.lnm.lt ... ages_general/calendar.png	Header size = 228 bytes
1	410	CSS IMG	www.lnm.lt ... eneral/j_button2_left.png	Header size = 228 bytes
1	395	CSS IMG	www.lnm.lt ... ez/images/lupe_larger.gif	Header size = 228 bytes
1	393	CSS IMG	www.lnm.lt ... ges/lupe_larger_black.gif	Header size = 228 bytes
1	299	CSS IMG	www.lnm.lt ... images/selector-arrow.png	Header size = 228 bytes
1	299	CSS IMG	www.lnm.lt ... eneral/selector-arrow.png	Header size = 228 bytes
1	279	CSS IMG	www.lnm.lt ... z/images/lupe_smaller.gif	Header size = 228 bytes
1	278	CSS IMG	www.lnm.lt ... es/lupe_smaller_black.gif	Header size = 228 bytes
1	276	CSS IMG	www.lnm.lt ... ages/lupe_reset_black.gif	Header size = 228 bytes
1	276	CSS IMG	www.lnm.lt ... eez/images/lupe_reset.gif	Header size = 228 bytes
12	137	CSS IMG	http://www.lnm.lt/templates/beezez/images/pfeil.gif	Header size = 227 bytes
2	116	CSS IMG	http://www.lnm.lt/templates/beezez/images/arrow.gif	Header size = 227 bytes
43 ^	526269*		Total (^unique objects)	

This site is not using HTTP compression, otherwise called content encoding using gzip. Consider compressing your textual content (XHTML, JavaScript, etc.) with mod_gzip or similar products.

* CSS alternate stylesheets may be referenced in the HTML but are not actually downloaded until they are needed and are therefore not included in the total page size.

Analysis and Recommendations

- - **Congratulations**, the total number of HTML files on this page (including the main HTML file) is 1 which most browsers can multithread. Minimizing HTTP requests is key for web site optimization. Y
- - **Warning!** The total number of objects on this page is 43 which by their number will dominate web page delay. Consider reducing this to a more reasonable number. Above 20 objects per page the overhead from dealing with the actual objects (description time and wait time) accounts for more than 80% of whole page latency. See Figure II-3: [Relative distribution of latency components showing that object overhead dominates web page latency](#) in [Website Optimization Secrets](#) for more details on how object overhead dominates web page latency. Combine, refine, and optimize your external objects. Replace graphic rollovers with CSS rollovers to speed display and minimize HTTP requests. Consider using [CSS sprites](#) to help consolidate decorative images. Using CSS techniques such as colored backgrounds, borders, or spacing instead of graphic techniques can reduce HTTP requests. Replace graphic text headers with CSS text headers to further reduce HTTP requests. Finally, consider [optimizing parallel downloads](#) by using different hostnames or a CDN to reduce object overhead.
- - **Warning!** The total number of images on this page is 31 , consider reducing this to a more reasonable number. Recommend combining, replacing, and optimizing your graphics. Replace graphic rollover menus with [CSS rollover menus](#) to speed display and minimize HTTP requests. Consider using [CSS sprites](#) to help consolidate decorative images. Use CSS techniques such as colored backgrounds, borders, or spacing instead of graphic techniques to reduce HTTP requests. Replace graphic text headers with CSS text headers to further reduce HTTP requests. Finally, consider [optimizing parallel downloads](#) by using different hostnames to reduce object overhead.
- - **Caution.** The total number of external CSS files on this page is 4 , consider reducing this to a more reasonable number. Because external CSS files must be in the HEAD of your HTML document, they must load first before any BODY content displays. Although they are cached upon subsequent requests, CSS files slow down the initial display of your page. Combine, refine, and optimize your

external CSS files. Ideally you should have one (or even embed CSS for high-traffic pages) on your pages. You can [optimize CSS files](#) using shorthand properties, grouping, and then minify and GZIP compress them to reduce their footprint. Remember to place CSS files in the HEAD and JavaScript files at the end of the BODY to enable progressive display.

- - **Warning!** The total size of this page is 526269 bytes, which will load in 113.48 seconds on a 56Kbps modem. Consider reducing total page size to less than 100K to achieve sub 20 second response times on 56K connections. Pages over 100K exceed most attention thresholds at 56Kbps, even with feedback. Consider optimizing your site with [Website Optimization Secrets](#), [Speed Up Your Site](#) or [contacting us](#) about our optimization services.
- - **Warning!** The total number of external script files on this page is 7 , consider reducing this to a more reasonable number. Combine, refactor, and minify to [optimize your JavaScript](#) files. Ideally you should have one (or even embed scripts for high-traffic pages) on your pages. Consider [suturing JavaScript files together](#) at the server to minimize HTTP requests. Placing external JavaScript files at the bottom of your BODY, and CSS files in the HEAD enables progressive display in XHTML web pages.
- - **Congratulations**, the total size of this HTML file is 19773 bytes, which less than 50K. Assuming that you specify the HEIGHT and WIDTH of your images, this size allows your HTML to display content in under 10 seconds, the average time users are willing to wait for a page to display without feedback.
- - **Warning!** The total size of your images is 381107 bytes, which is over 100K. Consider [switch graphic formats](#) to achive smaller file sizes (from JPEG to PNG for example). Finally, substitute CSS techniques for graphics techniques to create colored borders, backgrounds, and spacing.
- - **Warning!** The total size of external your scripts is 117294 bytes, which is over 20K. Consider [optimizing your JavaScript](#) for size, combining them, and using [HTTP compression](#) where appropriate for any scripts placed in the HEAD of your documents. You can substitute [CSS menus](#) for JavaScript-based menus to minimize or even eliminate the use of JavaScript.
- - **Congratulations**, the total size of your external CSS is 8095 bytes, which is less than 8K.
- - **Congratulations**, the total size of all your external multimedia files is 0 bytes, which is less than 10K.

Web Page Speed Report

URL:	www.ldm.lt
Title:	Lietuvos dailės muziejus
Date:	Report run on Sat Apr 9 11:38:21EDT2011

Diagnosis

Global Statistics

Total HTTP Requests:	63
Total Size:	959412 bytes

Object Size Totals

Object type	Size (bytes)	Download @ 56K (seconds)	Download @ T1 (seconds)
HTML:	12829	2.96	0.47
HTML Images:	925614	194.27	14.70
CSS Images:	0	0.00	0.00
Total Images:	925614	194.27	14.7
Javascript:	18481	5.48	1.90
CSS:	2488	1.10	0.61
Multimedia:	0	0.00	0.00
Other:	0	0.00	0.00

External Objects

External Object	QTY
Total HTML:	2
Total HTML Images:	49
Total CSS Images:	0
Total Images:	49
Total Scripts:	9
Total CSS imports:	3
Total Frames:	0
Total Iframes:	1

Download Times*

Connection Rate	Download Time
14.4K	756.19 seconds
28.8K	384.40 seconds
33.6K	331.28 seconds
56K	203.81 seconds

ISDN 128K	71.16 seconds
T1 1.44Mbps	17.68 seconds

*Note that these download times are based on the full connection rate for ISDN and T1 connections. Modem connections (56Kbps or less) are corrected by a packet loss factor of 0.7. All download times include delays due to round-trip latency with an average of 0.2 seconds per object. With 63 total objects for this page, that computes to a total lag time due to latency of 12.6 seconds. Note also that this download time calculation does not take into account delays due to XHTML parsing and rendering.

Page Objects

QTY	SIZE#	TYPE	PAGE	URL	COMMENTS
1	567150	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/TDM/2011_images/Deco_mmm.jpg	Header size = 239 bytes
1	37347	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Flash/Delfi-Baneris-550x55.gif	Header size = 237 bytes
1	28199	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/LDM/2010_images/bendras_m.jpg	Header size = 236 bytes
1	28046	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Grafika/PavadinimasKaireLt.jpg	Header size = 237 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	27360	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... -facebook_logo%20copy.jpg	Header size = 238 bytes
1	21913	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/LVDK_katalogas_a.jpg	Header size = 237 bytes
1	21538	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... 011/autoportretas_mmm.jpg	Header size =

					238 bytes
1	17610	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... 2010/ekskursija_1_mmm.jpg	Header size = 237 bytes
1	17307	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... mages/Januso_Jura_mmm.jpg	Header size = 237 bytes
1	16264	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... aldovu_interjeras_mmm.jpg	Header size = 237 bytes
1	15215	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/RRM/2011_images/sakme.JPG	Header size = 237 bytes
1	14418	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Grafika/PavadinimasDesine.jpg	Header size = 237 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	14105	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... /lm_isc_limis_logo_mm.jpg	Header size = 237 bytes
1	13197	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... ges/Lietuvos_muziejai.jpg	Header size = 238 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	12859	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... s/Varno_paveikslas_mm.jpg	Header size = 237 bytes
1	11919	HTML	Main Doc	http://www.ldm.lt	Header size = 295 bytes

					Congratulations! This file was compressed. View a formatted version of this HTML file
1	9101	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... 2010/neismesk2010_03m.jpg	Header size = 236 bytes
1	5869	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... PavadinimasVidurys_Lt.jpg	Header size = 236 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	5746	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... ges/Vilnius_korteles_m.jpg	Header size = 235 bytes
1	4835	SCRIPT	Main Doc	http://www.ldm.lt/JsV/ValdoDivsLib.js	Header size = 295 bytes Congratulations! This file was compressed.
1	4313	SCRIPT	Main Doc	http://www.ldm.lt/JsV/eVCascMenu.js	Header size = 295 bytes Congratulations! This file was compressed.
1	4085	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... zicijos_fragmentas_12.jpg	Header size =

					236 bytes
1	3227	SCRIPT	Main Doc	http://www.ldm.lt/JsV/eVCasMenuTxt.js	Header size = 296 bytes Congratulations! This file was compressed.
1	3120	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... niatiuru_pastatas_mmm.jpg	Header size = 236 bytes
1	2892	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... ge/PGM/rosarium_9_mmm.jpg	Header size = 236 bytes
1	2599	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/LDM/2011_images/I_07.jpg	Header size = 236 bytes
1	2541	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Paveikslai/LTDD.jpg	Header size = 235 bytes
1	2379	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... ages/rumu_albumas_mmm.jpg	Header size = 237 bytes
1	2361	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/images/EB_logo.gif	Header size = 235 bytes
1	2328	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Paveikslai/PGM.jpg	Header size = 235 bytes
1	2292	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Paveikslai/Skulptura.jpg	Header size = 235 bytes
1	2247	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/NDG/images_2011/Sokis_mmm.jpg	Header size = 237 bytes
1	2105	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... 2011/Matusakaites_mmm.jpg	Header

					size = 236 bytes
1	2038	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Paveikslai/Laikrodziu_muz.jpg	Header size = 235 bytes
1	1848	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... _images/Lagauskas_mmm.jpg	Header size = 236 bytes
1	1712	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/NDG/images_2011/Zoo_mmm.jpg	Header size = 236 bytes
1	1686	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... images/Viktorija_3_mm.jpg	Header size = 236 bytes
1	1668	CSS	Main Doc	http://www.ldm.lt/JsV/LDMStiliai.css	Header size = 279 bytes Congratulations! This file was compressed. View a formatted version of this CSS file
1	1666	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... 11/zodiako_paroda_mmm.jpg	Header size = 237 bytes
1	1633	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Images_2010/jurgis.jpg	Header size = 236 bytes
1	1620	SCRIPT	Main Doc	http://www.ldm.lt/JsV/eVPopLib.js	Header size = 295 bytes Congratulations! This file was compress

					ed.
1	1365	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... _images/Inkliuzai_mmm.jpg	Header size = 236 bytes
1	1335	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Grafika/Vokas.jpg	Header size = 236 bytes
1	1309	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... ikslai/neismesk_2_mmm.jpg	Header size = 237 bytes
1	1195	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Images_2010/angel_2.jpg	Header size = 236 bytes
1	1187	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/NDG/images_2011/Eidr_mm.jpg	Header size = 236 bytes
1	1024	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Grafika/LinijaTaskai.jpg	Header size = 236 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	898	IMG	Main Doc	www.ldm.lt ... BTA draudimas LOGO mm.jpg	Header size = 236 bytes
3	853	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Grafika/VirsMenuRod.jpg	Header size = 234 bytes
1	848	SCRIPT	Main Doc	http://www.ldm.lt/JsV/eValdymoLib_Is_0.js	Header size = 294 bytes Congratulations! This file was compressed.
3	807	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Grafika/Taskas.gif	Header

					size = 234 bytes
4	675	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Grafika/FonasVirsMenui.jpg	Header size = 235 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	675	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Grafika/FonasK.jpg	Header size = 235 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	675	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Grafika/FonasC.jpg	Header size = 235 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	522	SCRIPT	Main Doc	www.ldm.lt ... dorius/KalendoriusMain.js	Header size = 294 bytes Congratulations! This file was compressed.
1	421	SCRIPT	Main Doc	http://www.ldm.lt/Jsv/Dabar.js	Header size = 295 bytes Congratulations! This file was compress

					ed.
37	420	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/Paveikslai/Daugiau.jpg	Header size = 234 bytes
5	420	IMG	Main Doc	http://www.ldm.lt/MPC/Paveikslai/Daugiau.jpg	Header size = 235 bytes
1	402	CSS	Main Doc	http://www.ldm.lt/JsV/MeniuStiliai.css	Header size = 278 bytes Congratulations! This file was compressed. View a formatted version of this CSS file
1	218	SCRIPT	Main Doc	http://www.ldm.lt/JS/fixit.js	Header size = 292 bytes Congratulations! This file was compressed.
1	2477	SCRIPT	Iframe #1	www.ldm.lt ... alendorius/Kalendorius.js	295
1	910	HTML	Iframe #1	www.ldm.lt ... ndorius/Kalendoriusas.htm	293
1	418	CSS	Iframe #1	http://www.ldm.lt/JsV/KalStiliai.css	278
63 ^	959412*	Total (^unique objects)			

Congratulations. This site is using HTTP compression, otherwise called content encoding using gzip. The sizes reported here are for compressed content sent from the server to the client.

* CSS alternate stylesheets may be referenced in the HTML but are not actually downloaded until they are needed and are therefore not included in the total page size.

Analysis and Recommendations

- TOTAL_HTML - Congratulations, the total number of HTML files on this page (including the main HTML file) is 2 which most browsers can multithread. Minimizing HTTP requests is key for web site optimization. Y
 - TOTAL_OBJECTS - Warning! The total number of objects on this page is 63 which by their number will dominate web page delay. Consider reducing this to a more reasonable number. Above 20 objects per page the overhead from dealing with the actual objects (description time and wait time) accounts for more than 80% of whole page latency. See Figure II-3: [Relative distribution of latency components showing that object overhead dominates web page latency](#) in [Website Optimization Secrets](#) for more details on how object overhead dominates web page latency. Combine, refine, and optimize your external objects. Replace graphic rollovers with CSS rollovers to speed display and minimize HTTP requests. Consider using [CSS sprites](#) to help consolidate decorative images. Using CSS techniques such as colored backgrounds, borders, or spacing instead of graphic techniques can reduce HTTP requests. Replace graphic text headers with CSS text headers to further reduce HTTP requests. Finally, consider [optimizing parallel downloads](#) by using different hostnames or a CDN to reduce object overhead.
- TOTAL_IMAGES - Warning! The total number of images on this page is 49 , consider reducing this to a more reasonable number. Recommend combining, replacing, and optimizing your graphics. Replace graphic rollover menus with [CSS rollover menus](#) to speed display and minimize HTTP requests. Consider using [CSS sprites](#) to help consolidate decorative images. Use CSS techniques such as colored backgrounds, borders, or spacing instead of graphic techniques to reduce HTTP requests. Replace graphic text headers with CSS text headers to further reduce HTTP requests. Finally, consider [optimizing parallel downloads](#) by using different hostnames to reduce object overhead.
- TOTAL_CSS - Caution. The total number of external CSS files on this page is 3 , consider reducing this to a more reasonable number. Because external CSS files must be in the HEAD of your HTML document, they must load first before any BODY content displays. Although they are cached upon subsequent requests, CSS files slow down the initial display of your page. Combine, refine, and optimize your external CSS files. Ideally you should have one (or even embed CSS for high-traffic pages) on your pages. You can [optimize CSS files](#) using shorthand properties, grouping, and then minify and GZIP compress them to reduce their footprint. Remember to place CSS files in the HEAD and JavaScript files at the end of the BODY to enable progressive display.

□ TOTAL_SIZE - Warning! The total size of this page is 959412 bytes, which will load in 203.81 seconds on a 56Kbps modem. Consider reducing total page size to less than 100K to achieve sub 20 second response times on 56K connections. Pages over 100K exceed most attention thresholds at 56Kbps, even with feedback. Consider optimizing your site with [Website Optimization Secrets](#), [Speed Up Your Site](#) or [contacting us](#) about our optimization services.

□ TOTAL_SCRIPT - Warning! The total number of external script files on this page is 9 , consider reducing this to a more reasonable number. Combine, refactor, and minify to [optimize your JavaScript](#) files. Ideally you should have one (or even embed scripts for high-traffic pages) on your pages. Consider [suturing JavaScript files together](#) at the server to minimize HTTP requests. Placing external JavaScript files at the bottom of your BODY, and CSS files in the HEAD enables progressive display in XHTML web pages.

HTML_SIZE - Congratulations, the total size of this HTML file is 12829 bytes, which less than 50K. Assuming that you specify the HEIGHT and WIDTH of your images, this size allows your HTML to display content in under 10 seconds, the average time users are willing to wait for a page to display without feedback.

IMAGES_SIZE - Warning! The total size of your images is 925614 bytes, which is over 100K. Consider switch graphic formats to achive smaller file sizes (from JPEG to PNG for example). Finally, substitute CSS techniques for graphics techniques to create colored borders, backgrounds, and spacing.

SCRIPT_SIZE - Caution. The total size of your external scripts is 18481 bytes, which is above 8K and less than 20K. Consider optimizing your scripts and eliminating features to reduce this to a more reasonable size. You can substitute CSS menus for JavaScript-based menus to minimize or even eliminate the use of JavaScript.

CSS_SIZE - Congratulations, the total size of your external CSS is 2488 bytes, which is less than 8K.

MULTIM_SIZE - Congratulations, the total size of all your external multimedia files is 0 bytes, which is less than 10K.

Copyright © 2002-2008 [Web Site Optimization](#), LLC

Web Page Speed Report

URL:	http://www.valdovurumai.lt/
Title:	Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiojo Kunigaikštystės valdovų rūmai
Date:	Report run on Tue Apr 5 11:52:46EDT2011

Diagnosis

Global Statistics

Total HTTP Requests:	40
Total Size:	1174662 bytes

Object Size Totals

Object type	Size (bytes)	Download @ 56K (seconds)	Download @ T1 (seconds)
HTML:	10754	2.54	0.46
HTML Images:	976041	199.72	10.37
CSS Images:	0	0.00	0.00
Total Images:	976041	199.72	10.37
Javascript:	158009	33.09	2.44
CSS:	29858	6.75	0.96
Multimedia:	0	0.00	0.00
Other:	0	0.00	0.00

External Objects

External Object	QTY
Total HTML:	2
Total HTML Images:	26
Total CSS Images:	0
Total Images:	26
Total Scripts:	8
Total CSS imports:	4
Total Frames:	0
Total Iframes:	1

Download Times*

Connection Rate	Download Time
-----------------	---------------

14.4K	918.42 seconds
28.8K	463.21 seconds
33.6K	398.18 seconds
56K	242.11 seconds
ISDN 128K	79.70 seconds
T1 1.44Mbps	14.22 seconds

*Note that these download times are based on the full connection rate for ISDN and T1 connections. Modem connections (56Kbps or less) are corrected by a packet loss factor of 0.7. All download times include delays due to round-trip latency with an average of 0.2 seconds per object. With 40 total objects for this page, that computes to a total lag time due to latency of 8 seconds. Note also that this download time calculation does not take into account delays due to XHTML parsing and rendering.

Page Objects

QTY	SIZE#	TYPE	PAGE	URL	COMMENTS
1	302556	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... lius/images/vr_banner.gif	Header size = 210 bytes Missing height attribute.
1	72174	SCRIPT	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... query/jquery-1.4.2.min.js	Header size = 222 bytes
1	46061	SCRIPT	Main Doc	cloud.github.com ... query.cycle.all.latest.js	Header size = 643 bytes Up to 33853 bytes could have been saved through compression.
1	28198	SCRIPT	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... /jquery.fancybox-1.3.1.js	Header size = 221 bytes
1	10025	CSS	Main Doc	http://www.valdovurumai.lt/Stilius/vr_master.css	Header size = 207 bytes View a formatted version of this CSS file
1	9979	HTML	Main Doc	http://www.valdovurumai.lt	Header size = 248 bytes Congratulations! You saved bandwidth by compressing this file. View a formatted version of this HTML file
1	Not found	IMG	Main Doc	http://www.valdovurumai.lt/Stilius/images/fb	Header size = 117 bytes File not found
1	62132	IMG	Main	www.valdovurumai.lt ... /20110322_DSC_5215_th.jpg	Header size =

			Doc		209 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
2	53881	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... ujienos/20110210_2_th.jpg	Header size = 209 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	44396	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... 20110221_092609519_th.jpg	Header size = 209 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	43165	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... Kepezinskas_VILKAS_th.jpg	Header size = 209 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	39540	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... tulinis/20110113_1_th.jpg	Header size = 209 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	36387	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... /20110308_DSC_5381_th.jpg	Header size = 209 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	35962	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... s/images/1_L_kaire_lt.jpg	Header size = 209 bytes Missing height attribute.
1	35194	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... s/muziejus_Klaipedoje.jpg	Header size = 209 bytes
1	35149	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... /20110308_DSC_2556_th.jpg	Header size = 209 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	32693	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... enos/20100816_mene_th.jpg	Header size = 209 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	32517	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... jienos/20110328_03_th.jpg	Header size = 209 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	27703	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... /20110113_DSC_1862_th.jpg	Header size = 209 bytes

					Missing width attribute. Missing height attribute.
1	27543	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... ienos/20110314_229_th.jpg	Header size = 209 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	25993	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... ienos/20110314_343_th.jpg	Header size = 209 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	25785	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... us/images/Zemelapis_m.jpg	Header size = 209 bytes
1	24606	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... /20110322_IMG_0001_th.jpg	Header size = 209 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	23847	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... ius/images/Emblema_lt.jpg	Header size = 209 bytes Missing height attribute.
1	23740	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... jos/Remejai/ruta_logo.jpg	Header size = 209 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	21456	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... jos/Remejai/VRPF_logo.jpg	Header size = 209 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	16630	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... ijos/Remejai/bta_logo.jpg	Header size = 209 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	9356	CSS	Main Doc	http://www.valdovurumai.lt/Stilius/vr_page.css	Header size = 206 bytes View a formatted version of this CSS file
1	8745	CSS	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... jquery.fancybox-1.3.1.css	Header size = 206 bytes View a formatted version of this CSS file
4	1511	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... images/Kampas_v_meniu.jpg	Header size = 207 bytes
1	1477	IMG	Main	www.valdovurumai.lt ... tilius/images/Rodykle.jpg	Header size =

			Doc		207 bytes
1	1157	SCRIPT	Main Doc	www.valdovurumai.ltmousewheel-3.0.2.pack.js	Header size = 219 bytes
3	1095	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... mages/Juosta uzraso k.jpg	Header size = 207 bytes
3	1083	IMG	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... mages/Juosta uzraso d.jpg	Header size = 207 bytes
1	998	SCRIPT	Main Doc	http://www.valdovurumai.lt/Js/preview.js	Header size = 218 bytes Up to 650 bytes could have been saved through compression.
1	818	SCRIPT	Main Doc	www.valdovurumai.lt ... dorius/KalendoriusMain.js	Header size = 218 bytes Up to 448 bytes could have been saved through compression.
1	618	SCRIPT	Main Doc	http://www.valdovurumai.lt/Js/Dabar It.js	Header size = 218 bytes Up to 307 bytes could have been saved through compression.
1	7985	SCRIPT	Iframe #1	www.valdovurumai.lt ... ndorius/Kalendorius.lt.js	220
1	1732	CSS	Iframe #1	http://www.valdovurumai.lt/Stilius/KalStiliai.css	205
1	775	HTML	Iframe #1	www.valdovurumai.lt ... rius/Kalendoriusas.lt.htm	247
40 ^	1174662*	Total (^unique objects)			

Congratulations. This site is using HTTP compression, otherwise called content encoding using gzip. The sizes reported here are for compressed content sent from the server to the client.

* CSS alternate stylesheets may be referenced in the HTML but are not actually downloaded until they are needed and are therefore not included in the total page size.

Analysis and Recommendations

- - **Congratulations**, the total number of HTML files on this page (including the main HTML file) is 2 which most browsers can multithread. Minimizing HTTP requests is key for web site optimization. Y
- - **Warning!** The total number of objects on this page is 40 which by their number will dominate web page delay. Consider reducing this to a more reasonable number. Above 20 objects per page the overhead from dealing with the actual objects (description time and wait time) accounts for more than 80% of whole

page latency. See Figure II-3: [Relative distribution of latency components showing that object overhead dominates web page latency](#) in [Website Optimization Secrets](#) for more details on how object overhead dominates web page latency. Combine, refine, and optimize your external objects. Replace graphic rollovers with CSS rollovers to speed display and minimize HTTP requests. Consider using [CSS sprites](#) to help consolidate decorative images. Using CSS techniques such as colored backgrounds, borders, or spacing instead of graphic techniques can reduce HTTP requests. Replace graphic text headers with CSS text headers to further reduce HTTP requests. Finally, consider [optimizing parallel downloads](#) by using different hostnames or a CDN to reduce object overhead.

- - **Warning!** The total number of images on this page is 26 , consider reducing this to a more reasonable number. Recommend combining, replacing, and optimizing your graphics. Replace graphic rollover menus with [CSS rollover menus](#) to speed display and minimize HTTP requests. Consider using [CSS sprites](#) to help consolidate decorative images. Use CSS techniques such as colored backgrounds, borders, or spacing instead of graphic techniques to reduce HTTP requests. Replace graphic text headers with CSS text headers to further reduce HTTP requests. Finally, consider [optimizing parallel downloads](#) by using different hostnames to reduce object overhead.
- - **Caution.** The total number of external CSS files on this page is 4 , consider reducing this to a more reasonable number. Because external CSS files must be in the HEAD of your HTML document, they must load first before any BODY content displays. Although they are cached upon subsequent requests, CSS files slow down the initial display of your page. Combine, refine, and optimize your external CSS files. Ideally you should have one (or even embed CSS for high-traffic pages) on your pages. You can [optimize CSS files](#) using shorthand properties, grouping, and then minify and GZIP compress them to reduce their footprint. Remember to place CSS files in the HEAD and JavaScript files at the end of the BODY to enable progressive display.
- - **Warning!** The total size of this page is 1174662 bytes, which will load in 242.11 seconds on a 56Kbps modem. Consider reducing total page size to less than 100K to achieve sub 20 second response times on 56K connections. Pages over 100K exceed most attention thresholds at 56Kbps, even with feedback. Consider optimizing your site with [Website Optimization Secrets](#), [Speed Up Your Site](#) or [contacting us](#) about our optimization services.

- **Warning!** The total number of external script files on this page is 8 , consider reducing this to a more reasonable number. Combine, refactor, and minify to [optimize your JavaScript](#) files. Ideally you should have one (or even embed scripts for high-traffic pages) on your pages. Consider [suturing JavaScript files together](#) at the server to minimize HTTP requests. Placing external JavaScript files at the bottom of your BODY, and CSS files in the HEAD enables progressive display in XHTML web pages.
- **Congratulations**, the total size of this HTML file is 10754 bytes, which less than 50K. Assuming that you specify the HEIGHT and WIDTH of your images, this size allows your HTML to display content in under 10 seconds, the average time users are willing to wait for a page to display without feedback.
- **Warning!** The total size of your images is 976041 bytes, which is over 100K. Consider [switch graphic formats](#) to achive smaller file sizes (from JPEG to PNG for example). Finally, substitute CSS techniques for graphics techniques to create colored borders, backgrounds, and spacing.
- **Warning!** The total size of external your scripts is 158009 bytes, which is over 20K. Consider [optimizing your JavaScript](#) for size, combining them, and using [HTTP compression](#) where appropriate for any scripts placed in the HEAD of your documents. You can substitute [CSS menus](#) for JavaScript-based menus to minimize or even eliminate the use of JavaScript.
- **Warning!** The total size of your external CSS is 29858 bytes, which is over 20K. Consider [optimizing your CSS](#) for size by eliminating whitespace, using shorthand notation, and combining multiple CSS files where appropriate. By using labeled container cells and [descendant selectors](#) you can target chunks of HTML content efficiently without the need to embed extra claases and styles.
- **Congratulations**, the total size of all your external multimedia files is 0 bytes, which is less than 10K.

Web Page Speed Report

URL:	http://www.ciurlionis.lt/
Title:	Ciurlionis.lt - Titulinis
Date:	Report run on Tue Apr 5 11:49:49EDT2011

Diagnosis

Global Statistics

Total HTTP Requests:	20
Total Size:	299394 bytes

Object Size Totals

Object type	Size (bytes)	Download @ 56K (seconds)	Download @ T1 (seconds)
HTML:	5189	1.23	0.23
HTML Images:	256318	53.28	3.56
CSS Images:	12652	3.92	1.47
Total Images:	268970	57.2	5.03
Javascript:	0	0.00	0.00
CSS:	25235	5.23	0.33
Multimedia:	0	0.00	0.00
Other:	0	0.00	0.00

External Objects

External Object	QTY
Total HTML:	1
Total HTML Images:	11
Total CSS Images:	7
Total Images:	18
Total Scripts:	0
Total CSS imports:	1
Total Frames:	0
Total Iframes:	0

Download Times*

Connection Rate	Download Time
14.4K	236.05 seconds
28.8K	120.02 seconds

33.6K	103.45 seconds
56K	63.67 seconds
ISDN 128K	22.27 seconds
T1 1.44Mbps	5.59 seconds

*Note that these download times are based on the full connection rate for ISDN and T1 connections. Modem connections (56Kbps or less) are corrected by a packet loss factor of 0.7. All download times include delays due to round-trip latency with an average of 0.2 seconds per object. With 20 total objects for this page, that computes to a total lag time due to latency of 4 seconds. Note also that this download time calculation does not take into account delays due to XHTML parsing and rendering.

Page Objects

QTY	SIZE#	TYPE	URL	COMMENTS
1	95834	IMG	www.ciurlionis.lt ... /header_ciurlionis_01.jpg	Header size = 227 bytes
1	57708	IMG	www.ciurlionis.lt ... ogo_po%20menui_lt_blu.jpg	Header size = 226 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	50551	IMG	www.ciurlionis.lt ... /educacija_tit%20copy.jpg	Header size = 226 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	25235	CSS	http://www.ciurlionis.lt/style.css	Header size = 224 bytes Up to 21521 bytes could have been saved through compression. View a formatted version of this CSS file
1	16970	IMG	http://www.ciurlionis.lt/img/img_1.jpg	Header size = 226 bytes
1	15514	IMG	www.ciurlionis.lt ... 0Black%20BG%20placiau.jpg	Header size = 226 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	11502	IMG	www.ciurlionis.lt ... uostele%20juoda%201px.jpg	Header size = 226 bytes
11	7216	CSS IMG	http://www.ciurlionis.lt/img/calendar_bg.gif	Header size = 224 bytes
1	5189	HTML	http://www.ciurlionis.lt	Header size =

				442 bytes Congratulations! ! This file was compressed. View a formatted version of this HTML file
2	4879	CSS IMG	http://www.ciurlionis.lt/img/submenu_bg.gif	Header size = 224 bytes
1	4377	IMG	www.ciurlionis.lt ... i/facebook_logo_mazas.png	Header size = 224 bytes Missing width attribute. Missing height attribute.
1	3211	IMG	http://www.ciurlionis.lt/img/logo.gif	Header size = 223 bytes
1	353	CSS IMG	www.ciurlionis.lt ... us_sviesiai_oranzinis.gif	Header size = 222 bytes
1	294	IMG	http://www.ciurlionis.lt/img/icon_map.gif	Header size = 222 bytes
1	181	IMG	http://www.ciurlionis.lt/img/icon_home.gif	Header size = 221 bytes
1	176	IMG	http://www.ciurlionis.lt/img/icon_mail.gif	Header size = 221 bytes
1	64	CSS IMG	http://www.ciurlionis.lt/img/home_content_bg.gif	Header size = 220 bytes
12	51	CSS IMG	http://www.ciurlionis.lt/img/submit_sort.gif	Header size = 220 bytes
1	46	CSS IMG	http://www.ciurlionis.lt/img/list_item.gif	Header size = 220 bytes
1	43	CSS IMG	http://www.ciurlionis.lt/img/h2_line.gif	Header size = 220 bytes
20 ^	299394*		Total (^unique objects)	

Congratulations. This site is using HTTP compression, otherwise called content encoding using gzip. The sizes reported here are for compressed content sent from the server to the client.

* CSS alternate stylesheets may be referenced in the HTML but are not actually downloaded until they are needed and are therefore not included in the total page size.

Analysis and Recommendations

- - **Congratulations**, the total number of HTML files on this page (including the main HTML file) is 1 which most browsers can multithread. Minimizing HTTP requests is key for web site optimization. Y
- - **Caution**. You have 20 total objects on this page. From 12 to 20 objects per page, the latency due to object overhead makes up from 75% to 80% of the delay of the average web page. See Figure II-3: [Relative distribution of latency](#)

[components showing that object overhead dominates web page latency](#) in [Website Optimization Secrets](#) for more details. Consider reducing, eliminating, and combining external objects (graphics, CSS, JavaScript, iFrames and XHTML) to reduce the total number of objects, and thus separate HTTP requests. Consider using [CSS sprites](#) to help consolidate decorative images.

- - **Caution.** You have a moderate amount of images on this page (18). Consider using fewer images on the site or try reusing the same image in multiple pages to take advantage of caching. Using CSS techniques such as colored backgrounds, borders, or spacing instead of graphic techniques can help reduce HTTP requests.
- - **Congratulations,** the total number of external CSS files on this page is 1 . Because external CSS files must be in the HEAD of your HTML document, they must load first before any BODY content displays. Although they are cached, CSS files slow down the initial display of your page. Remember to place CSS files in the HEAD and JavaScript files at the end of the BODY to enable progressive display.
- - **Warning!** The total size of this page is 299394 bytes, which will load in 63.67 seconds on a 56Kbps modem. Consider reducing total page size to less than 100K to achieve sub 20 second response times on 56K connections. Pages over 100K exceed most attention thresholds at 56Kbps, even with feedback. Consider optimizing your site with [Website Optimization Secrets](#), [Speed Up Your Site](#) or [contacting us](#) about our optimization services.
- - **Congratulations,** the total size of this HTML file is 5189 bytes, which less than 50K. Assuming that you specify the HEIGHT and WIDTH of your images, this size allows your HTML to display content in under 10 seconds, the average time users are willing to wait for a page to display without feedback.
- - **Warning!** The total size of your images is 268970 bytes, which is over 100K. Consider [switch graphic formats](#) to achive smaller file sizes (from JPEG to PNG for example). Finally, substitute CSS techniques for graphics techniques to create colored borders, backgrounds, and spacing.
- - **Warning!** The total size of your external CSS is 25235 bytes, which is over 20K. Consider [optimizing your CSS](#) for size by eliminating whitespace, using shorthand notation, and combining multiple CSS files where appropriate. By using labeled container cells and [descendant selectors](#) you can target chunks of HTML content efficiently without the need to embed extra claases and styles.

- - **Congratulations**, the total size of all your external multimedia files is 0 bytes, which is less than 10K.

Copyright © 2002-2008 [Web Site Optimization](#), LLC

2 priedas. Lietuvos nacionalinių muziejų tyrimo The Internet Archive Wayback Machine įrankiu duomenys.

Lietuvos nacionalinio muziejaus interneto svetainių archyvas.

http:// Take Me Back

Address:
 Adv. Search
 Compare
 Archive
 Pages

Searched for **187**
<http://www.inm.lt/> Results

Material typically becomes available here 6 months or more after collection, with some exceptions See FAQ.

Archived Results from Jan 01, 1996 - latest								
1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
0 pages	0 pages	0 pages	1 pages	3 pages	10 pages	19 pages	18 pages	11 pages
			Nov 11, 1999 *	Aug 23, 2000 * Oct 02, 2000 Oct 28, 2000	Feb 24, 2001 * Apr 02, 2001 * Apr 05, 2001 Apr 09, 2001 May 16, 2001 Jun 18, 2001 Sep 26, 2001 Oct 26, 2001 Nov 29, 2001 Dec 24, 2001	Jan 21, 2002 Mar 28, 2002 * Mar 30, 2002 May 25, 2002 May 29, 2002 Jun 02, 2002 Jun 05, 2002 Jun 15, 2002 Aug 05, 2002 Aug 17, 2002 Sep 25, 2002 Sep 27, 2002 Sep 29, 2002 Oct 02, 2002 Oct 11, 2002 Nov 19, 2002 * Nov 23, 2002 Nov 29, 2002	Feb 03, 2003 * Feb 12, 2003 Feb 14, 2003 Mar 31, 2003 * Apr 09, 2003 Apr 22, 2003 * May 01, 2003 May 24, 2003 * May 30, 2003 Jun 18, 2003 * Jun 22, 2003 * Jul 14, 2003 * Jul 18, 2003 Aug 08, 2003 * Sep 30, 2003 * Nov 25, 2003 * Dec 21, 2003 Dec 26, 2003	May 25, 2004 * Jun 07, 2004 Jun 11, 2004 Jun 14, 2004 Aug 26, 2004 Aug 31, 2004 Sep 03, 2004 Sep 03, 2004 Sep 26, 2004 Oct 30, 2004 Nov 27, 2004 2004
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011		
20 pages	52 pages	38 pages	15 pages	0 pages	0 pages	0 pages		

Feb 03, 2005	Jan 01, 2006	Jan 02, 2007 *	Jan 09, 2008 *
Feb 04, 2005	Jan 01, 2006	Jan 07, 2007 *	Feb 06, 2008 *
Feb 09, 2005	Jan 01, 2006	Jan 11, 2007 *	Mar 09, 2008 *
Mar 04, 2005	Jan 01, 2006	Jan 16, 2007 *	Apr 30, 2008 *
Mar 23, 2005 *	Jan 01, 2006	Jan 27, 2007 *	Jul 02, 2008 *
May 17, 2005 *	Jan 01, 2006	Feb 05, 2007 *	Jul 03, 2008 *
May 25, 2005	Jan 02, 2006	Feb 05, 2007 *	Jul 04, 2008 *
Jul 22, 2005 *	Jan 02, 2006	Feb 26, 2007 *	Jul 05, 2008 *
Aug 17, 2005 *	Jan 02, 2006	Mar 06, 2007 *	Jul 06, 2008 *
Aug 25, 2005 *	Jan 02, 2006	Mar 15, 2007 *	Jul 07, 2008 *
Oct 25, 2005 *	Jan 02, 2006	Mar 16, 2007	Jul 09, 2008 *
Nov 03, 2005	Jan 02, 2006	Apr 06, 2007 *	Jul 11, 2008 *
Nov 07, 2005	Jan 02, 2006	Apr 06, 2007 *	Jul 13, 2008 *
Nov 30, 2005	Jan 02, 2006	Apr 17, 2007 *	Jul 14, 2008 *
Dec 13, 2005	Jan 03, 2006	May 17, 2007 *	Jul 18, 2008 *
Dec 17, 2005	Jan 03, 2006	Jun 17, 2007 *	
Dec 21, 2005	Jan 03, 2006	Jun 21, 2007 *	
Dec 23, 2005 *	Jan 04, 2006	Jun 25, 2007 *	
Dec 31, 2005 *	Jan 04, 2006	Jun 30, 2007 *	
Dec 31, 2005	Jan 04, 2006	Jul 18, 2007 *	
	Jan 04, 2006	Aug 20, 2007 *	
	Jan 04, 2006	Aug 24, 2007 *	
	Jan 04, 2006	Sep 25, 2007 *	
	Feb 01, 2006	Sep 27, 2007 *	
	Feb 03, 2006 *	Sep 29, 2007 *	
	Feb 09, 2006 *	Sep 30, 2007 *	
	Feb 21, 2006	Oct 02, 2007 *	
	Apr 02, 2006 *	Oct 04, 2007 *	
	Apr 04, 2006 *	Oct 06, 2007 *	
	Apr 24, 2006 *	Oct 07, 2007 *	
	Apr 25, 2006 *	Oct 08, 2007 *	
	May 08, 2006 *	Oct 09, 2007 *	
	Jun 13, 2006 *	Oct 10, 2007 *	
	Jul 10, 2006 *	Oct 11, 2007 *	
	Aug 04, 2006 *	Oct 16, 2007 *	
	Aug 20, 2006 *	Nov 02, 2007 *	
	Aug 31, 2006 *	Dec 01, 2007 *	
	Sep 02, 2006 *	Dec 17, 2007 *	
	Sep 03, 2006 *		
	Sep 23, 2006 *		

[Sep 25, 2006 *](#)
[Oct 22, 2006 *](#)
[Oct 24, 2006 *](#)
[Oct 30, 2006 *](#)
[Nov 03, 2006 *](#)
[Nov 13, 2006 *](#)
[Nov 19, 2006 *](#)
[Dec 05, 2006 *](#)
[Dec 09, 2006](#)
[Dec 13, 2006](#)
[Dec 18, 2006](#)
[Dec 24, 2006 *](#)

Lietuvos dailės muziejaus interneto svetainių archyvas

Address:
[Adv. Search](#)
[Compare](#)
[Archive](#)
[Pages](#)

[Searched for](#) **156**
<http://www.idm.lt/> Results

NEW! A beta version of an updated Wayback Machine interface and index (with more recent results) is now in testing! You can try <<http://www.idm.lt/>> at the test site waybackmachine.org for improved results. Note that availability and functionality of the beta will fluctuate during the test period.

[Note some duplicates are not shown. See all.](#)

* denotes when site was updated.

[Material typically becomes available here 6 months or more after collection, with some exceptions See FAQ.](#)

Archived Results from Jan 01, 1996 - latest								
1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
0 pages	0 pages	0 pages	0 pages	6 pages	5 pages	9 pages	11 pages	9 pages
				Jan 23, 2000 * Mar 05, 2000 Jun 14, 2000 * Aug 16, 2000 * Oct 02, 2000 Dec 04, 2000 *	Apr 17, 2001 * May 17, 2001 Jul 21, 2001 * Sep 22, 2001 Nov 29, 2001	May 25, 2002 * May 27, 2002 May 31, 2002 Jul 22, 2002 Aug 05, 2002 Sep 29, 2002 Oct 07, 2002 Nov 21, 2002 * Nov 29, 2002	Feb 02, 2003 Apr 10, 2003 Apr 21, 2003 May 24, 2003 Jun 03, 2003 Jun 21, 2003 Aug 03, 2003 Oct 04, 2003 Oct 21, 2003 Oct 22, 2003 Nov 22, 2003	Jan 01, 2004 Feb 08, 2004 Apr 12, 2004 Jun 04, 2004 Jun 08, 2004 Jun 10, 2004 Sep 01, 2004 Sep 25, 2004 Nov 28, 2004

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
15 pages	19 pages	36 pages	14 pages	0 pages	0 pages	0 pages
Feb 03,	Jan 01,	Jan 12,	Jan 10,			

2005 *	2006	2007	2008 *
Feb 08, 2005	Jan 02, 2006	Jan 17, 2007	Feb 01, 2008 *
Feb 10, 2005	Jan 05, 2006	Jan 22, 2007	Feb 28, 2008 *
Feb 18, 2005	Jan 06, 2006	Jan 27, 2007	Mar 10, 2008 *
Mar 04, 2005 *	Jan 10, 2006	Feb 05, 2007	Mar 22, 2008 *
May 25, 2005 *	Feb 01, 2006	Feb 16, 2007 *	Apr 05, 2008 *
Oct 04, 2005 *	Feb 04, 2006	Apr 03, 2007 *	Apr 19, 2008 *
Oct 25, 2005	Apr 11, 2006 *	Apr 26, 2007 *	Apr 30, 2008 *
Oct 30, 2005	Apr 23, 2006 *	Apr 28, 2007	May 01, 2008
Nov 07, 2005	May 26, 2006 *	May 28, 2007 *	Jul 01, 2008 *
Dec 01, 2005	Jun 30, 2006	May 29, 2007	Jul 02, 2008
Dec 25, 2005	Aug 13, 2006 *	Jun 10, 2007 *	Jul 03, 2008
Dec 29, 2005	Aug 20, 2006	Jun 30, 2007 *	Jul 04, 2008 *
Dec 30, 2005	Aug 25, 2006	Jun 30, 2007 *	Jul 05, 2008
Dec 31, 2005	Aug 31, 2006	Jul 04, 2007 *	
	Oct 07, 2006	Aug 21, 2007 *	
	Oct 25, 2006	Aug 24, 2007 *	
	Dec 03, 2006	Aug 25, 2007	
	Dec 08, 2006	Aug 27, 2007	
		Aug 29, 2007 *	
		Sep 23, 2007 *	
		Sep 27, 2007 *	
		Sep 28, 2007 *	
		Sep 30, 2007	
		Oct 01, 2007	
		Oct 02, 2007 *	
		Oct 04, 2007 *	
		Oct 06, 2007	
		Oct 07, 2007	
		Oct 08, 2007	
		Oct 08, 2007 *	
		Oct 09, 2007 *	
		Oct 11, 2007 *	
		Nov 07, 2007 *	
		Nov 29, 2007 *	
		Dec 19, 2007 *	

Enter Web Address:
 Adv.
 Search
 Compare
 Archive
 Pages

Searched for **65**
<http://www.ciurlionis.lt/> Results

NEW! A beta version of an updated Wayback Machine interface and index (with more recent results) is now in testing! You can try <<http://www.ciurlionis.lt/>> at the test site waybackmachine.org for improved results. Note that availability and functionality of the beta will fluctuate during the test period.

[Note some duplicates are not shown. See all.](#)

* denotes when site was updated.

[Material typically becomes available here 6 months or more after collection, with some exceptions See FAQ.](#)

Archived Results from Jan 01, 1996 - latest								
1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
0 pages	0 pages	0 pages	0 pages	0 pages	0 pages	0 pages	0 pages	7 pages
								Apr 20, 2004 * Apr 22, 2004 Jun 07, 2004 Jun 10, 2004 Jul 30, 2004 Aug 24, 2004 Nov 27, 2004 *

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
9 pages	17 pages	29 pages	2 pages	0 pages	0 pages	0 pages
Feb 09, 2005	Feb 20, 2006	Jan 03, 2007	Feb 09, 2008			
Mar 04, 2005	Mar 13, 2006	Jan 07, 2007	Mar 09, 2008			
May 26, 2005	Apr 22, 2006	Jan 12, 2007				
May 30, 2005	Apr 30, 2006	Jan 17, 2007				
Aug 17, 2005	May 03, 2006	Jan 22, 2007				
Aug 20, 2005	May 10, 2006	Jan 28, 2007				
Aug 24, 2005	May 24, 2006	Feb 03, 2007				
Aug 30, 2005	Jun 16, 2006	Feb 23, 2007				
Dec 01, 2005	Jun 28, 2006	Mar 03, 2007				
	Aug 16, 2006	Mar 11, 2007				
	Oct 10, 2006	Mar 20, 2007				
	Oct 13, 2006	Apr 08, 2007				
	Oct 22, 2006	Apr 15, 2007				
	Oct 25, 2006	May 15, 2007				
	Nov 07, 2006	Jun 24, 2007				
	Nov 16, 2006	Jul 16, 2007				
	Nov 25, 2006	Aug 23, 2007				
		Aug 24, 2007				
		Sep 05, 2007				
		Sep 25, 2007				
		Sep 28, 2007 *				
		Sep 29, 2007 *				
		Sep 30, 2007				
		Oct 02, 2007				

[Oct 04, 2007](#)
[Oct 05, 2007](#)
[Oct 07, 2007](#)
[Oct 10, 2007](#)
[Oct 11, 2007](#)

Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės Valdovų rūmai interneto svetainių archyvas.

[Searched for](#) **1**
<http://www.valdovurumai.lt/> Results

NEW! A beta version of an updated Wayback Machine interface and index (with more recent results) is now in testing! You can try <<http://www.valdovurumai.lt/>> at the test site waybackmachine.org for improved results. Note that availability and functionality of the beta will fluctuate during the test period.

* denotes when site was updated.

[Material typically becomes available here 6 months or more after collection, with some exceptions See FAQ.](#)

Archived Results from Jan 01, 1996 - latest								
1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
0 pages	0 pages	0 pages	0 pages	0 pages	0 pages	0 pages	0 pages	0 pages

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0 pages	0 pages	0 pages	1 pages	0 pages	0 pages	0 pages

[Aug 04, 2008 *](#)

3 priedas. Lietuvos nacionalinių muziejų veiklos ataskaitos Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos interneto svetainėje.

II. Muziejaus veikla 2008 m.

1. Lankytojai

Pavadinimas	Bendras lankytojų sk.	Pavieniai lankytojai	Organizuoti lankytojai		Fondų lankytojų sk.	Virtualių svetainių lankytojų sk.
			Iš viso	Iš jų moksleivių		
	1	2	3	4	10	11
Nacionaliniai muziejai						
Lietuvos nacionalinis muziejus	246188	179556	38780	17909	775	39208
Lietuvos dailės muziejus	202055	141523	38248	19379	97	280000
Nacionalinis M.K.Čiurlionio dailės muziejus	136143	82208	44248	24877	757	0
Iš viso nacionaliniuose muziejuose:	584386	403287	121276	62165	1629	319208

II. Muziejaus veikla 2009 m.

1. Lankytojai

Pavadinimas	Bendras lankytojų sk.	Pavieniai lankytojai	Organizuoti lankytojai		Fondų lankytojų sk.	Virtualių svetainių lankytojų sk.
			Iš viso	Iš jų moksleivių		
	1	2	3	4	10	11
Nacionaliniai muziejai						
Lietuvos nacionalinis muziejus	241129	196238	26001	15666	1662	72288
Lietuvos dailės muziejus	287214	220698	41001	21012	92	631000
Nacionalinis M.K.Čiurlionio dailės muziejus	121049	75545	37793	17639	890	0
Nacionalinis muziejus LDK valdovų rūmai	31200	0	30000	4500	93	75382
Iš viso nacionaliniuose muziejuose:	680592	492481	134795	58817	2737	778670

II. Muziejaus veikla 2010 m.

1. Lankytojai

Pavadinimas	Bendras lankytojų sk.	Pavieniai lankytojai	Organizuoti lankytojai		Muziejaus interneto svetainės lankytojų sk.
			Iš viso	Iš jų moksleivių	
			1	2	
Nacionaliniai muziejai					
Lietuvos nacionalinis muziejus	247067	200970	29179	16735	85564
Lietuvos dailės muziejus	260126	195300	37522	25071	888000
Nacionalinis M.K.Čiurlionio dailės muziejus	116755	72451	33503	19380	0
Nacionalinis muziejus LDK valdovų rūmai	35286	11149	14239	3060	98198
Iš viso nacionaliniuose muziejuose:	659234	479870	114443	64246	1071762

Virtualios parodos ir skaitmeniniai leidiniai

Pavadinimas	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Virtualių parodų	Skaitmeninių leidinių	Virtualių parodų	Skaitmeninių leidinių	Virtualių parodų	Skaitmeninių leidinių
Lietuvos nacionalinis muziejus	2	0	5	0	3	0
Lietuvos dailės muziejus	12	5	11	11	8	2
Nacionalinis M.K.Čiurlionio dailės muziejus	0	0	0	0	1	0
Nacionalinis muziejus LDK valdovų rūmai	0	0	1	0	1	0
Iš viso nacionaliniuose muziejuose:	14	5	17	11	13	2

3 priedas. Lietuvos nacionaliniai muziejai Alexa Top Sites.

LNM

<http://www.alexa.com/siteinfo/lnm.lt#>

There are 2,361,441 sites with a better three-month global Alexa traffic rank than Lnm.lt. Roughly 33% of visits to the site are referred by search engines. The site's content places it in the "Museums" category of websites. Visitors to Lnm.lt spend roughly five minutes per visit to the site and 35 seconds per pageview. This site has attained a traffic rank of 7,727 among users in Lithuania, where about 83% of its audience is located.

7,727

LDM

<http://www.alexa.com/siteinfo/ldm.lt>

Ldm.lt's three-month global Alexa traffic rank is 1,847,492. The site's content places it in the "Museums" category. The site has attained a traffic rank of 3,235 among users in Lithuania, where approximately 83% of its audience is located. Roughly 65% of visits to Ldm.lt are bounces (one pageview only). The site's visitors view an average of 2.0 unique pages per day.

3,235

LDKVR

<http://www.alexa.com/siteinfo/valdovurumai.lt#>

There are 5,093,658 sites with a better three-month global Alexa traffic rank than Valdovurumai.lt.

MKCDM

<http://www.alexa.com/siteinfo/ciurlionis.lt#>

Ciurlionis.lt's three-month global Alexa traffic rank is 8,980,733. The site belongs to the "Meno" category of websites.

8,980,733